

Consultatieverslag

van 22/10/2026

met betrekking tot **de consultatie over het ontwerp van technisch reglement voor het beheer van een lokale cluster en het beheer van het vervoersnetwerk als bedoeld in het decreet van 29 maart 2024 over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest**

Inhoud

1. Procedure	3
1.1. Toepasselijke regelgeving	3
1.2. Stakeholderoverleg	3
1.3. Consultatie CONS-2026-05	4
1.4. Verwerking van de zienswijzen	4
1.4.1. Presentatie	4
1.4.2. Selectie van de zienswijzen	5
1.4.3. Vertrouwelijkheid van de zienswijzen	5
1.5. Vervolgtraject	5
2. Zienswijzen	6
2.1. Algemene bepalingen	6
2.1.1. Toepassingsgebied en definities	6
2.1.2. Taken en verplichtingen van de Beheerder	12
2.1.3. Informatie-uitwisseling	21
2.1.4. Behandeling van gegevens	21
2.2. Aansluiting	22
2.2.1. Aansluiting op het Netwerk	22
2.3. Toegang	26
2.3.1. Toegang tot het Netwerk	26
2.3.2. Vervoersdiensten	32
2.3.3. Beschikbaar stellen van Vervoerscapaciteit	40
2.3.4. Tarifaire voorschriften	45
2.4. Beheer en uitbating	71
2.4.1. Gegevens voor beheer en uitbating	71
2.4.2. Ontwikkelingsplan	71
2.4.3. Uitbating van het Netwerk	78
2.4.4. Onderbreking of reductie	85
2.5. Meting	98
2.5.1. Meting van massa, kwaliteit, druk en temperatuur	98
2.6. Rapportering	101
2.6.1. Rapporteringsverplichtingen	101
2.7. Samenwerking	104
2.7.1. Verbinding van het Netwerk met een Aangrenzend netwerk of een Aangrenzende CO ₂ -installatie	104
2.8. Overgangsbepalingen	107
2.8.1. Overgangsbepalingen	107

1. Procedure

1.1. Toepasselijke regelgeving

De Vlaamse Nutsregulator (hierna ook: VNR) is in Vlaanderen bevoegd als regulator voor de markt voor het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen als bedoeld in het decreet van 29 maart 2024 over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest¹ (hierna: CO2-decreet).

Artikel 62 van het CO2-decreet bepaalt dat de Vlaamse Nutsregulator een ontwerp van technisch reglement opstelt rekening houdende met enkele minimale elementen.

Datzelfde artikel bevat ook de werkwijze met betrekking tot de opstelling ervan:

§1. De Vlaamse Nutsregulator stelt, na voorafgaand stakeholdersoverleg, een ontwerp van technisch reglement op voor het beheer van een lokale cluster en het beheer van het vervoersnetwerk. Dat ontwerp van reglement wordt ter consultatie aan de marktpartijen voorgelegd.

[...]

§2. Het technisch reglement, vermeld in paragraaf 1, wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In voorkomend geval wordt de beslissing tot niet-goedkeuring onverwijld meegedeeld aan de Vlaamse Nutsregulator, die, rekening houdend met de opmerkingen van de Vlaamse Regering, de gevraagde aanpassingen verricht. Daarna wordt het technisch reglement opnieuw ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Het goedgekeurde technisch reglement, vermeld in het eerste lid, treedt in werking na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Zoals hieruit blijkt, moet eerst een ontwerp van technisch reglement, na stakeholderoverleg, worden opgesteld door de Vlaamse Nutsregulator dat ter consultatie aan de marktpartijen wordt voorgelegd. Tot slot dient het technisch reglement ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

1.2. Stakeholderoverleg

Om onze insteek af te toetsen met de sector en inzichten en reacties te verzamelen, organiseerden we op 9 december 2025 een stakeholderoverleg².

Nadien konden belanghebbenden reageren op zowel de volledige inhoud als op de open vragen die in de begeleidende presentatie van het stakeholderoverleg aan bod kwamen, en dit eerst voor het beheer van het vervoersnetwerk en vervolgens voor het beheer van een lokale cluster.

We ontvingen inhoudelijke opmerkingen en suggesties van verschillende stakeholders die maximaal overwogen werden bij het opstellen van de ontwerptekst van het technisch reglement. Er werd geen consultatieverslag opgemaakt voor deze input. Bepaalde uitgangspunten werden bij de openbare

¹ <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1039625&param=inhoud>.

² <https://www.vlaamsenutsregulator.be/co2-vervoersnetwerk/overleg-co2-vervoer>.

consultatie van de ontwerptekst van technisch reglement wel toegelicht aan de hand van een consultatiedocument (par. 1.3).

1.3. Consultatie CONS-2026-05³

Het ontwerp van technisch reglement werd publiek geconsulteerd van 22 mei 2026 tot en met 6 juli 2026.

We ontvingen reacties vanwege:

Partijen die een reactie hebben ingediend	
Beheerders	Fluxys c-grid
	Fluxys c-grid Antwerp
Sector	BASF
	TotalEnergies
	ArcelorMittal
	Indaver
	Holcim
	Heidelberg
	Carmeuse
	ENGIE
	Equinor
	Essenscia
	FEBEG
	Febelcem en Fediex
Particulier	BP

1.4. Verwerking van de zienswijzen

1.4.1. Presentatie

De zienswijzen worden in dit consultatieverslag als volgt voorgesteld en behandeld:

Nummer van de zienswijze	Het volgnummer van de zienswijze.
Zienswijze	De zienswijze aangebracht door de belanghebbende, heel bondig door ons samengevat.
Belanghebbende(n)	De naam (of namen) van de belanghebbende(n) die de zienswijze heeft (hebben) aangebracht.

³ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/cons-2026-05>.

Samenvatting van de zienswijze⁴	We geven een samenvatting van de zienswijze zoals die door de belanghebbende(n) werd(en) aangebracht.
Reactie VNR op de zienswijze	We geven onze beoordeling van de zienswijze.
Conclusie	Onze conclusie, nl. of het door ons geconsulteerde voorstel al dan niet n.a.v. de zienswijze aangepast hoeft te worden.

1.4.2. Selectie van de zienswijzen⁵

We hebben alle ontvangen reacties op de publieke consultatie bestudeerd. In het voorliggende consultatieverslag worden alle zienswijzen behandeld die concreet betrekking hebben op het geconsulteerde ontwerp van technisch reglement. Zienswijzen die niet of onrechtstreeks betrekking hebben op het geconsulteerde ontwerp, worden niet vermeld. Ook zienswijzen die het geconsulteerde ontwerp enkel ondersteunen en geen concrete aanpassingen vragen, worden in principe niet vermeld. Als belanghebbenden echter tegenovergestelde zienswijzen aanbrengen, worden beide zienswijzen (ook de positieve reactie ten opzichte van het geconsulteerde ontwerp) vermeld om een evenwaardige behandeling te garanderen.

1.4.3. Vertrouwelijkheid van de zienswijzen⁶

Als we vertrouwelijke opmerkingen hebben ontvangen tijdens de consultatie, wordt toegelicht op welke manier we daarmee zijn omgegaan (zonder vermelding van de naam van de betrokken partij of enige andere indicatie waaruit de bron van de opmerking zou kunnen afgeleid worden), zodat telkens een adequaat evenwicht wordt bewerkstelligd tussen vertrouwelijkheid en transparantie.

In het kader van deze publieke consultatie hebben we geen vertrouwelijke opmerkingen ontvangen.

1.5. Vervolgtraject

Zoals bepaald in artikel 62 van het CO2-decreet wordt het technisch reglement ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

In voorkomend geval wordt de beslissing tot niet-goedkeuring met ons meegedeeld, waarna we, rekening houdend met de opmerkingen van de Vlaamse Regering, de gevraagde aanpassingen verrichten. Vervolgens leggen we het technisch reglement opnieuw ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

⁴ Voor zover mogelijk werd de terminologie in de reacties van de belanghebbenden in overeenstemming gebracht met de terminologie gebruikt in het CO2-decreet en het technisch reglement.

⁵ <https://assets.vlaamsenutsregulator.be/document/mede-2021-01.pdf>.

⁶ *Ibid.*

2. Zienswijzen

2.1. Algemene bepalingen

2.1.1. Toepassingsgebied en definities

2.1.1.1. Toepassingsgebied

2.1.1.1.1. Zienswijze 1

Zienswijze	Nood aan consumenten- en maatschappelijke belangtoets
Belanghebbende(n)	BP

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BP begrijpt dat het ontwerp vertrekt vanuit de verhouding tussen Beheerder, Netgebruikers en Bevrachters, maar vindt dat te beperkt vanuit consumentenperspectief. Een nieuwe gereguleerde infrastructuur kan immers ook gevolgen hebben voor partijen die niet rechtstreeks op het Netwerk zijn aangesloten. BP vraagt daarom om in het technisch reglement, of minstens in de goedkeuringspraktijk van de VNR, uitdrukkelijk te bevestigen dat bij de goedkeuring van Gereguleerde overeenkomsten, procedures, tarieven, operationele regels en ontwikkelingsplannen ook rekening wordt gehouden met betaalbaarheid, kostenreflectiviteit, vermindering van kruissubsidiëring, efficiënte investeringen, maatschappelijk nut, bescherming van eindgebruikers en belastingbetalers en transparantie over publieke steun of publieke financiering. Dit sluit aan bij de tariefprincipes van het CO2-decreet, zoals objectiviteit, non-discriminatie, transparantie, een juist evenwicht tussen kwaliteit en prijs, en afschrijvingstermijnen die de economische levensduur weerspiegelen.

Reactie op de zienswijze

Er bestaat een onderscheid tussen beleid en regulatorisch toezicht. Vanuit de overweging van monopolievorming werd door het beleid een rol aan de VNR opgelegd, geformaliseerd in het CO2-decreet. Vanuit dat opzicht heeft het technisch reglement, en de VNR in het algemeen, geen rol inzake bijvoorbeeld het toekennen van of transparantie bieden over subsidies aan de betrokken marktpartijen. Rekening houdende met de decretale tariefprincipes, zal er door de VNR uiteraard wel op worden toegezien dat onder meer de betreffende subsidies door de gereguleerde partijen correct worden verrekend zodat tarieven gebaseerd zijn op werkelijke kosten. Dit regulatorisch toezicht kadert echter binnen de taken van de VNR inzake de goedkeuring van tarieven (cfr. artikel 65-66 van het CO2-decreet) en niet binnen de taken van de VNR inzake het opstellen van het ontwerp van technisch reglement (cfr. artikel 62, §1, tweede lid van het CO2-decreet).

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.1.1.1.2. Zienswijze 2

Zienswijze	Ontbreken van bepalingen om een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide aan te sluiten
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF merkt op dat het ontwerp van technisch reglement momenteel geen specifieke bepalingen bevat met betrekking tot de Aansluiting van een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide op een Netwerk, terwijl het concept van een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide expliciet gedefinieerd wordt in het CO₂-decreet. Hierdoor blijft het voor BASF onduidelijk op welke wijze een beheerder van een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide een Aansluiting kan aanvragen, welke contractuele relaties daarbij gelden en hoe de verantwoordelijkheden tussen de betrokken partijen worden verdeeld.

Reactie op de zienswijze

In lijn met de geest van het CO₂-decreet worden Gesloten industriële netten voor koolstofdioxide niet aan bijkomende regulering onderworpen. Afgezien van het verlenen van toelating cfr. artikel 55 van het CO₂-decreet, heeft de VNR geen bevoegdheden t.a.v. dergelijke Gesloten industriële netten voor koolstofdioxide. De VNR verwijst naar de Memorie van Toelichting⁷ bij het CO₂-decreet (onder andere p51-52) waar elementen zoals toegang en tarieven op onderhandelde i.p.v. gereguleerde basis worden vastgelegd. Er is dus geen plaats in het technisch reglement om hierover bepalingen op te nemen.

De beheerder van een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide zal via de aansluitingsprocedure een aansluiting op het Netwerk kunnen aanvragen en een Aansluitingsovereenkomst met de Beheerder afsluiten (zie in dit kader ook de reactie op de zienswijze in par. 2.1.1.2.2). Om die beheerder van een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide toe te laten een Aansluitingsovereenkomst te sluiten worden volgende wijzigingen aangebracht aan het technisch reglement:

- Invoering van de term 'Aangeslotene': *“een Netgebruiker of iedere andere natuurlijke persoon of rechtspersoon die een Aansluitingsovereenkomst heeft afgesloten met de Beheerder”*;
- Wijziging van de definitie 'Aansluitingsovereenkomst': *“de standaard aansluitingsovereenkomst met een Aangeslotene zoals goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator”*;
- Waar relevant wordt doorheen heel het technisch reglement de verwijzing naar “Netgebruiker” vervangen door “Aangeslotene”.

Het is bovendien mogelijk dat het beheer van een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide en het beheer van het Vervoersnetwerk of het beheer van een Lokale cluster wordt uitgeoefend door dezelfde rechtspersoon. In dat geval zal aansluiting van het Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide op het Netwerk worden vormgegeven via een Bindende wilsverklaring in plaats van een Aansluitingsovereenkomst. In dat opzicht worden volgende wijzigingen aan het technisch reglement aangebracht:

⁷ <https://themis.vlaanderen.be/files/65b270239407bf000d000d2a/download?name=VR%202024%201901%20DOC.0072-3%20CO2-vervoersnetwerken%20-%20memorieTER.pdf&content-disposition=inline>

- Wijziging van de definitie Bindende wilsverklaring: “een éézijdige wilsverklaring die de modaliteiten inzake het beheer van het Verbindingspunt regelt, op voorwaarde dat de Beheerder en de Beheerder van een aangrenzend netwerk enerzijds of de Beheerder en de Beheerder van een aangrenzende CO2 installatie anderzijds eenzelfde rechtspersoon zijn. *Wanneer de Beheerder en de beheerder van een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide eenzelfde rechtspersoon zijn, worden de modaliteiten inzake het beheer van het Aansluitingspunt eveneens in een éézijdige wilsverklaring geregeld*”;
- Wijziging van artikel 7.1.2, §2, 2e punt van het technisch reglement: “beschrijving van de *infrastructuur om een Aangrenzend netwerk, Aangrenzende CO2-installatie of een Gesloten net voor koolstofdioxide* aan te sluiten op het Netwerk en operationele aspecten” (zie ook de reactie op de zienswijze in par. 2.2.1.2.2).

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden:

- Invoering van een nieuwe term in artikel 1.1.2, §1 van het technisch reglement: “1. *Aangeslotene: een Netgebruiker of iedere andere natuurlijke persoon of rechtspersoon die een Aansluitingsovereenkomst heeft afgesloten met de Beheerder*”;
- In artikel 1.1.2, §1, 5^e punt van het technisch reglement (definitie van Aansluitingsovereenkomst) wordt het woord “Netgebruiker” vervangen door “Aangeslotene”;
- In artikel 1.1.2, §1, 13^e punt van het technisch reglement (definitie van Bindende wilsverklaring) wordt de volgende zinsnede toegevoegd: “*Wanneer de Beheerder en de beheerder van een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide eenzelfde rechtspersoon zijn, worden de modaliteiten inzake het beheer van het Aansluitingspunt eveneens in een éézijdige wilsverklaring geregeld*”;
- In artikel 7.1.2, §2, 2e punt van het technisch reglement wordt de zinsnede “*installaties die onderdeel zijn van het Verbindingspunt*” vervangen door “*infrastructuur om een Aangrenzend netwerk, Aangrenzende CO2-installatie of een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide aan te sluiten op het Netwerk*”. Voor de vervanging van de zinsnede “*installaties die onderdeel zijn van het Verbindingspunt*” verwijst de VNR eveneens naar de reactie op de zienswijze in par. 2.2.1.2.2;
- Waar relevant wordt doorheen heel het technisch reglement de verwijzing naar “Netgebruiker” vervangen door “Aangeslotene”.

2.1.1.2. Definities

2.1.1.2.1. Zienswijze 3

Zienswijze	Verwarring over de uitzonderingsclausule in definitie van “Aangrenzend netwerk”
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF geeft aan dat de definitie van ‘Aangrenzend netwerk’ potentieel voor enige verwarring zorgt omwille van de uitzonderingsclausule voor pijpleidingen van een Producent of Verbruiker gelegen op

de bedrijfssite van die Producent of Verbruiker, aangezien deze per definitie niet onder “netwerk voor transport van Koolstofdioxidestromen via pijpleidingen in andere regio’s, andere lidstaten of een Netwerk in het Vlaamse Gewest waarvoor door de Vlaamse Regering een andere Beheerder werd aangewezen” vallen. BASF stelt daarom voor om de definitie van ‘Aangrenzend netwerk’ als volgt aan te passen: “een netwerk voor transport van Koolstofdioxidestromen via pijpleidingen in andere regio’s, andere lidstaten of een Netwerk in het Vlaamse Gewest waarvoor door de Vlaamse Regering een andere Beheerder werd aangewezen. Voor de duidelijkheid: pijpleidingen van een Producent of Verbruiker gelegen op de bedrijfssite van die Producent of Verbruiker worden niet als een Aangrenzend netwerk beschouwd.”

Reactie op de zienswijze

De VNR heeft begrip voor de mogelijke verwarring die zou kunnen ontstaan op basis van de voorgestelde definitie. De term ‘Aangrenzend netwerk’ in artikel 1.1.2, §1, 2e punt van het technisch reglement wordt voortaan als volgt gedefinieerd: *“een netwerk voor transport van Koolstofdioxidestromen via pijpleidingen in andere regio’s, andere lidstaten of een Netwerk in het Vlaamse Gewest waarvoor door de Vlaamse Regering een andere Beheerder werd aangewezen. Pijpleidingen van een Producent of Verbruiker gelegen op de bedrijfssite van die Producent of Verbruiker worden niet als een Aangrenzend netwerk beschouwd”*.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. De bestaande definitie van ‘Aangrenzend netwerk’ in artikel 1.1.2, §1, 2^e punt van het technisch reglement wordt vervangen door de volgende nieuwe definitie: *“een netwerk voor transport van Koolstofdioxidestromen via pijpleidingen in andere regio’s, andere lidstaten of een Netwerk in het Vlaamse Gewest waarvoor door de Vlaamse Regering een andere Beheerder werd aangewezen. Pijpleidingen van een Producent of Verbruiker gelegen op de bedrijfssite van die Producent of Verbruiker worden niet als een Aangrenzend netwerk beschouwd”*.

2.1.1.2.2. Zienswijze 4

Zienswijze	Fundamenteel conceptueel probleem m.b.t. de definitie van “Netgebruiker” in het CO2-decreet en de impact daarvan op de definitie van “Aansluitingsovereenkomst” in het technisch reglement
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF stelt dat er een fundamenteel conceptueel probleem bestaat in het CO2-decreet m.b.t. de definitie van ‘Netgebruiker’. De combinatie van de definitie van ‘Netgebruiker’ in het CO2-decreet en de definitie van ‘Aansluitingsovereenkomst’ in het technisch reglement lijkt volgens BASF niet toe te laten dat de partij die de Aansluitingsovereenkomst sluit met de Beheerder van het Netwerk, een andere rechtspersoon is dan een Producent of een Verbruiker. Volgens BASF kan dat in de praktijk tot belangrijke beperkingen leiden, met name op industriële sites waar meerdere rechtspersonen actief zijn en waar een efficiënte benutting van bestaande infrastructuur (eventueel beheerd door een andere rechtspersoon dan de Producenten) vereist dat Koolstofdioxidestromen van verschillende partijen via één bestaand Aansluitingspunt op het Netwerk kunnen worden geïnjecteerd. Dit lijkt volgens BASF moeilijk verenigbaar met het “Shared CO2 Entry Point”-concept zoals opgenomen in

de Vervoersovereenkomst die door de Beheerder ter publieke consultatie⁸ wordt voorgelegd. Ook de mogelijkheid die het technisch reglement creëert om meerdere Bevrachters actief te laten zijn op één Toegangspunt, lijkt er volgens BASF op te wijzen dat een strikte koppeling tussen de rollen van Netgebruiker, Producent en Verbruiker niet beoogd is. Volgens BASF speelt het probleem m.b.t. de definitie van 'Netgebruiker' ook voor de definitie van 'Aansluitingsovereenkomst'.

Daarnaast stelt BASF voor om de definitie van 'Aansluitingsovereenkomst' verder te verduidelijken als volgt: "de standaard Aansluitingsovereenkomst tussen de Beheerder en een Netgebruiker zoals goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator".

Reactie op de zienswijze

Het klopt dat de natuurlijke of rechtspersoon die een Aansluitingsovereenkomst zal sluiten met de Beheerder niet noodzakelijk een Netgebruiker hoeft te zijn. Middels de aanpassingen die werden doorgevoerd het kader van de reactie op de zienswijze in par. 2.1.1.1.2, acht de VNR voldoende tegemoet te komen aan deze zienswijze.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. De VNR verwijst naar de conclusie op de zienswijze in par. 2.1.1.1.2 voor een overzicht van de doorgevoerde wijzigingen.

2.1.1.2.3. Zienswijze 5

Zienswijze	Voorstel om verwijzingen toe te voegen in definitie van "Gereguleerde overeenkomsten"
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp begrijpen dat de definitie "Gereguleerde overeenkomsten" ook een "Interconnectie-overeenkomst" en een "Bindende wilsverklaring" omvat aangezien deze documenten binnen het pakket van de gereguleerde documenten vallen. Ze merken echter op dat, zoals vermeld in artikel 7.1.1 en 7.1.2 van het technisch reglement, enkel de bepalingen die gevolgen hebben voor de Netgebruikers of Bevrachters de consultatie- en goedkeuringsprocedure dienen te volgen. Ze stellen daarom voor om in de definitie de nodige verwijzingen te voorzien naar artikel 7.1.1 en artikel 7.1.2 van het technisch reglement.

Reactie op de zienswijze

De VNR begrijpt dat het nuttig kan zijn om extra aandacht te vestigen op de bepalingen in artikel 7.1.1 en artikel 7.1.2 van het technisch reglement waarbij wordt voorzien in specifieke afwijkingen ten opzichte van het principe in artikel 1.2.3 van het technisch reglement dat Gereguleerde overeenkomsten in hun geheel onderworpen zijn aan de goedkeuringsbevoegdheid van de VNR. De VNR beoordeelt het echter geschikter om de nodige verwijzingen te voorzien in artikel 1.2.3, §3 van

⁸ https://www.fluxys.com/en/co2/empowering-you/customer-interactions/260521_marketconsultation03-c-grid-standard-agreements.

het technisch reglement in plaats van in de definitie van ‘Gereguleerde overeenkomsten’ zoals gesuggereerd in deze zienswijze.

Daarom wordt aan artikel 1.2.3, §3 van het technisch reglement een nieuw laatste lid toegevoegd: *“Deze paragraaf is voor de Interconnectie-overeenkomst en Bindende wilsverklaring zoals omschreven in TITEL 7 enkel van toepassing op die bepalingen van de Interconnectie-overeenkomst of Bindende wilsverklaring die gevolgen hebben voor Aangeslotenen of Bevrachters.”*.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. Er wordt een nieuw laatste lid toegevoegd aan artikel 1.2.3, §3 van het technisch reglement: *“Deze paragraaf is voor de Interconnectie-overeenkomst en Bindende wilsverklaring zoals omschreven in TITEL 7 enkel van toepassing op die bepalingen van de Interconnectie-overeenkomst of Bindende wilsverklaring die gevolgen hebben voor Aangeslotenen of Bevrachters.”*

2.1.1.2.4. Zienswijze 6

Zienswijze	Vraag om verduidelijking m.b.t. de verhouding van ‘Aansluitingspunt’ t.o.v. ‘Toegangspunt’
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF vraagt om verdere verduidelijking betreffende de verhouding van ‘Toegangspunten’ t.o.v. ‘Aansluitingspunten’. De definitie van ‘Toegangspunt’ in het CO2-decreet, m.n. “een Afname- of Injectiepunt”, lijkt er volgens hen immers van uit te gaan dat een Toegangspunt een fysiek punt is. Wanneer dit het geval is, kan er volgens BASF dus maar één Toegangspunt geassocieerd zijn met een Aansluitingspunt, terwijl de definitie van Aansluitingspunt echter verwijst naar minstens één Toegangspunt. Er kunnen uiteraard wel meerdere Bevrachters actief zijn op één Toegangspunt.

In dat verband vraagt BASF of de term ‘verbonden’ in de definitie van een ‘Aansluitingspunt’ als een fysieke verbinding of een associatie geïnterpreteerd moet worden en in welke situaties er meerdere Toegangspunten verbonden kunnen zijn aan een Aansluitingspunt. Ook vraagt BASF of het Toegangspunt als virtueel geïnterpreteerd moet worden, en hoe dit zich dan verhoudt t.o.v. de definitie in het CO2-decreet.

Reactie op de zienswijze

De VNR hanteert een benadering die analoog is aan die voor de distributie van elektriciteit en aardgas. In het CO2-decreet is bovendien een vergelijkbare definitie voor Toegangspunt opgenomen als in het Energiedecreet en ook Aansluitingspunt wordt bij de distributie van elektriciteit en aardgas vergelijkbaar gedefinieerd in de respectievelijke technische reglementen. De fysieke aansluiting wordt omvat in de definitie van de term ‘Aansluitingspunt’, terwijl de term ‘Toegangspunt’ virtueel kan worden geïnterpreteerd. Om een duidelijker onderscheid te maken tussen de fysieke aard van een Aansluitingspunt en de virtuele aard van een Toegangspunt, wordt de bestaande definitie voor de term ‘Aansluitingspunt’ in artikel 1.1.2, §1, 6e punt van het technisch reglement vervangen door de volgende nieuwe definitie: *“ofwel een fysiek punt dat de infrastructuur van een Aangeslotene verbindt*

met het Netwerk, ofwel een Verbindingspunt. Aan ieder Aansluitingspunt is minstens één Toegangspunt gekoppeld” (zie ook de reactie op de zienswijze in par. 2.2.1.2.2).

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 1.1.2, §1, 6e punt (definitie term ‘Aansluitingspunt’) van het technisch reglement wordt het woord “fysiek” tussen de woorden “ofwel een” en “punt” toegevoegd.

2.1.2. Taken en verplichtingen van de Beheerder

2.1.2.1. Kerntaken

2.1.2.1.1. Zienswijze 7

Zienswijze	Te vrijblijvende taak van Beheerder inzake processen van gegevensuitwisseling verbonden aan de Toegang tot het Netwerk
Belanghebbende(n)	TotalEnergies en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies en FEBEG vinden het te vrijblijvend dat de Beheerder enkel “al wat redelijkerwijs binnen zijn mogelijkheden ligt” in het werk moet stellen om de continuïteit en kwaliteit van de processen van gegevensuitwisseling verbonden aan de Toegang tot het Netwerk te garanderen. Ze merken op dat er evenmin iets bepaald wordt indien niet kan worden voldaan aan de vernoemde continuïteit en kwaliteit en dringen aan op maximale verduidelijking.

Reactie op de zienswijze

Artikel 1.2.1, §1 van het technisch reglement bepaalt dat de Beheerder onder meer de taken en verplichtingen die voortkomen uit het CO2-decreet moet uitvoeren. Zoals vastgelegd in artikel 12 en artikel 32 van het CO2-decreet omvat dit onder meer de verplichting om de informatie te verstrekken die nodig is voor een efficiënte Toegang tot het Netwerk.

Gelet op voorgaande oordeelt de VNR dat de verplichting in artikel 1.2.1, §2 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement reeds omvat is door de bepalingen in artikel 1.2.1, §1 van het technisch reglement. Daarom wordt artikel 1.2.1, §2 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement geschrapt.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement moet aangepast worden om overbodige herhaling te vermijden. Artikel 1.2.1, §2 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement wordt geschrapt.

2.1.2.2. Publieke informatie

2.1.2.2.1. Zienswijze 8

Zienswijze	Overbodige taak inzake het ter beschikking stellen van informatie
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Volgens Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp is het overbodig dat ze informatie die ze al zullen publiceren ook “minstens op eenvoudige aanvraag” ter beschikking moeten stellen.

Reactie op de zienswijze

Deze bepaling garandeert de dienstverlening en transparantie naar de betrokken marktpartijen.

Op basis van de zienswijze komt de VNR wel tot de vaststelling dat zowel in §1 als §2 van artikel 1.2.2 van het technisch reglement wordt verwezen naar de website van de Beheerder. Daarom wordt in artikel 1.2.2, §1 van het technisch reglement de verwijzing naar de website van de Beheerder geschrapt.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement moet aangepast worden om overbodige herhaling te vermijden. In artikel 1.2.2, §1 van het technisch reglement worden het woord “publiek” en de zinsnede “op zijn website” geschrapt.

2.1.2.2.2. Zienswijze 9

Zienswijze	Vraag naar uitgebreidere opsomming van informatie die publiek beschikbaar gesteld moet worden
Belanghebbende(n)	Holcim en BP

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim vindt dat de huidige opsomming van statische documenten in het kader van de publieke informatievoorziening niet volstaat om een liquide markt te faciliteren. Holcim eist meer transparantie en vraagt dat de Beheerder, ter aanvulling op artikel 1.2.2, §1 van het technisch reglement, verplicht wordt tot de bekendmaking van de onbeschikbaarheden van het Netwerk (zij het deels of totaal), de totale gecontracteerde Vervoerscapaciteit en benuttingsgraaddata, en dit zowel huidig als toekomstig (rollend jaar over jaar). Zonder gedetailleerd inzicht in de daadwerkelijke benutting zullen de industriële volgens Holcim geen vat hebben op mogelijke tariefverhogingen alsook de risico's die gepaard gaan met verlengingen van bestaande overeenkomsten niet kunnen inschatten. Holcim vindt daarom dat de Beheerder verplicht moet worden om de vereiste informatie op zijn website te publiceren en er moet gegarandeerd worden dat alle toegangsvoorwaarden transparant, niet-discriminerend en proportioneel zijn. De huidige benadering met een statische lijst voldoet volgens Holcim mogelijk niet aan deze standaard. Daarnaast stelt Holcim dat de VNR na overleg eenzijdig een uitgebreidere openbaarmaking kan eisen, wat hun vraag voor een bindende publicatieverplichting in plaats van een loutere inspanningsverplichting versterkt.

Ook BP vindt de opsomming van te publiceren informatie wel nuttig maar onvoldoende uitgebreid. Volgens BP zou de publieke informatieplicht vanuit consumentenperspectief ruimer moeten zijn. Zonder bijkomende transparantie kunnen consumenten, academici, middenveldorganisaties en andere belanghebbenden moeilijk controleren of het Netwerk efficiënt, niet-discriminerend en maatschappelijk verantwoord wordt ontwikkeld. BP stelt voor dat de Beheerder ook volgende informatie, minstens in geaggregeerde of geanonimiseerde vorm, moet publiceren: beschikbare Technische capaciteit en Vervoerscapaciteit, Contractuele en Fysieke congestie, geaggregeerde Benuttingsgraad van toegewezen Vervoerscapaciteit, geweigerde aansluitings- of toegangsaanvragen en de algemene motivering daarvan, investeringsprojecten met indicatieve kostenraming, impact van investeringen op tarieven, publieke steun, subsidies of andere publieke financiering en samenvattingen van consultatiereacties en de wijze waarop daarmee rekening werd gehouden.

Reactie op de zienswijze

De VNR erkent dat de Beheerder momenteel inderdaad geen verplichtingen krijgt opgelegd om informatie over zijn Netwerk te publiceren. Als de vergelijking wordt gemaakt met de federale gedragscode aardgas⁹, stelt de VNR vast dat in artikel 100 van de federale gedragscode aardgas wordt verwezen naar de door de betreffende aardgasvervoersnetbeheerders te publiceren informatie bedoeld in bijlage I punt 3 van de Gasverordening¹⁰. Dat in de zienswijze wordt verzocht om dergelijke analoge publicatieverplichtingen te voorzien is dus niet onredelijk.

De VNR oordeelt het echter niet geschikt om in het technisch reglement te voorzien in een exhaustieve opsomming van parameters waarover verplicht recurrent moet worden gepubliceerd.

Daarom wordt in artikel 1.2.2, §1 van het technisch reglement een tweede lid toegevoegd teneinde de effectief te publiceren parameters via een afzonderlijk proces vast te leggen: *“De Vlaamse Nutsregulator kan, na consultatie van de belanghebbenden, bijkomende informatie bepalen die door de Beheerder moet worden gepubliceerd alsook de modaliteiten inzake de inhoud, vorm, frequentie en beschikbaarheid.”*

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 1.2.2, §1 van het technisch reglement wordt een tweede lid toegevoegd: *“De Vlaamse Nutsregulator kan, na consultatie van de belanghebbenden, bijkomende informatie bepalen die door de Beheerder moet worden gepubliceerd alsook de modaliteiten inzake de inhoud, vorm, frequentie en beschikbaarheid.”*

2.1.2.3. Gereguleerde overeenkomsten, procedures en formulieren van de Beheerder

2.1.2.3.1. Zienswijze 10

Zienswijze	Taak van Beheerder om te streven naar uniforme overeenkomsten
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid, Fluxys c-grid Antwerp en BASF

⁹ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2411Annex1.pdf>.

¹⁰ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401789.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp vragen wat precies wordt bedoeld met het woord “uniform”, waarvan ze denken dat het geen toegevoegde waarde brengt. Ze erkennen dat de Gereguleerde overeenkomsten, procedures en formulieren de nodige inhoud zullen moeten bevatten, maar benadrukken hun wens voor een zo symmetrisch mogelijk regulatorisch kader tussen Vlaanderen en Wallonië.

BASF vindt het daarentegen te vrijblijvend dat de Beheerder enkel dient te “streven naar” het opstellen van uniforme Gereguleerde overeenkomsten, procedures en formulieren. Aangezien het opstellen van dergelijke documenten tot de kerntaken van de Beheerder behoort, vindt BASF dat dat als een expliciete verplichting moet worden opgenomen.

Reactie op de zienswijze

Het is wel degelijk de bedoeling dat, overeenkomstig de definitie van ‘Gereguleerde overeenkomsten’, uniforme documenten worden opgesteld. Bijgevolg wordt de bepaling in artikel 1.2.3, §1 van het technisch reglement vervangen door: *“De Beheerder stelt uniforme Gereguleerde overeenkomsten, procedures en formulieren in het kader van dit reglement op.”*.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. De bepaling in artikel 1.2.3, §1 van het technisch reglement wordt vervangen door: *“De Beheerder stelt uniforme Gereguleerde overeenkomsten, procedures en formulieren in het kader van dit reglement op.”*.

2.1.2.3.2. Zienswijze 11

Zienswijze	Redelijke termijn waarbinnen de Vlaamse Nutsregulator een beslissing moet nemen
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid, Fluxys c-grid Antwerp, TotalEnergies en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp begrijpen waarom een “redelijke termijn” wordt gebruikt in plaats van een specifieke termijn, maar ze rekenen erop dat een pragmatische aanpak zal worden gevonden met de VNR om zo een evenwicht te vinden tussen de noden van de markt en het regulatorische. Ze vragen daarom naar een bilateraal evenwicht tussen termijnen die de VNR en de Beheerder zullen moeten hanteren.

TotalEnergies en FEBEG vragen om te verduidelijken wat een “redelijke termijn” precies betekent.

Reactie op de zienswijze

Vanuit de ervaring van de VNR in andere domeinen is gebleken dat een vaste beslissingstermijn (bijvoorbeeld uiterlijk 60 dagen na ontvangst van het voorstel) in veel gevallen te beperkend kan zijn. Dit bracht de VNR ook in eerdere publieke consultaties¹¹ naar voor. Een vaste beslissingstermijn kan

¹¹ Zie bijvoorbeeld par. 2.2.2 in [RAPP-2023-03](#) over de consultatie over de herziening van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (TRDE).

namelijk leiden tot de nood aan het opstellen van een weigeringsbeslissing terwijl het veel efficiënter zou zijn om de analyse en het overleg verder te zetten met het oog op het nemen van een beslissing tot goedkeuring.

Ook gezien de grote variatie aan mogelijke documenten enerzijds en de omvang van wijzigingen anderzijds, is een vaste termijn niet aangewezen. Een vaste termijn biedt bijgevolg geen zekerheid voor een voorspelbaarder en vlotter beslissingsproces en kan soms zelfs het omgekeerde effect hebben.

Verder wijst de VNR er ook op dat de bepalingen in het technisch reglement voorzien dat tijdens het goedkeuringsproces in overleg wordt getreden met de bevoegde regulatoren van de relevante gewesten.

Een redelijke termijn moet uiteraard ‘redelijk’ zijn, en de beslissingstermijn moet te allen tijde verantwoord kunnen worden.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.1.2.3.3. Zienswijze 12

Zienswijze	Voldoende ruim voorafgaand overmaken van documenten en wijzigingen aan de Vlaamse Nutsregulator
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid, Fluxys c-grid Antwerp, TotalEnergies en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp begrijpen waarom “voldoende ruim voorafgaand” wordt gebruikt in plaats van een specifieke termijn, maar ze rekenen erop dat een pragmatische aanpak zal worden gevonden met de VNR om zo een evenwicht te vinden tussen de noden van de markt en het regulatoire. Ze vragen daarom naar een bilateraal evenwicht tussen termijnen die de VNR en de Beheerder zullen moeten hanteren.

TotalEnergies en FEBEG vragen om te verduidelijken wat “voldoende ruim” precies betekent.

Reactie op de zienswijze

In lijn met de reactie op de zienswijze in par. 2.1.2.3.2 wil de VNR ook hier vermijden dat een vaste termijn beperkingen met zich meebrengt. Zo kan een vaste termijn er bijvoorbeeld toe leiden dat urgente wijzigingen niet tijdig in werking kunnen treden.

Uiteraard moet ook hier ‘voldoende ruim voorafgaand’ effectief ‘voldoende ruim’ zijn, en indien verzocht wordt om bepaalde documenten of wijzigingen op relatief korte termijn in werking te laten treden, moet dat verzoek ten allen tijde verantwoord kunnen worden.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.1.2.3.4. Zienswijze 13

Zienswijze	Onduidelijkheid over consequenties verbonden aan commentaren van de Vlaamse Nutsregulator
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF vindt dat het voor de documenten van de Beheerder die onderworpen zijn aan commentaar van de VNR onduidelijk blijft welke consequenties verbonden zijn aan het niet opvolgen van deze commentaren door de Beheerder. Om de rechtszekerheid en de effectiviteit van het toezicht door de VNR te waarborgen, acht BASF het aangewezen dat het technisch reglement een duidelijke escalatieprocedure voorziet, evenals een expliciete bepaling van de gevolgen wanneer de Beheerder de ontvangen commentaren niet of onvoldoende verwerkt.

Reactie op de zienswijze

Artikel 1.2.3, §4 van het technisch reglement is uitsluitend bedoeld om inzicht te krijgen in de documenten die geen betrekking hebben op Aansluiting op of Toegang tot het Netwerk. Daarom wordt inderdaad niet voorzien in een verplichting voor de Beheerder om de ontvangen commentaren van de VNR te verwerken. Wel garandeert de VNR transparantie over zijn commentaren.

Tegelijk ziet de VNR er vanuit zijn decretale taken¹² op toe dat de betrokken Beheerders de verplichtingen naleven die hen krachtens het CO2-decreet en zijn uitvoeringsbesluiten zijn opgelegd. Overeenkomstig artikelen 77-78 van het CO2-decreet is de VNR ook gemachtigd om handhavend op te treden in het geval dat deze verplichtingen niet nageleefd worden.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.1.2.3.5. Zienswijze 14

Zienswijze	Nood aan samenhang en harmonisatie van de regels tussen de gewesten
Belanghebbende(n)	TotalEnergies, Febelcem en Fediex

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies benadrukt dat een geïntegreerde Belgische CO2-markt een geïntegreerd regelgevend kader vereist, waarbij nood is aan een maximale harmonisatie van de regels tussen de verschillende gewesten om de ontwikkeling en het gebruik van een Netwerk in België te faciliteren. Daarbij is het van belang dat Netgebruikers en Bevrachters kunnen rekenen op consistente bepalingen inzake Toegang, contractuele voorwaarden, kwaliteitsnormen en tariefvorming. TotalEnergies vraagt daarom dat de VNR de verdere afstemming met de andere bevoegde regulatoren actief blijft

¹² Artikel 6 Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator, <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1039806&param=inhoud>.

ondersteunen, zodat de Belgische CCS-infrastructuur zich als één geïntegreerd systeem kan ontwikkelen.

Ook Febelcem en Fediex vinden het belangrijk dat de regio's kunnen samenwerken om de concepten tussen de regio's enigszins op elkaar af te stemmen, aangezien het bereiken van samenhang essentieel is.

Reactie op de zienswijze

De bepalingen in het technisch reglement voorzien waar mogelijk in een interactie tussen de VNR en de bevoegde regulatoren van de relevante gewesten (o.a. artikel 1.2.3 van het technisch reglement), en dit voor zover dit niet reeds is voorzien in het regelgevend kader (artikel 66 van het CO2-decreet).

Het is uiteraard de intentie van de VNR om een zo samenhangend en geharmoniseerd mogelijk regulatoir kader te bereiken. De regulatoire kaders moeten echter worden vormgegeven vertrekkende van de afzonderlijke regelgevende regimes in de verschillende gewesten dewelke niet noodzakelijk uniform zijn.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.1.2.3.6. Zienswijze 15

Zienswijze	Verplichtingen inzake behandeling van reacties op publieke consultaties van de Beheerder
Belanghebbende(n)	ArcelorMittal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ArcelorMittal merkt op dat de Beheerder verplicht is om elke vaststelling of wijziging van documenten met daarin voorwaarden voor de Aansluiting op of de Toegang tot het Netwerk te consulteren, maar dat er geen verplichting is met betrekking tot het aanbrengen van wijzigingen. ArcelorMittal vraagt dat reacties redelijkerwijs worden meegenomen of dat expliciet wordt verantwoord waarom ze worden weerlegd.

Reactie op de zienswijze

De VNR bevestigt dat reacties van belanghebbenden op voormelde publieke consultaties door de Beheerder redelijkerwijs moeten worden meegenomen, dan wel dat de Beheerder expliciet moet verantwoorden waarom ze worden weerlegd.

De VNR oordeelt dat de huidige bepalingen in het technisch reglement reeds voldoende zijn om tegemoet te komen aan deze zienswijze. In artikel 1.2.3, §5 en §7 van het technisch reglement is namelijk voorzien dat de Beheerder na consultatie o.m. een consultatieverslag moet opmaken en in dat consultatieverslag omstandig moet motiveren op welke manier werd omgegaan met de reacties.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.1.2.3.7. Zienswijze 16

Zienswijze	Nood aan toezicht op naleving van principes in het technisch reglement en (uitgebreidere) toetsingscriteria bij beslissingen van de Vlaamse Nutsregulator
Belanghebbende(n)	TotalEnergies, Carmeuse, FEBEG, Essenscia en BP

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies vraagt dat de VNR bij de definitieve goedkeuring van het technisch reglement expliciet beoordeelt of er voldoende consistentie bestaat met de parallel ontwikkelde kaders inzake contractuele voorwaarden.

Carmeuse waardeert de versterkte rol die voor de VNR is voorzien bij de toetsing en goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten en procedures, evenals de grotere nadruk op transparantie en consultatie. Deze elementen dragen bij aan een robuuster regelgevend kader en getuigen van een duidelijk voornemen om een niet-discriminerend systeem voor toekomstige Netgebruikers en Bevrachters op te zetten. Carmeuse benadrukt wel dat hoewel het technisch reglement belangrijke principes voorziet, de uiteindelijke verdeling van risico's, kosten en verantwoordelijkheden afhankelijk is van de uiteindelijke vertaling van deze principes in de Gereguleerde overeenkomsten. Carmeuse verzoekt de VNR daarom om niet enkel na te gaan of die principes uit het technisch reglement werden opgenomen in de contractuele documentatie, maar er daarnaast ook op toe te zien dat deze effectief resulteren in de evenwichtige risicoverdeling die het technisch reglement beoogt. Carmeuse geeft ten slotte ook nog aan dat deze principes niet mogen worden ondermijnd door individuele contractuele bepalingen.

FEBEG ondersteunt de keuze voor een pragmatische en gefaseerde aanpak met de kadergerichte opzet van het technisch reglement. In dat opzicht vindt FEBEG het belangrijk om de coherentie tussen deze verschillende documenten ook in de toekomst te blijven realiseren. FEBEG vraagt daarom aan de VNR om bij de finale goedkeuring van het technisch reglement expliciet na te gaan of voldoende coherentie bestaat tussen het technisch reglement en de parallel uitgewerkte contractuele documenten.

Essenscia geeft aan dat een werkbaar kader een meer evenwichtige risicoverdeling tussen de Beheerder, Netgebruikers, Bevrachters en mogelijk de overheid vereist en vraagt om expliciet in het kader te verankeren dat risico's niet disproportioneel bij één partij mogen terechtkomen. Essenscia vindt dat dit principe systematisch als toetsingscriterium opgenomen moet worden bij de goedkeuring van uitvoeringsmodaliteiten, waarbij moet worden voorzien dat belangrijke risico's (bijvoorbeeld inzake volumes, tarieven of beschikbaarheid) minstens gedeeltelijk worden gedeeld of gemitigeerd.

BP vraagt aan de VNR om bij de goedkeuring van Gereguleerde overeenkomsten, procedures en formulieren, de toetsing van de voorwaarden aan transparantie, non-discriminatie en evenredigheid uit te breiden en bijkomend na te gaan of deze voorwaarden kostenreflectief, efficiënt, controleerbaar en maatschappelijk verantwoord zijn en of zij geen aanleiding geven tot onredelijke kruissubsidiëring of kostenverschuiving ten nadele van eindgebruikers, consumenten of belastingbetalers. BP vindt dat er voldoende rekening moet worden gehouden met de belangen van consumenten en belastingbetalers, des te meer omdat het ontwerp bewust veel uitvoeringsbepalingen buiten het technisch reglement houdt en de uitwerking ervan overlaat aan de Beheerder.

Reactie op de zienswijze

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen.

Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten. In deze beoordeling zullen zowel de bepalingen van het technisch reglement als relevante gemeenrechtelijke principes uit het Burgerlijk Wetboek en Wetboek Economisch Recht in overweging worden genomen.

Voor zover noodzakelijk, kunnen overeenkomstig artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement specifieke bepalingen worden voorzien voor de Bevrachter die een contractueel engagement met de Beheerder aangaat vooraleer het Netwerk operationeel is. Ook deze bepalingen dienen echter door de VNR worden goedgekeurd en aldus transparant in de Gereguleerde overeenkomsten zijn opgenomen.

Tijdens het goedkeuringsproces van de tariefvoorstellen vormen de economische beoordelingsgronden een belangrijk beoordelingskader, gebaseerd op de tarifaire principes van artikelen 65-66 van het CO2-decreet.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.1.2.3.8. Zienswijze 17

Zienswijze	Nood aan transparantie over besprekingen tussen regulator en Beheerder en stakeholderbetrokkenheid
Belanghebbende(n)	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

FEPEG pleit voor zo veel mogelijk transparantie over de besprekingen tussen regulator en de Beheerder van het Netwerk en vraagt om stakeholders maximaal te betrekken en duidelijkheid te bieden over assumpties en motivering van te nemen beslissingen.

Reactie op de zienswijze

De bepalingen in artikel 1.2.3 van het technisch reglement moeten deze maximale stakeholderbetrokkenheid garanderen. Bovendien zal de VNR zijn beslissingen, inclusief de niet-vertrouwelijke versie van het voorwerp van de betreffende beslissing, transparant publiceren op zijn website.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.1.3. Informatie-uitwisseling

Er werden van de stakeholders geen reacties ontvangen m.b.t. artikel 1.3.1 van het technisch reglement.

2.1.4. Behandeling van gegevens

2.1.4.1.1. Zienswijze 18

Zienswijze	Te ruime invulling van vertrouwelijkheid
Belanghebbende(n)	BP

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Volgens BP wordt publieke controle onmogelijk doordat vertrouwelijkheid te ruim wordt ingevuld, namelijk door in het technisch reglement te voorzien dat degene die informatie meedeelt, bepaalt wat commercieel gevoelig of vertrouwelijk is. BP vindt dat een gereguleerde nutsinfrastructuur een evenwicht tussen commerciële vertrouwelijkheid en publieke verantwoording vereist en vraagt daarom om te verduidelijken dat vertrouwelijkheid restrictief wordt geïnterpreteerd en dat geaggregeerde, geanonimiseerde of niet-commercieel gevoelige informatie maximaal publiek wordt gemaakt.

Reactie op de zienswijze

De bepalingen in artikel 1.4.1 van het technisch reglement zijn bedoeld ter bescherming van de vertrouwelijkheid van informatie die de marktpartijen aan de Beheerder overmaken. Geaggregeerde, geanonimiseerde of niet-commercieel gevoelige informatie waarvan de openbaarmaking geen individueel commercieel nadeel veroorzaakt, moet wel maximaal publiek beschikbaar worden gemaakt. In artikel 1.2.2 van het technisch reglement zijn reeds relevante bepalingen voor de Beheerder opgenomen.

De VNR erkent dat niet alle overige informatie automatisch als commercieel gevoelig of vertrouwelijk wordt bestempeld, en dat daar ook geen objectief toetsingskader voor voorzien wordt. Daarom wordt het volgende toegevoegd aan artikel 1.4.1, §3 van het technisch reglement: *“Die kwalificatie moet objectief verantwoord zijn en geldt uitsluitend voor informatie waarvan de openbaarmaking redelijkerwijze schade kan toebrengen aan de commerciële belangen van de betrokken Aangeslotene of Bevrachter.”*.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. Aan artikel 1.4.1, §3 van het technisch reglement wordt volgende zin toegevoegd: *“Die kwalificatie moet objectief verantwoord zijn en geldt uitsluitend voor informatie waarvan de openbaarmaking redelijkerwijze schade kan toebrengen aan de commerciële belangen van de betrokken Aangeslotene of Bevrachter.”*.

2.2. Aansluiting

2.2.1. Aansluiting op het Netwerk

2.2.1.1. Aansluitingsprocedure

2.2.1.1.1. Zienswijze 19

Zienswijze	Schrijffout in artikel 2.1.1, §3, 1 ^e punt
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp wijzen erop dat in artikel 2.1.1, §3, 1^e punt van het technisch reglement “dienen” moet worden vervangen door “dient”.

Reactie op de zienswijze

De schrijffout werd verwerkt.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 2.1.1, §3, 1^e punt van het technisch reglement wordt “dienen” vervangen door “dient”.

2.2.1.1.2. Zienswijze 20

Zienswijze	Nood aan expliciete en substantieel gedefinieerde aansprakelijkheid van de Beheerder voor vertragingen
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim vraagt om de aansprakelijkheid van de Beheerder voor vertragingen in het "tijdsbestek voor uitvoering" (cfr. artikel 2.1.1, §3 van het technisch reglement) expliciet en substantieel te definiëren in artikel 2.1.2, §3 van het technisch reglement. Holcim vindt dat een loutere verplichting om zich aan de aansluitingstermijn te houden, niet voldoet aan de vereiste van een evenwichtige, wederkerige aansprakelijkheid. Holcim vindt dat een meer uitgewerkt aansprakelijkheidsregime vereist is en dat daarbij expliciete verwijzing dient te worden gemaakt naar de resultaatsverbintenis van de Beheerder voor het tijdig uitvoeren van diens verplichtingen.

Reactie op de zienswijze

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen.

Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten. In deze beoordeling zullen zowel de bepalingen van het technisch reglement als relevante gemeenrechtelijke principes uit het Burgerlijk Wetboek en Wetboek Economisch Recht in overweging worden genomen.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.2.1.1.3. Zienswijze 21

Zienswijze	Verkrijgen van Aansluitingscapaciteit afhankelijk maken van projectmaturiteit en monitoren van benutting van Aansluitingscapaciteit
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim vraagt om in het reglementair kader de capaciteitsborging tijdens de aansluitingsfase te voorzien zodat de schaarse Technische capaciteit niet kan worden gehypothekeerd door speculatieve reserveringen van projecten die niet op korte termijn op volle capaciteit zullen geraken. Holcim dringt aan op dwingende mechanismen die vermijden dat strategische industriële volumes geblokkeerd raken door initiatieven zonder realisatiekracht, naar analogie met de huidige congestieproblematiek op het elektriciteitsnet.

Daarnaast vraagt Holcim dat de verplichting om de Benuttingsgraad per Bevrachter te monitoren en zo Contractuele congestie te beheeren, stroomopwaarts wordt uitgebreid naar de aansluitingsfase zodat Vervoerscapaciteit die door niet-mature projecten is gereserveerd proactief wordt vrijgegeven, vergelijkbaar met de door de CREG gehanteerde "open season"-procedures die het zogenaamde "use-it-or-lose-it"-principe opleggen.

Reactie op de zienswijze

In dit kader wijst de VNR op de bepaling in artikel 2.1.1, §2 van het technisch reglement waarbij wordt opgelegd dat aan iedere aanvraag tot aansluiting op het Netwerk of aanvraag tot wijziging van een bestaande aansluiting minstens één toegangsaanvraag gekoppeld is. Deze bepaling vertrekt vanuit het principe dat door de Bevrachter enkel een Vervoerscapaciteit kan worden onderschreven, hetgeen betekent dat de capaciteit van de aansluiting¹³ er niet toe kan leiden dat de Technische capaciteit van het Netwerk wordt gehypothekeerd. Vervolgens voorzien de bepalingen in artikel 3.3.1, §1 van het technisch reglement dat de Vervoerscapaciteit tijdens de toegangsprocedure wordt gereserveerd op basis van het principe van 'first come, first served'. Tegelijk voorzien de minimale

¹³ D.w.z. de maximale capaciteit, uitgedrukt in massa-eenheden per tijdseenheid, van de Aansluiting bepaald door de technische karakteristieken van de Aansluiting.

elementen van de toegangsprocedure in artikel 3.1.1, §2 van het technisch reglement dat de toegangsprocedure tevens bepalingen moet bevatten met betrekking tot de termijn waarin de gereserveerde Vervoerscapaciteit komt te vervallen. Overeenkomstig artikel 3.3.1, §1 van het technisch reglement wordt na het ondertekenen van het dienstenformulier de voor de Bevrachter in de toegangsprocedure gereserveerde Vervoerscapaciteit definitief aan hem beschikbaar gesteld.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.2.1.2. Aansluitingsovereenkomst

2.2.1.2.1. Zienswijze 22

Zienswijze	Gebruik van te brede term 'Koolstofdioxidestromen'
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF merkt op dat de Aansluitingsovereenkomst bepalingen moet bevatten “met betrekking tot de installaties voor het beheer van de kwaliteit, druk en temperatuur van de Koolstofdioxidestromen” maar dat de term ‘Koolstofdioxidestroom’ in het CO2-decreet wordt gedefinieerd als “een stroom stoffen die resulteert uit het afvangen van Koolstofdioxide”. BASF geeft aan dat die definitie ruimer is dan de stromen die via de Aansluiting op het Netwerk worden geïnjecteerd of daarvan worden afgenomen, waardoor de huidige formulering te breed kan worden geïnterpreteerd. BASF stelt daarom voor om de zinsnede als volgt te verduidelijken: “bepalingen met betrekking tot de installaties voor het beheer van de kwaliteit, druk en temperatuur van de Koolstofdioxidestromen die via de Aansluiting op het Netwerk worden geïnjecteerd of daarvan worden afgenomen”.

Reactie op de zienswijze

De VNR begrijpt dat het gewenst is om in het kader van de minimale elementen van de Aansluitingsovereenkomst de bepaling specifiek te omschrijven, en op deze manier te voorzien in een eenduidig onderscheid met het analoge minimale element van de Vervoersovereenkomst in artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement.

Teneinde het eenduidig onderscheid tussen de definitie van ‘Aansluitingspunt’ en ‘Toegangspunt’ te bewaken, wordt artikel 2.1.2, §3, 6^e punt van het technisch reglement als volgt gewijzigd: “bepalingen met betrekking tot de installaties voor het beheer van de kwaliteit, druk en temperatuur van de Koolstofdioxidestromen *die op het Aansluitingspunt ter beschikking worden gesteld.*”

Inzake de bepalingen met betrekking tot de verbinding van het Netwerk met een Aangrenzend netwerk of een Aangrenzende CO2-installatie wordt in een analoge wijziging voorzien:

- artikel 7.1.1, §2, 6^e punt van het technisch reglement wordt gewijzigd als volgt: “bepalingen met betrekking tot het beheer van de kwaliteit, druk en temperatuur van de Koolstofdioxidestromen *die op het Verbindingspunt ter beschikking worden gesteld.*”
- artikel 7.1.2, §2, 4^e punt van het technisch reglement wordt gewijzigd als volgt: “bepalingen met betrekking tot het beheer van de kwaliteit, druk en temperatuur van de Koolstofdioxidestromen *die op het Verbindingspunt ter beschikking worden gesteld.*”

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden:

- In artikel 2.1.2, §3, 6^e punt van het technisch reglement wordt de volgende zinsnede toegevoegd: *“die op het Aansluitingspunt ter beschikking worden gesteld”*.
- In artikel 7.1.1, §2, 6^e punt van het technisch reglement wordt de volgende zinsnede toegevoegd: *“die op het Verbindingspunt ter beschikking worden gesteld.”*
- In artikel 7.1.2, §2, 4^e punt van het technisch reglement wordt de volgende zinsnede toegevoegd: *“die op het Verbindingspunt ter beschikking worden gesteld.”*

2.2.1.2.2. Zienswijze 23

Zienswijze	Verwijzingen naar Aansluitingspunt in de context van installaties
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Volgens BASF is het niet correct om te verwijzen naar het Aansluitingspunt in een context waarin sprake is van installaties, aangezien het Aansluitingspunt is gedefinieerd als “een punt dat de installatie van een Netgebruiker verbindt met het Netwerk, of als een Verbindingspunt”. Daaruit begrijpt BASF dat dit een fysieke locatie betreft, bijvoorbeeld de flensverbinding tussen een ventiel van de Beheerder en de daarop aangesloten leiding van de Netgebruiker. Daaruit besluit BASF dat een Aansluitingspunt niet kan worden beschouwd als een installatie en dat een Aansluitingspunt op zichzelf ook geen installaties omvat. BASF stelt daarom voor om ‘het Aansluitingspunt’ in artikel 2.1.2, §3 van het technisch reglement te vervangen door ‘de Aansluiting’.

Reactie op de zienswijze

Het klopt dat een ‘Aansluitingspunt’ een fysieke locatie betreft die niet als installatie kan worden beschouwd. De suggestie in de zienswijze kan echter niet worden gevolgd aangezien ‘Aansluiting’ alle leidingen en toebehoren betreft die het Netwerk uitbreiden tot en met het Aansluitingspunt, aangelegd en beheerd door de Beheerder van dat Netwerk. De minimale elementen die volgens artikel 2.1.2, §3 van het technisch reglement moeten worden opgenomen in de Aansluitingsovereenkomst hebben daarentegen tot doel de installaties te beschrijven en regelen die nodig zijn om de Aangeslotene aan te sluiten op het Netwerk. Daarom wordt iedere bepaling in artikel 2.1.2, §3 van het technisch reglement m.b.t. *“installaties die onderdeel zijn van het Aansluitingspunt”* vervangen door *“infrastructuur om een Aangeslotene aan te sluiten op het Netwerk”*.

Analoog worden volgende wijzigingen aangebracht aan het technisch reglement:

- De definitie van ‘Aansluitingspunt’ wordt *“ofwel een fysiek punt dat de infrastructuur van een Aangeslotene verbindt met het Netwerk, ofwel een Verbindingspunt. Aan ieder Aansluitingspunt is minstens één Toegangspunt gekoppeld”* (zie ook de reactie op de zienswijze in par. 2.1.1.2.4);
- In artikel 7.1.1, §2, 4e punt van het technisch reglement wordt *“installaties die onderdeel zijn van het Verbindingspunt”* vervangen door *“infrastructuur om een Aangrenzend netwerk of Aangrenzende CO2-installatie aan te sluiten op het Netwerk”*;

- In artikel 7.1.2, §2, 2^e punt van het technisch reglement wordt *“installaties die onderdeel zijn van het Verbindingspunt”* vervangen door *“infrastructuur om een Aangrenzend netwerk, Aangrenzende CO2-installatie of een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide aan te sluiten op het Netwerk”* (zie ook de reactie op de zienswijze in par. 2.1.1.1.2);
- Waar relevant wordt doorheen heel het technisch reglement de verwijzing naar *“Aansluiting”* vervangen door *“aansluiting”*. Dit is het geval wanneer bepalingen uit het technisch reglement niet doelen op de leidingen en toebehoren die het Netwerk uitbreiden tot en met het Aansluitingspunt maar eerder op de handeling om een Aangeslotene aan te sluiten op het Netwerk.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden:

- In artikel 1.1.2, §1, 6° (definitie ‘Aansluitingspunt’) van het technisch reglement wordt het woord *“verbonden”* vervangen door *“gekoppeld”* en wordt de zinsnede *“installatie van een Netgebruiker”* vervangen door *“infrastructuur van een Aangeslotene”*;
- In artikel 2.1.2, §3, 4^e en 5^e punt van het technisch reglement wordt elke verwijzing naar *“installaties die onderdeel zijn van het Aansluitingspunt”* vervangen door *“infrastructuur om een Aangeslotene aan te sluiten op het Netwerk”*;
- In artikel 7.1.1, §2, 4^e punt van het technisch reglement wordt *“installaties die onderdeel zijn van het Verbindingspunt”* vervangen door *“infrastructuur om een Aangrenzend netwerk of Aangrenzende CO2-installatie aan te sluiten op het Netwerk”*;
- In artikel 7.1.2, §2, 2^e punt van het technisch reglement wordt *“installaties die onderdeel zijn van het Verbindingspunt”* vervangen door *“infrastructuur om een Aangrenzend netwerk, Aangrenzende CO2-installatie of een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide aan te sluiten op het Netwerk”*. Voor de invoeging van *“een Gesloten industrieel net voor koolstofdioxide”* verwijst de VNR naar de reactie op de zienswijze in par. 2.1.1.1.2;
- Waar relevant wordt doorheen heel het technisch reglement de verwijzing naar *“Aansluiting”* vervangen door *“aansluiting”*.

2.3. Toegang

2.3.1. Toegang tot het Netwerk

2.3.1.1. Toegangsprocedure

Er werden van de stakeholders geen reacties ontvangen m.b.t. artikel 3.1.1 van het technisch reglement.

2.3.1.2. Vervoersovereenkomst

2.3.1.2.1. Zienswijze 24

Zienswijze	Bepalingen betreffende het beheer van druk hebben geen plaats in de Vervoersovereenkomst
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat bepalingen betreffende het beheer van druk enkel in de Aansluitingsovereenkomst worden opgenomen en geen plaats hebben in de Vervoersovereenkomst.

Reactie op de zienswijze

De VNR acht het noodzakelijk dat ook in de Vervoersovereenkomst bepalingen worden opgenomen die verband houden met de mogelijke implicaties van het beheer van druk. Daarin moeten onder meer de implicaties voor de Bevrachter worden behandeld in het geval de Bevrachter Koolstofdioxidestromen buiten de vooropgestelde minimale en maximale bedrijfsdruk uitwisselt met het Netwerk.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.1.2.2. Zienswijze 25

Zienswijze	Gebruik van te brede term 'Koolstofdioxidestromen'
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF merkt op dat de Vervoersovereenkomst bepalingen moet bevatten "met betrekking tot het beheer van de kwaliteit, druk en temperatuur van de Koolstofdioxidestromen" en verwijst naar dezelfde opmerking die ze maakten in het kader van de Aansluitingsovereenkomst (zie zienswijze in par. 2.2.1.2.1) over de definitie van 'Koolstofdioxidestromen' in het CO₂-decreet. BASF stelt voor om de zinsnede als volgt te verduidelijken: "bepalingen met betrekking tot het beheer van de kwaliteit, druk en temperatuur van de Koolstofdioxidestromen die via het Toegangspunt op het Netwerk worden geïnjecteerd of daarvan worden afgenomen".

Reactie op de zienswijze

De VNR verwijst naar de reactie op de zienswijze in par. 2.2.1.2.1. Artikel 3.1.2, §3, 10^e punt van het technisch reglement wordt daarom gewijzigd als volgt: "bepalingen met betrekking tot de installaties voor het beheer van de kwaliteit, druk en temperatuur van de Koolstofdioxidestromen *die via het Toegangspunt met het Netwerk worden uitgewisseld*".

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 3.1.2, §3, 10^e punt van het technisch reglement wordt de volgende zinsnede toegevoegd: “die via het Toegangspunt met het Netwerk worden uitgewisseld”.

2.3.1.2.3. Zienswijze 26

Zienswijze	Nood aan evenwichtige en proportionele risicoverdeling, onder meer via flexibiliteitsmechanismen en een regeling voor compensatie of alternatieve rechten
Belanghebbende(n)	ArcelorMittal en Indaver

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ArcelorMittal merkt op dat de afdoende en wederzijdse beëindigings- en opschortingsrechten, die in de Vervoersovereenkomst voorzien moeten worden, op heden vertaald zijn in een ‘ship-or-pay’-Vervoersovereenkomst. Echter zou volgens ArcelorMittal eerder een flexibiliteitsmechanisme voorzien moeten worden dat een tijdelijke verandering van de Vervoerscapaciteit van de Bevrachter toelaat zonder disproportionele kosten (bijvoorbeeld ‘carry-over’ mechanismen). Volgens ArcelorMittal ontbreekt het ook aan specifieke bescherming of flexibiliteit voor de Bevrachter tijdens de opstartfase, bijvoorbeeld via een opstartclausule, waardoor de Bevrachter vanaf dag één 100% van het volumerisico draagt en de vaste maandelijkse vergoeding verschuldigd is ongeacht de feitelijke mogelijkheid om te injecteren. Deze elementen blijken volgens ArcelorMittal niet voldoende uit het technisch reglement.

Indaver vraagt om te vermijden dat de talrijke risico’s over de volledige waardeketen worden doorgeschoven en gecumuleerd bij de Netgebruiker of Bevrachter en pleit voor een evenwichtige en proportionele risicoverdeling over de verschillende schakels in de keten, waarbij ook de Beheerder een passend aandeel in deze risico’s opneemt. Indaver stelt bijvoorbeeld vast dat de Vervoersovereenkomst een regeling voor compensatie of alternatieve rechten in het voordeel van de Bevrachter in het geval van onderbreking of reductie van de Vervoersdiensten moet bevatten. Daarover geeft Indaver aan dat op het moment dat de Beheerder door problemen geen Koolstofdioxide kan aanvaarden, er (onder voorwaarden) mogelijkheden zijn waarbij de ETS-kost terugbetaald wordt, terwijl voor Indaver de voorziene kosten voor CCS sowieso al een pak duurder zijn dan de pure ETS-prijs en Indaver daarbovenop ook het risico loopt om de opbrengsten uit steunmechanismen zoals ‘Carbon Contracts for Difference’ (‘CCfD’) kwijt te spelen terwijl ze wel onderworpen blijven aan vaste kosten en de ‘ship-or-pay’-verplichtingen die de andere schakels in de keten eveneens vereisen. Indaver vindt dat hierdoor een onevenredig groot volume aan risico’s bij de Bevrachter wordt gelegd en dat deze asymmetrische risicoallocatie de business case voor CCS aanzienlijk bemoeilijkt en de realisatie van projecten in een vroege fase ernstig kan ondermijnen.

Reactie op de zienswijze

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen.

Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten. In deze beoordeling zullen zowel de bepalingen van het technisch reglement als relevante gemeenrechtelijke principes uit het Burgerlijk Wetboek en Wetboek Economisch Recht in overweging worden genomen.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.1.2.4. Zienswijze 27

Zienswijze	Stabiliteit en looptijd van de Vervoersovereenkomst
Belanghebbende(n)	Holcim en Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim benadrukt het belang van stabiliteit van de Vervoersovereenkomst. Holcim stelt echter vast dat in het huidige ontwerp van technisch reglement wordt voorzien dat de Beheerder de operationele regels minstens om de twee jaar moet herevalueren (artikel 3.1.2, §6 van het technisch reglement). Gezien de lange aanloopperiode ("ramp-up") voor CCS-projecten zou dat kunnen leiden tot frequente wijzigingen in de operationele regels (mogelijks zelfs tussen de ondertekening van de Vervoersovereenkomst en de maturiteit van het project), hetgeen investeringen in België niet zou stimuleren. Holcim vindt dat er op zijn minst duidelijke regels moeten zijn over wat er na een dergelijke evaluatie gebeurt en wat de exacte impact zal zijn op de bestaande en bindende contractuele voorwaarden. Aanvullend stelt Holcim dat een reductie van de Vervoerscapaciteit tijdens een herziening geen grond vormt voor de Beheerder om de vrijgekomen Vervoerscapaciteit aan derden aan te bieden voorafgaand aan het recht op wederopname van de bestaande Bevrachter, wat een voorkeursrecht ("right of first refusal") creëert op de eerder gecontracteerde (maar mogelijk niet volledig gebruikte) volumes. Ten slotte merkt Holcim op dat de lijst met elementen waarin de Vervoersovereenkomst dient te voorzien, geen vermelding bevat van hoe moet worden omgegaan met een verandering van omstandigheden (imprevisie). Daarover stelt Holcim voor om ofwel in het technisch reglement imprevisie expliciet uit te sluiten voor de Beheerder, ofwel deze uitsluiting te verplichten in de Vervoersovereenkomst.

Essenscia daarentegen benadrukt de nood aan flexibele contractstructuren. Essenscia vindt dat langlopende en rigide Gereguleerde overeenkomsten moeilijk verenigbaar zijn met de onzekerheid van projecten in een immature markt en dat meer flexibiliteit in looptijd, fasering en aanpassing van de Gereguleerde overeenkomsten nodig is om Netgebruikers en Bevrachters op een beheersbare manier te laten instappen, zonder de investeerbaarheid van de vervoersinfrastructuur in het gedrang te brengen.

Reactie op de zienswijze

Operationele regels

De VNR begrijpt de oproep tot duidelijkheid in geval van wijziging van operationele regels. De operationele regels zijn als minimaal element opgenomen in artikel 3.1.2, §3, 17^e punt van het technisch reglement en bijgevolg onderdeel van de Vervoersovereenkomst. Een wijziging van de operationele regels is cfr. artikel 3.1.2, §5 van het technisch reglement onderworpen aan de goedkeurings- en wijzigingsprocedures zoals beschreven in artikel 1.2.3 van het technisch reglement.

De regelmatige evaluatie van de operationele regels moet door de Beheerder publiek geconsulteerd worden. Daarna maakt de Beheerder, op basis van zijn evaluatie en de ontvangen reacties in het kader van de consultatie, een gemotiveerde beslissing om de operationele regels al dan niet te wijzigen. Deze beslissing en alle onderliggende documenten (zijnde de evaluatie en de reacties ontvangen in het kader van de consultatie) worden onderworpen aan commentaar van de VNR cfr. artikel 3.1.2, §6 en artikel 1.2.3, §4 van het technisch reglement.

Wanneer wordt beslist om de operationele regels te wijzigen, start vervolgens de reguliere goedkeuringsprocedure die gevolgd dient te worden bij de wijziging van een Gereguleerde overeenkomst (zie alinea 1 van de reactie op deze zienswijze).

Capaciteitsreductie

Zoals bepaald in artikel 3.3.1, §1 van het technisch reglement wordt aan de Bevrachter enkel de door hem via het dienstenformulier onderschreven Vervoerscapaciteit ook definitief aan hem beschikbaar gesteld. Tegelijk moet de Vervoersovereenkomst overeenkomstig artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement bepalingen bevatten met betrekking tot de looptijd, opschorting, beëindiging en opzeg van de Vervoersdiensten zoals onderschreven in dienstenformulieren door de Bevrachter.

Imprevisieleer

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen. Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

Flexibele contractstructuren

De bepalingen in het technisch reglement leggen niet noodzakelijk beperkingen op betreffende dergelijke flexibele contractstructuren. Zo wordt onder meer in artikel 3.2.1, §1 van het technisch reglement bepaald dat de looptijd van de door de Beheerder aangeboden Vervoersdiensten een juist evenwicht moet weerspiegelen tussen de behoeften van de Bevrachters en de mogelijkheid van de Beheerder om zijn risico's te beheersen en de ontwikkeling van infrastructuur mogelijk te maken.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.1.2.5. Zienswijze 28

Zienswijze	Loutere erkenning van evenwichtsconcepten en -mechanismen zonder zicht op concrete vertaling ervan in de Gereguleerde overeenkomsten
Belanghebbende(n)	Carmeuse

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Carmeuse stelt dat de uiteindelijke doelstelling niet moet zijn om concepten als beëindigings- of opschortingsrechten of compensatiemechanismen te erkennen, maar te garanderen dat ze op een gebalanceerde manier worden geïmplementeerd doorheen het volledige regulatoire en contractuele kader. Carmeuse verwelkomt de opname van bepalingen die wederzijdse beëindigingsrechten, compensatiemechanismen en evenwichtigere contractuele afspraken vereisen, maar herhaalt dat de praktische impact van deze bepalingen zal afhangen van de wijze waarop zij in het contractuele kader worden uitgewerkt, hetgeen met name relevant is voor aspecten als de verdeling van aansprakelijkheden, compensatiemechanismen, opschortingsrechten, overmachtsbepalingen, de operationele beschikbaarheid en de daaraan verbonden kosten, financiële garanties en beëindigingsregelingen.

Reactie op de zienswijze

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen.

Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten. In deze beoordeling zullen zowel de bepalingen van het technisch reglement als relevante gemeenrechtelijke principes uit het Burgerlijk Wetboek en Wetboek Economisch Recht in overweging worden genomen.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.2. Vervoersdiensten

2.3.2.1.1. Zienswijze 29

Zienswijze	Verantwoordelijkheid van Bevrachter om voldoende Vervoerscapaciteit te boeken
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp benadrukken dat het de primaire verantwoordelijkheid is van de Bevrachter om voldoende Vervoerscapaciteit te boeken en dat die verantwoordelijkheid niet mag worden ondermijnd door in het technisch reglement te stellen dat een Bevrachter de mogelijkheid heeft om tijdens een Evenwichtsperiode een hoeveelheid Koolstofdioxidestromen uit te wisselen die hoger is dan zijn Vervoerscapaciteit.

Reactie op de zienswijze

De bepaling in artikel 3.2.1, §3 van het technisch reglement doet volgens de VNR geen afbreuk aan deze verantwoordelijkheid van de Bevrachter en geeft de Bevrachter bovendien geen recht om een hoeveelheid Koolstofdioxidestromen uit te wisselen die hoger is dan zijn Vervoerscapaciteit.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.2.1.2. Zienswijze 30

Zienswijze	Gemeten geïnjecteerde hoeveelheid als referentie
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp verduidelijken dat de gemeten geïnjecteerde hoeveelheid de referentie zal zijn voor de weging tegenover de geboekte Vervoerscapaciteit en niet de genomineerde Vervoerscapaciteit die een indicatie gaat geven aan de Beheerder om het Netwerk voor de komende uren correct in te stellen.

Reactie op de zienswijze

De VNR neemt kennis van de verduidelijking waarvan hij verwacht dat deze ook in de bepalingen van de Gereguleerde overeenkomsten is vervat.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.2.1.3. Zienswijze 31

Zienswijze	Voorstel om bepaling over balanceren tijdens Evenwichtsperiode te schrappen
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Volgens BASF is het concept van een 'Evenwichtsperiode', waarbij een Bevrachter binnen een vastgelegde tijdseenheid zijn balans tussen injectie op en afname van het Netwerk in evenwicht moet brengen, volledig verdwenen in het contractuele kader dat de Beheerder voorstelt in de Vervoersovereenkomst die voorligt ter publieke consultatie¹⁴. Om de congruentie tussen het technisch reglement en zijn omzetting in de Gereguleerde overeenkomsten te behouden, vraagt BASF om deze bepaling uit het technisch reglement te schrappen.

Reactie op de zienswijze

Zoals aangegeven in artikel 4.2.1, §2 van het technisch reglement is de Beheerder verantwoordelijk voor de vlotte, efficiënte en veilige werking van het Netwerk waarbij hij o.m. waarborgt dat de inkomende en uitgaande Koolstofdioxidestromen in evenwicht worden gehouden, onverminderd de individuele verantwoordelijkheid van de Bevrachter en Aangeslotene. Anders dan wat in de zienswijze wordt aangegeven, zijn in de door de Beheerder geconsulteerde Vervoersovereenkomst¹⁵ bepalingen voorzien inzake de individuele verantwoordelijkheid van de Bevrachter. Zoals wordt aangegeven in 'Schedule 3' van die Vervoersovereenkomst is één van de voorwaarden opdat de Beheerder de Koolstofdioxidestromen zal aanvaarden en vervoeren, dat de Bevrachter gelijktijdig aan het injecteren van Koolstofdioxidestromen een equivalente hoeveelheid Koolstofdioxidestromen afneemt. In diezelfde 'Schedule 3' staat ook dat de Beheerder voor elke Bevrachter een onbalansrekening ('IMB account') bijhoudt en nominaties mag doen namens de Bevrachter om een eventuele onbalans terug in evenwicht te brengen. Merk in dit kader op dat ook in artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement wordt bepaald dat de Vervoersovereenkomst minstens bepalingen met betrekking tot de operationele regels inzake balanceren moet opnemen.

Rekening houdende met de voormelde bepalingen in artikel 4.2.1, §2 van het technisch reglement beschouwt de VNR het opportuun om in het technisch reglement de bepalingen inzake 'Evenwichtsperiode' en 'balanceren' te behouden.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.2.1.4. Zienswijze 32

Zienswijze	Vraag om voldoende openingen te voorzien met het oog op de mogelijke nood in de toekomst aan een bredere scope dan bv. enkel injectie
Belanghebbende(n)	BASF, Indaver en ENGIE

¹⁴ https://www.fluxys.com/en/co2/empowering-you/customer-interactions/260521_marketconsultation03-c-grid-standard-agreements.

¹⁵ https://www.fluxys.com/en/co2/empowering-you/customer-interactions/260521_marketconsultation03-c-grid-standard-agreements.

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF begrijpt dat bij het uitwerken van een ontwerp voor het technisch reglement bewust bepaalde afbakeningen werden gemaakt om de complexiteit van het regulatoire kader beheersbaar te houden. Tegelijkertijd acht BASF het belangrijk dat er gewerkt wordt aan een kader waarbij de uitgangspunten betreffende het 'point-to-point'-marktmodel, het afwezig zijn van CCU-projecten en de beperking tot vaste Vervoerscapaciteit niet als definitief worden beschouwd. BASF begrijpt uit het uitgangspunt om geen bidirectionele punten te voorzien dat bidirectionele stromen niet worden toegelaten op Aansluitingspunten of Verbindingspunten met Aangrenzende CO2-installaties, maar dat wel een mogelijkheid bestaat dat er bidirectionele stromen zijn op Verbindingspunten tussen het Vervoersnetwerk, de Lokale cluster en Aangrenzende netwerken. Naarmate de markt verder evolueert en de maturiteit van CCU-toepassingen toeneemt, zullen bijkomende functionaliteit en flexibiliteit volgens BASF noodzakelijk worden om een efficiënte werking te ondersteunen. BASF moedigt daarom aan om deze elementen expliciet te erkennen als toekomstige ontwikkelingsrichtingen binnen het regulatoire kader, en het kader hierop voor te bereiden.

Ook Indaver begrijpt de beslissing om nu van start te gaan met een beperkte scope en enkel injectie van Koolstofdioxide in het Netwerk te voorzien, maar benadrukt tegelijk dat het absoluut nodig is om voldoende openingen te voorzien om mogelijke alternatieven, die zich de komende jaren zouden kunnen ontwikkelen, een kans te geven. Volgens Indaver zouden ontwikkelingen (al dan niet in samenwerking met Fluxys c-grid of Fluxys c-grid Antwerp) van Lokale clusters, Gesloten industriële netten voor koolstofdioxide en Directe leidingen, naast de lokale cluster van Fluxys c-grid Antwerp, een rol kunnen spelen voor bijvoorbeeld CCU-toepassingen bij nabijgelegen bedrijven of voor de rechtstreekse levering van Koolstofdioxide onderhevig aan minder strikte kwaliteitsnormen dan de kwaliteitsnormen die vereist zijn voor de Lokale cluster van Fluxys c-grid Antwerp.

Ook ENGIE stelt vast dat het huidige kader zich voornamelijk richt op CCS en voorlopig beperkt tot het injecteren van Koolstofdioxidestromen in het Netwerk en geen tweerichtingspunten, wat begrijpelijk en verdedigbaar is gezien de huidige beleids- en marktfase op korte termijn, maar vraagt om in het kader te voorkomen dat toekomstige CCU-toepassingen structureel worden beperkt. Door Vervoerscapaciteit toe te wijzen tussen een specifiek Injectiepunt en een overeenkomstig Afnamepunt maakt het 'point-to-point'-marktmodel het volgens ENGIE moeilijk om complexere stromingspatronen te accommoderen wat structureel beperkend kan zijn voor CCU- of multidirectionele toepassingen. ENGIE raadt aan ervoor te zorgen dat het regelgevend kader aanpasbaar blijft en toekomstige ontwikkelingen zoals CCU of multidirectionele stromen niet voorkomt, te meer om het aanpassingsvermogen van het systeem niet te beperken naarmate Europese en regionale beleidskaders zich ontwikkelen.

Reactie op de zienswijze

De VNR acht het niet opportuun om ontwikkelingsrichtingen expliciet in het technisch reglement te verankeren. Zoals aangegeven in het consultatiedocument¹⁶ erkent de VNR dat de ontwikkeling van de markt ertoe kan leiden dat bepaalde concepten in het technisch reglement moeten bijgestuurd worden, maar volstaan de bepalingen in het technisch reglement minstens voor de huidige marktfase

¹⁶ https://assets.vlaamsenutsregulator.be/2026-05/CONS-2026-05_0.pdf?VersionId=l4kQtr2QqfGJlo01sFKExe62Sr8Sn6bP.

en -signalen. Zo zijn bijvoorbeeld bidirectionele stromen inderdaad mogelijk op Verbindingspunten met een Aangrenzend netwerk.

Mede om die reden hecht de VNR veel belang aan continu overleg met de sector teneinde op de hoogte te blijven van dergelijke behoeften. De VNR roept de sector daarom op om hun aandachtspunten met hem te blijven delen.

Zowel Gesloten industriële netten voor koolstofdioxide als Directe leidingen moeten overeenkomstig de bepalingen in het CO2-decreet los gezien worden van de bepalingen in het technisch reglement. Zo kan uit artikel 62 van het CO2-decreet en de Memorie van Toelichting worden afgeleid dat voor Gesloten industriële netten voor koolstofdioxide geen gereguleerde nettoegang wordt vooropgesteld, maar wordt gekozen voor het principe van onderhandelde nettoegang. In het CO2-decreet worden bepalingen voorzien met betrekking tot Gesloten industriële netten voor koolstofdioxide (artikel 55 t.e.m. 61) en Directe leidingen (artikel 71). De bepalingen in het technisch reglement breken hier niet op in.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.2.1.5. Zienswijze 33

Zienswijze	Nood aan flexibiliteit inzake looptijd van de aangeboden Vervoersdiensten
Belanghebbende(n)	Indaver en ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Indaver merkt op dat de contractduur van de Vervoersovereenkomst van 15 jaar uit de pas loopt met de periode van financieringsinstrumenten zoals Klimaatsprong (10 jaar), terwijl het technisch reglement oplegt dat de Beheerder Vervoersdiensten moet aanbieden waarvan de looptijd een juist evenwicht weerspiegelt tussen de behoeften van de Bevrachters en de mogelijkheid van de Beheerder om zijn risico's te beheersen en de ontwikkeling van infrastructuur mogelijk te maken. Ook wijst Indaver erop dat de afvalsector in hoge mate beleidsgedreven is waardoor de afvalverbrandingssector geconfronteerd wordt met een bijkomende onzekerheidsfactor die het afsluiten van Vervoersovereenkomsten met een lange looptijd bemoeilijkt. Indaver geeft aan dat de 'first movers' hierdoor worden blootgesteld aan een verhoogd risico aangezien de looptijd van de vereiste Vervoersovereenkomst niet aansluit bij de kortere en minder zekere contracttermijnen die zij met hun klanten kunnen realiseren, wat een structurele mismatch creëert tussen verplichtingen aan de infrastructuurzijde en de commerciële realiteit aan de vraagzijde en daardoor de investeringszekerheid kan ondermijnen en de bereidheid tot vroege aansluiting negatief kan beïnvloeden. Indaver vraagt daarom om meer flexibiliteit in de contractduur toe te laten.

ENGIE benadrukt het belang van flexibiliteit bij het ontwerp van Vervoersdiensten en gerelateerde contractuele verplichtingen. Wanneer een Netgebruiker aangesloten is en in een afvanginstallatie heeft geïnvesteerd, kan volgens ENGIE redelijkerwijs worden verwacht dat de Netgebruiker het systeem zal gebruiken. ENGIE vindt dat dit moet worden meegenomen bij het opstellen van contractvereisten betreffende de looptijd, en in het bijzonder mogen er niet automatisch

langetermijnverplichtingen worden opgelegd wanneer deze niet nodig zijn om de risico's van de Beheerder te beheren of de infrastructuurontwikkeling te ondersteunen. ENGIE beveelt daarom aan dat het kader zorgt voor een eerlijke balans tussen de behoeften van Netgebruikers en Bevrachters enerzijds en de behoefte van de Beheerder om investeringsrisico's te beheren anderzijds, zonder onnodige barrières te creëren voor Netgebruikers of Bevrachters, vooral voor kleinere of ontwikkelende marktdeelnemers.

Reactie op de zienswijze

De bepalingen in het technisch reglement leggen geen beperkingen op betreffende de flexibiliteit in de contractduur. De bepaling in artikel 3.2.1, §1 van het technisch reglement tracht er net voor te zorgen dat de looptijd van de door de Beheerder aangeboden Vervoersdiensten een juist evenwicht weerspiegelt tussen de behoeften van de Bevrachters en de mogelijkheid van de Beheerder om zijn risico's te beheersen en de ontwikkeling van infrastructuur mogelijk te maken. Het is aan de Beheerder om in de uitwerking van de Vervoersovereenkomst aan te tonen dat de betreffende looptijd(en) van de Vervoersdiensten proportioneel zijn en daadwerkelijk bijdragen tot dat voormelde evenwicht. Dergelijke uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Vervoersovereenkomst en horen niet in een technisch reglement dat als doel heeft de technische en operationele regels vast te leggen. Tevens voorzien de bepalingen in artikel 1.2.3 van het technisch reglement dat de Vervoersovereenkomst publiek wordt geconsulteerd door de Beheerder en vervolgens, samen met een consultatieverslag, ter goedkeuring aan de VNR wordt voorgelegd. De VNR zal vervolgens in zijn beoordeling nagaan of de voorwaarden transparant, niet-discriminerend en evenredig zijn (cfr. artikel 1.2.3, §3, tweede lid van het technisch reglement).

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.2.1.6. Zienswijze 34

Zienswijze	Nood aan flexibiliteit inzake Vervoerscapaciteit
Belanghebbende(n)	Indaver, Holcim, ENGIE en Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Indaver kan op zich wel akkoord gaan met het principe van enkel vaste Vervoerscapaciteit aan te bieden, maar dan wel op een manier zodat niet alle risico's bij de Bevrachter komen te liggen. Indaver wijst erop dat er ook voor Netgebruikers en Bevrachters namelijk nog heel wat onzekere factoren zijn, zoals verhoogde operationele en technische risico's die gepaard gaan met het relatief vroeg ontwikkelingsstadium waarin de toe te passen technologie zich nog bevindt en de complexe, kapitaalintensieve procesinstallaties die inherent gevoelig zijn tijdens de opstartfase. Om die redenen acht Indaver een zekere mate van flexibiliteit noodzakelijk om een stabiele en betrouwbare werking te realiseren, in tegenstelling tot het bijkomend versterken van die intrinsieke opstartrisico's via rigide 'ship-or-pay'-structuren die leiden tot een disproportionele risico-blootstelling voor de Bevrachter. Indaver benadrukt dat het belangrijk is om de risico's te spreiden, bijvoorbeeld via het 'carry forwards'-principe zodat de Beheerder zeker blijft van zijn inkomsten maar de Bevrachter de mogelijkheid heeft om de afgesproken Vervoerscapaciteit op een langere termijn in te vullen, of via 'grace periods' voor

extra flexibiliteit gedurende de eerste twee jaren. Alternatieve voorstellen van Indaver zijn het toepassen van een reductietarief (bijvoorbeeld 50%) voor eventueel niet-geleverde hoeveelheden Koolstofdioxide of een principe waarbij in geval van een overmachtssituatie in andere schakels van de waardeketen, niet het volledige prijsrisico bij de Bevrachter terechtkomt. Indaver vraagt ook om meer flexibiliteit te voorzien dan enkel tijdens de Evenwichtsperiode betreffende de “mogelijkheid voor een Bevrachter om tijdens een Evenwichtsperiode een hoeveelheid Koolstofdioxidestromen uit te wisselen die hoger is dan zijn Vervoerscapaciteit”, te meer omdat het Netwerk in de beginfase niet op volle capaciteit zal draaien. Volumeflexibiliteit kan het risicoprofiel van de Netgebruikers en Bevrachters relatief sterk doen afnemen terwijl de totale gecontracteerde opbrengsten voor de Beheerder quasi gelijk blijven en enkel anders gespreid zijn in de tijd. Indaver geeft aan dat deze flexibiliteit bijvoorbeeld geboden kan worden via een flexibele bandbreedte rondom de gecontracteerde Vervoerscapaciteit en bijkomend een ‘carry-forward’-mechanisme waardoor (binnen bepaalde grenzen) de looptijd van de Vervoersovereenkomst wordt verlengd met de tijdens de contractduur gemiste volumes.

Holcim vraagt meer operationele flexibiliteit bij injectie, meer bepaald een verhoogde tolerantie van de Beheerder ten aanzien van de gereserveerde en genomineerde Vervoerscapaciteit. Concreet pleit Holcim voor een mechanisme waarbij Bevrachters gedurende een initiële inlooperperiode van 24 maanden na de commerciële ingebruikname (‘COD’) hun capaciteitsreserveringen kosteloos kunnen verfijnen in functie van de industriële realiteit, rekening houdend met een inlooperperiode (‘ramp-up’) en procesoptimalisatie. Volgens Holcim kan deze noodzakelijke flexibiliteit binnen redelijke grenzen worden gedefinieerd om de financiële stabiliteit van het Netwerk te waarborgen.

ENGIE vindt dat het kader voldoende flexibiliteit zou moeten bieden in het gebruik van het Netwerk, terwijl een strikte toewijding aan een specifieke route moeilijk te verenigen kan zijn met optimaal systeemgebruik en toekomstige marktontwikkeling. Daarvoor moet volgens ENGIE worden overwogen om te voorzien in een ‘entry-exit’-marktmodel of toegang tot alternatieve punten op onderbreekbare basis, een flexibiliteit die Bevrachters zou helpen om zich aan te passen aan operationele of marktontwikkelingen en tegelijkertijd een beter gebruik van de infrastructuur ondersteunen. ENGIE pleit voor de mogelijkheid voor Bevrachters om Koolstofdioxidestromen uit te wisselen binnen het Netwerk, waar technisch haalbaar en compatibel met systeemintegriteit. Deze functionaliteit zou volgens ENGIE een efficiënter gebruik van beschikbare Vervoerscapaciteit ondersteunen en bijdragen aan marktliquiditeit, vooral naarmate meer Netgebruikers zich aansluiten op het Netwerk.

Essenscia geeft aan dat de uitrol van CCS gepaard gaat met tijdelijke mismatches tussen afvang, transport en opslag en dat ook externe factoren zoals vergunningen of vertragingen een impact kunnen hebben op de benutting van het Netwerk. Daarom oordeelt Essenscia dat het kader moet voorzien in overgangsmechanismen (zoals bijvoorbeeld force majeure, grace periods en regelingen voor gefaseerde ingebruikname) die voorkomen dat Netgebruikers en Bevrachters geconfronteerd worden met disproportionele kosten door omstandigheden buiten hun controle. Verder merkt Essenscia op dat vaste Vervoerscapaciteit impliceert dat Bevrachters vooraf Vervoerscapaciteit moeten vastleggen terwijl volumes nog onzeker zijn, wat tijdens een opstartfase met gefaseerde projectontwikkeling en waarin gerealiseerde volumes niet noodzakelijk zullen samenvallen met initiële verwachtingen kan leiden tot significante onderbenuttingsrisico's. Het systeem moet volgens Essenscia beter aansluiten bij de realiteit van onzekere en geleidelijk groeiende volumes, door expliciet ruimte te bieden voor structurele volumeflexibiliteit zoals bijvoorbeeld via ‘carry-forward’ van

onbenutte Vervoerscapaciteit, bandbreedtes of tolerantiemarges rond volumeniveaus, optiecontracten of gefaseerde toegang tot capaciteit (bijvoorbeeld op basis van projectmijlpalen).

Reactie op de zienswijze

De VNR neemt kennis van de verschillende flexibiliteitsmechanismen die de belanghebbenden aanbevelen. De bepalingen in het technisch reglement sluiten deze mechanismen niet uit. De VNR oordeelt het echter niet opportuun om in het technisch reglement risico's te alloceren dewelke vanuit de basis hun plaats hebben in de Vervoersovereenkomst. Teneinde toe te zien op de transparantie, het niet-discriminatoir karakter en de evenredigheid van de bepalingen in de Vervoersovereenkomst, voorziet artikel 1.2.3 van het technisch reglement dat de Vervoersovereenkomst publiek wordt geconsulteerd en vervolgens, samen met een consultatieverslag, ter goedkeuring aan de VNR wordt voorgelegd. Deze zienswijze is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

De Secundaire markt die wordt voorzien door de bepalingen in artikel 4.2.4 van het technisch reglement kan ook bijdragen tot een verhoogde flexibiliteit inzake Vervoerscapaciteit. Tegelijk erkent de VNR dat deze Secundaire markt niet volledig tegemoet komt aan de behoeften van de belanghebbenden, zeker in een eerste fase gekenmerkt door een beperkt aantal Aangeslotenen en Bevrachters en daardoor een beperkt aantal transportroutes.

Betreffende de keuze voor het 'point-to-point'-marktmodel verwijst de VNR naar de reactie op de zienswijze in par. 2.3.2.1.8.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.2.1.7. Zienswijze 35

Zienswijze	Vraag naar mogelijkheid tot periodieke herziening van gecontracteerde Vervoerscapaciteit
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim pleit voor de invoering van een periodieke herzieningsmogelijkheid van gecontracteerde Vervoerscapaciteit voor de Bevrachter. Na drie jaar (en vervolgens telkens na een periode van drie jaar) zou de Netgebruiker volgens Holcim de mogelijkheid moeten krijgen om de initieel gecontracteerde Vervoerscapaciteit te herzien, waarbij rekening moet worden gehouden met de maturiteit van het CO₂-afvangproces en de evolutie van het verbruik van koolstofarme brandstoffen. Deze periodieke herziening kan voor Holcim gebonden zijn aan voorwaarden, zoals het beperken van een verhoging tot wat technisch en commercieel nog beschikbaar is en het beperken van een verlaging tot een specifiek percentage van de voorafgaande Vervoerscapaciteit.

Reactie op de zienswijze

De VNR neemt kennis van de aanbeveling. De bepalingen in het technisch reglement sluiten dit mechanisme ook niet uit. Zoals reeds aangegeven in de reactie op de zienswijze in par. 2.3.2.1.5, tracht de bepaling in artikel 3.2.1, §1 van het technisch reglement er net voor te zorgen dat inzake de looptijd van de Vervoersdiensten een evenwicht wordt gevonden tussen de belangen van de Beheerder en de Bevrachter, en is het aan de Beheerder om aan te tonen dat de looptijd van de Gereguleerde overeenkomst dat evenwicht weerspiegelt. Tevens voorzien de bepalingen in artikel 1.2.3 van het technisch reglement dat de Vervoersovereenkomst publiek wordt geconsulteerd en vervolgens, samen met een consultatieverslag, ter goedkeuring aan de VNR wordt voorgelegd. De VNR zal vervolgens in zijn beoordeling nagaan of de voorwaarden transparant, niet-discriminerend en evenredig zijn (cfr. artikel 1.2.3, §3, tweede lid van het technisch reglement).

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.2.1.8. Zienswijze 36

Zienswijze	Beperkingen van keuze voor 'point-to-point'-marktmodel
Belanghebbende(n)	ENGIE en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ENGIE en FEBEG begrijpen dat de keuze voor een 'point-to-point'-marktmodel mogelijk geschikt kan zijn voor een initiële marktfase met een beperkt aantal Injectie- en Afnamepunten, maar merkt op dat dit model aanzienlijke beperkingen met zich meebrengt die zorgvuldig moeten worden heroverwogen of verzacht. Volgens ENGIE beperkt de toewijzing van Vervoerscapaciteit aan vooraf gedefinieerde Injectie- en Afnamepunten de commerciële toewijzing van Vervoerscapaciteit en vrije herverdeling van Vervoerscapaciteit over het Netwerk, wat het moeilijker kan maken om nieuwe Netgebruikers en Bevrachters te integreren en het systeem efficiënt op te schalen in de loop van de tijd. Dat kan volgens ENGIE leiden tot inefficiënt gebruik van beschikbare Vervoerscapaciteit en risico op onderbenutting van gecontracteerde Vervoerscapaciteit, met als resultaat vertraagde marktontwikkeling, verhoogde kosten van deelname aan CCS en grotere behoefte aan publieke steun.

Reactie op de zienswijze

Zoals aangegeven in het consultatiedocument¹⁷ wordt in het technisch reglement (cfr. artikel 3.2.1, §2, 1^e punt van het technisch reglement) expliciet de keuze gemaakt voor een 'point-to-point'-marktmodel, rekening houdende met de huidige ontwikkelingsfase van de markt. Dit aangezien de markt voor CO₂-vervoer initieel zal gevormd worden door routes die vertrekken van een Aangeslotene naar een exitlocatie. Met het oog op de ontwikkeling van de waardeketen is het bereiken van een kritische massa op een exitlocatie echter cruciaal.

De keuze voor een 'point-to-point'-marktmodel draagt ertoe bij dat de Beheerder, vertrekkende van zijn decretales taken in artikelen 12, 1^e en 32, 1^e van het CO₂-decreet, in de huidige marktfase een Netwerk kan ontwikkelen onder economische haalbare voorwaarden, hetgeen resulteert in lagere

¹⁷ https://assets.vlaamsenutsregulator.be/2026-05/CONS-2026-05_0.pdf?VersionId=I4kQtr2QqfGJlo01sFKExe62Sr8Sn6bP.

tarieven voor de Bevrachters. Deze keuze betekent echter niet dat in de toekomst, naarmate de markt zich verder ontwikkelt, niet kan worden geëvolueerd in de richting van een dergelijk 'entry-exit'-marktmodel.

Mede om die reden hecht de VNR veel belang aan continu overleg met de sector om op de hoogte te blijven van dergelijke behoeften. De VNR roept de sector daarom op om hun aandachtspunten met hem te blijven delen.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.3. Beschikbaar stellen van Vervoerscapaciteit

2.3.3.1. Beschikbaar stellen van Vervoerscapaciteit

2.3.3.1.1. Zienswijze 37

Zienswijze	Termijn voor het opstarten van een 'open season'-procedure
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp verkiezen een algemene formulering (bijvoorbeeld "binnen een redelijke termijn") in plaats van een vaste termijn (in dit geval "binnen 60 kalenderdagen"), in lijn met hun zienswijzen in par. 2.1.2.3.2 en par. 2.1.2.3.3 met betrekking tot artikel 1.2.3 van het technisch reglement.

Reactie op de zienswijze

De verwijzing naar artikel 1.2.3 van het technisch reglement en de commentaren die Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp daarbij hadden, zijn niet relevant in het kader van deze bepaling. De verplichting waarvan sprake is namelijk van kracht in gevallen waarbij een toegangsaanvraag van een marktpartij geweigerd wordt op grond van gebrek aan Technische capaciteit of verbindingsmogelijkheden.

Het is duidelijk dat in dat geval sprake is van een situatie waarbij de markt nood heeft aan duidelijkheid omtrent de wijze waarop de Beheerder met de marktvraag zal omgaan, waardoor een vaste termijn in dit geval aan de orde is.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.3.1.2. Zienswijze 38

Zienswijze	Beperkingen van 'first come, first served'-principe
Belanghebbende(n)	BASF, TotalEnergies, Indaver, Holcim en BP

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF vindt dat de allocatiemethodologie waarbij Vervoerscapaciteit wordt toegewezen volgens het principe van 'first come, first served' op zich transparantie en eenvoud biedt, maar denkt dat het in de praktijk kan leiden tot een suboptimale benutting van de beschikbare Vervoerscapaciteit, zeker in een marktcontext die zich nog in een vroege ontwikkelingsfase bevindt. In dergelijke context bestaat volgens BASF immers een verhoogde onzekerheid over de effectieve vervoersbehoeften van individuele partijen, waardoor het risico reëel is dat Vervoerscapaciteit vroegtijdig wordt gereserveerd door partijen waarvan de projectontwikkeling of effectieve vraag nog onzeker is en daardoor andere, mogelijks meer mature projecten geen Toegang krijgen tot de noodzakelijke Vervoerscapaciteit, of enkel Toegang krijgen wanneer de relevante Netgebruiker de nodige investeringen volledig zelf draagt. Om die reden vraagt BASF om criteria vast te leggen m.b.t. de haalbaarheid en maturiteit waaraan projecten moeten voldoen, alvorens Vervoerscapaciteit kan worden gereserveerd. BASF benadrukt dat het daarbij tegelijk belangrijk is dat dergelijke criteria proportioneel blijven en geen onnodig hoge instapdrempel creëren, gezien de aanzienlijke ontwikkelingsinspanningen en kosten die projectontwikkelaars reeds moeten maken nog voor dat ze voldoende zekerheid hebben over de beschikbaarheid van Vervoerscapaciteit. Volgens BASF is het daarom aangewezen om een evenwicht te zoeken tussen het vermijden van premature capaciteitsreserveringen enerzijds en het bieden van voldoende investerings- en ontwikkelingszekerheid aan marktpartijen anderzijds.

TotalEnergies vindt dat inzake het "first come, first served"-principe meer vereist is dan enkel een harmonisatie van de regelgeving tussen Wallonië en Vlaanderen en dat de regelgeving volgens hen op zijn minst moet voorzien in een uitstapclausule wanneer de Vervoerscapaciteit niet over de volledige route kan worden verzekerd.

Indaver vraagt om in het kader van het "first come, first served"-principe een moment te voorzien waarop de Vervoerscapaciteit kan herzien worden aangezien het voor de Bevrachter niet evident is om vanaf de start de juiste Vervoerscapaciteit aan te vragen.

Holcim verwierpt een strikt "first come, first served"-principe voor contractverlengingen en pleit voor een prioritisatie van bestaande investeringen. Holcim zou het onaanvaardbaar vinden dat 'first movers' na een initiële termijn van 15 jaar hun Toegang tot het Netwerk kunnen verliezen, terwijl de onderliggende kapitaalintensieve afvanginfrastructuur specifiek op die waardeketen is geënt. Voor Holcim is het dan ook een absolute vereiste dat operationele CCS-projecten voorrang krijgen bij de allocatie van bijkomende volumes of looptijdextensies. Volgens Holcim is dat in overeenstemming met de toepasselijke Europese regelgeving, aangezien de lidstaten de Toegang van derden tot infrastructuur voor het vervoer van Koolstofdioxidestromen op een niet-discriminerende basis moeten garanderen, maar "niet-discriminerend" niet betekent dat er geen differentiatie op basis van operationele status mogelijk zou zijn. Holcim geeft aan dat een strikt "first come, first served"-principe in de praktijk zelfs een indirecte discriminatie zou kunnen vormen ten aanzien van operationele projecten die immers al in de wachtlijst staan uit hoofde van hun bestaande overeenkomst. Volgens Holcim is preferentiële en duurzame Toegang voor operationele 'first movers' objectief gerechtvaardigd en proportioneel, en consistent met zowel de Europese wetgeving als met het doel van het CO2-decreet om de volledige CCS-waardeketen mogelijk te maken.

BP stelt dat het principe "first come, first served" eenvoudig is, maar vanuit maatschappelijk oogpunt problematisch kan zijn doordat het kan leiden tot strategische reservering, capaciteitsblokkering of bevoordeling van 'first movers', ook wanneer latere projecten maatschappelijk nuttiger of kostenefficiënter zijn. Zeker in een nieuwe infrastructuurmarkt vindt BP het belangrijk dat Vervoerscapaciteit niet louter wordt vastgezet door wie zich het eerst aandient. Daarom vraagt BP

om het principe “first come, first served” minstens aan te vullen met mechanismen tegen capaciteitshamstering zoals minimale benuttingsgraad, ‘use-it-or-lose-it’, een transparante Secundaire markt, een periodieke herbeoordeling van langdurig ongebruikte Vervoerscapaciteit en mogelijkheden voor de regulator om in te grijpen bij strategische capaciteitsblokkering. BP vindt het positief om in het consultatiedocument vast te stellen dat het ontwerp een Secundaire markt wil faciliteren voor de uitwisseling van Vervoerscapaciteit, maar geeft aan dat dat niet volstaat indien er geen duidelijke regels zijn tegen structurele onderbenutting of strategische reservering.

Reactie op de zienswijze

De VNR wijst erop dat de minimale elementen van de toegangsprocedure in artikel 3.1.1, §2 van het technisch reglement voorzien dat de toegangsprocedure bepalingen moet bevatten met betrekking tot de termijn waarin de gereserveerde Vervoerscapaciteit, toegekend op basis van het ‘first come first served principe’, komt te vervallen.

De VNR veronderstelt dat de toegangsprocedure en ‘open season’-procedure de nodige flexibiliteit voor de betrokken marktpartij bieden.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.3.2. ‘Open season’-procedure

2.3.3.2.1. Zienswijze 39

Zienswijze	Termijn voor het opstellen van een kader voor de organisatie van een ‘open season’-procedure
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat een termijn van 60 kalenderdagen moeilijk haalbaar is voor het opzetten van het kader voor de organisatie van een ‘open season’-procedure.

Reactie op de zienswijze

De VNR wijst erop dat de bepalingen in artikel 3.3.2, §1 van het technisch reglement vooropstellen dat de Beheerder een kader voor de organisatie van een ‘open season’-procedure uitwerkt. Dergelijk kader draagt bij tot de transparantie, voorspelbaarheid en niet-discriminatoire behandeling van marktpartijen, en laat vervolgens de VNR toe om hierop toezicht te houden op het moment dat voor concrete investeringsprojecten een ‘open season’ procedure wordt georganiseerd. Dit kader dient, net zoals voor andere procedures of formulieren inzake toegang, te worden opgesteld volgens de procedures zoals omschreven in artikel 1.2.3, §3 van het technisch reglement.

In het technisch reglement wordt aldus enkel bepaald dat in het geval dat een toegangsaanvraag wordt geweigerd op grond van gebrek aan Technische capaciteit of verbindingsmogelijkheden, door de Beheerder binnen 60 kalenderdagen een ‘open season’-procedure wordt georganiseerd voor het concrete investeringsproject dat hiermee verband houdt, vertrekkende van het vooraf door de VNR goedgekeurde kader.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.3.2.2. Zienswijze 40

Zienswijze	Schrijffout in artikel 3.3.2, §2, (iii), laatste zin
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp wijzen erop dat de laatste zin in artikel 3.3.2, §2, (iii) van het technisch reglement twee keer het woord “wordt” bevat.

Reactie op de zienswijze

De schrijffout werd verwerkt.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 3.3.2, §2, (iii), laatste zin van het technisch reglement wordt de tweede “wordt” geschrapt.

2.3.3.2.3. Zienswijze 41

Zienswijze	Voorstel om verwijzing naar Vervoersovereenkomst en dienstenformulier toe te voegen
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp stellen voor om in artikel 3.3.2, §2, (iii) van het technisch reglement bij het gedeelte “Vervoersovereenkomst of een dienstenformulier” te verwijzen naar artikel 3.1.2.

Reactie op de zienswijze

De VNR oordeelt dat de verwijzing naar Vervoersovereenkomst of dienstenformulier voldoende eenduidig is.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.3.2.4. Zienswijze 42

Zienswijze	Onduidelijkheid over informatiedeling i.v.m. de ‘open season’-procedure door de Beheerder aan de Vlaamse Nutsregulator
------------	--

Belanghebbende(n)	TotalEnergies en FEBEG
-------------------	------------------------

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies en FEBEG vragen op welke manier en met welke frequentie de Beheerder de VNR moet informeren over de vorderingen van de 'open season'-procedure, de resultaten ervan en alle daarmee verband houdende documentatie.

Reactie op de zienswijze

Deze elementen worden verondersteld onderdeel te zullen uitmaken van het kader voor de 'open season'-procedure dat door de Beheerder moet worden opgesteld. Er wordt in dit kader ook verwezen naar de reactie op de zienswijze in par. 2.3.3.2.1.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.3.2.5. Zienswijze 43

Zienswijze	Onduidelijkheid over de gevolgen van het opstarten van een 'open season'-procedure
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim vraagt verdere verduidelijking over de gevolgen van het opstarten van de "open season"-procedure. Het activeren van de "open season"-procedure wanneer de Beheerder de Toegang weigert, zou volgens Holcim door artikel 3.3.2, §2, (ii) van het technisch reglement telkens een volledig nieuwe Vervoersovereenkomst voor elke betrokken Bevrachter betekenen. Holcim geeft aan dat dat, gezien het feit dat dit Netwerk nog niet bestaat maar snel zou kunnen schalen eens de markt zich ontwikkelt, ongewenst zou kunnen leiden tot een constante stroom van nieuwe Gereguleerde overeenkomsten. Daarom stelt Holcim voor om de woorden "ondertekening van een Vervoersovereenkomst" te wijzigen in "ondertekening van een Vervoersovereenkomst of een addendum bij een bestaande Vervoersovereenkomst", overwegende dat een dergelijk addendum een impact op de Vervoerscapaciteit zou hebben.

Reactie op de zienswijze

Bevrachters hebben reeds een Vervoersovereenkomst afgesloten met de Beheerder. Bevrachters die tijdens een 'open season'-procedure extra Vervoerscapaciteit toegekend krijgen, moeten daarvoor geen nieuwe Vervoersovereenkomst ondertekenen, wel een bijkomend dienstenformulier.

Enkel voor een Aanvrager, die m.n. nog geen Vervoersovereenkomst had afgesloten met de Beheerder, kan een 'open season'-procedure resulteren in de ondertekening van een Vervoersovereenkomst. Merk in dat verband ook op dat in artikel 2.1.1, §2 van het technisch reglement wordt bepaald dat aan iedere aanvraag tot aansluiting op het Netwerk of wijziging van een bestaande aansluiting minstens één toegangsaanvraag gekoppeld is.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.3.4. Tarifaire voorschriften

2.3.4.1.1. Zienswijze 44

Zienswijze	Objectieve en niet-discriminerende kostenverdeling en vermijden van kruissubsidiëring
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid, Fluxys c-grid Antwerp, Indaver, ENGIE en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat het vermijden van kruissubsidiëring niet in het CO2-decreet is opgenomen en geen belemmering mag vormen voor optimalisaties (bijvoorbeeld gebruik maken van middelen van met de Beheerder verbonden bedrijven) en synergieverdeling tussen de aangeboden diensten (bijvoorbeeld de mogelijke positieve bijdrage van het vervoer van 'dense' Koolstofdioxidentromen van Duitsland naar Zeebrugge). Dit zou volgens hen een negatieve impact kunnen hebben op de ontwikkeling en kosten van de CO2-vervoersinfrastructuur. Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp benadrukken dat het de bedoeling is om kruissubsidiëring van de gereguleerde activiteiten t.o.v. niet-gereguleerde activiteiten ten nadele van de Beheerder te vermijden en stellen voor om dat in die zin te verduidelijken.

Indaver vindt het logisch dat de tarieven objectief en niet-discriminerend moeten zijn en gebaseerd op de werkelijke kosten en een redelijke winstmarge, maar vraagt wel om te vermijden dat de Aansluiting voor één Netgebruiker (of groep Netgebruikers) tot onevenredige hogere kosten voor de andere Bevrachters leidt. Elke uitbreiding van het Netwerk zou volgens Indaver tenminste getoetst moeten worden op het eigen terugverdieneffect en de bijdrage aan de terugbetaling van de breder gedeelde infrastructuur.

ENGIE stelt vast dat het vermijden van kruissubsidiëring wordt ondersteund als een algemeen tariefprincipe maar geeft aan dat bepaalde mechanismen zoals intertemporele kostentoe wijzing en publieke steun relevant en gerechtvaardigd kunnen zijn in de context van het vervoer van Koolstofdioxide. Het belangrijkste punt is voor ENGIE daarom niet noodzakelijk om alle vormen van kostendeling te bannen, maar om ervoor te zorgen dat dergelijke mechanismen transparant, gericht en consistent met de kostencausaliteitsprincipes zijn. ENGIE raadt aan de allocatieregels en waarborgen te verduidelijken om ervoor te zorgen dat kruissubsidiëring beperkt blijft tot expliciet gedefinieerde mechanismen en niet onbedoeld voortkomt uit het tariefontwerp, bijvoorbeeld tussen Bevrachters, diensten of stroompatronen.

FEBEG vraagt om te verduidelijken hoe eventuele tekorten of overschotten in de regulatoire rekening zullen worden behandeld, in het bijzonder wanneer hergebruik van bestaande infrastructuur ook in rekening wordt gebracht. Daarbij benadrukt FEBEG dat kruissubsidiëring uit den boze blijft.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement

bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

Overeenkomstig de bepalingen in artikel 16 en artikel 36 van het CO2-decreet houdt de Beheerder in zijn interne boekhouding afzonderlijke rekeningen voor zijn activiteiten met betrekking tot zijn decretale taken als Beheerder. Het tariefvoorstel van de Beheerder heeft aldus enkel betrekking op deze activiteiten. Daarbij heeft het tarifair voorschrift inzake het vermijden van kruissubsidiëring inderdaad tot doel om kruissubsidiëring met overige activiteiten te vermijden. Andere tarifaire voorschriften o.m. inzake een lange termijn kostenspreidingsmechanisme en kostencausaliteitstoerekening moeten ertoe bijdragen dat de nettokosten in het tariefvoorstel op een objectieve en niet-discriminerende wijze worden verdeeld. De VNR gaat ermee akkoord dat een verduidelijking van het tarifair voorschrift aangewezen is.

Inzake de zienswijze dat een uitbreiding van het Netwerk niet tot onevenredig hogere kosten van andere Aangeslotenen mag leiden, wordt gewezen op de decretale taken van de Beheerder om een Netwerk te ontwikkelen onder economische voorwaarden¹⁸. In artikel 63 van het CO2-decreet wordt bovendien bepaald dat de Beheerder die toegang tot zijn Netwerk weigert op grond van een gebrek aan capaciteit of verbindingsmogelijkheden, de nodige capaciteitsverhogende werkzaamheden uitvoert als dat economisch verantwoord is of als de potentiële netgebruiker bereid is daarvoor te betalen. In dit kader wordt ook verwezen naar de reactie op de zienswijzen in par. 2.3.4.1.17 en par. 2.4.2.

Bepalingen inzake de behandeling van regulatoire rekeningen zijn voor de VNR onderdeel van de begeleidende nota zoals vooropgesteld in artikel 3.4.1, §4, a) van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement. Dit teneinde de uitwerking van het lange termijn kostenspreidingsmechanisme overeenkomstig artikel 3.4.1, §5, d) van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet a priori te ondermijnen. In dit kader wordt ook verwezen naar de reactie op de zienswijze in par. 2.3.4.1.17.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement

¹⁸ Artikel 12 en artikel 32 van het CO2-decreet.

vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies aan de zienswijze moet aangepast worden. Het tarifair voorschrift in artikel 3.4.1, §3, b) van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement wordt als volgt gewijzigd: *“het tariefvoorstel voorziet in een objectieve en niet-discriminerende kostenverdeling en vermijdt kruissubsidiëring tussen de activiteiten voor het vervoer van Koolstofdioxidestromen door middel van de Lokale cluster, activiteiten voor het vervoer van Koolstofdioxidestromen door middel van het Vervoersnetwerk en overige activiteiten;”*.

2.3.4.1.2. Zienswijze 45

Zienswijze	Raming van de beheersbare en niet-beheersbare kosten
Belanghebbende(n)	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

FEPEG geeft aan dat veel kosten, zelfs aan het begin van de marktontwikkeling, wel controleerbaar zijn en vraagt daarom om het onderscheid tussen beheersbare kosten en niet-beheersbare kosten te verduidelijken.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

Het toepassingsgebied van de beheersbare en niet-beheersbare kosten is voor de VNR onderdeel van de begeleidende nota zoals vooropgesteld in artikel 3.4.1, §4, a) van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement. In dit kader wenst de VNR wel te verduidelijken dat het feit dat bepaalde kosten voor de Beheerder voorspelbaar zijn, niet noodzakelijk met zich meebrengen dat deze ook beheersbaar zijn.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.3. Zienswijze 46

Zienswijze	Transparantie inzake tarieven
Belanghebbende(n)	Equinor, FEBEG, Febelcem en Fediex

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Equinor begrijpt dat de tariefvoorstellen en de gedetailleerde begeleidende nota in afzonderlijke consultatieprocessen worden behandeld, maar vindt tegelijk dat transparantie naar de markt essentieel is om het vertrouwen in het regelgevingskader te waarborgen en investeringsbeslissingen te vergemakkelijken. Equinor vraagt daarom dat de Beheerder verplicht wordt om transparante en niet-vertrouwelijke informatie ter onderbouwing van tariefvoorstellen en goedkeuringsverzoeken zoveel mogelijk te verstrekken en met marktdeelnemers te delen. Dergelijke informatie kan volgens Equinor onder meer omvatten: de begeleidende nota die samen met het tariefvoorstel is ingediend, de aannames met betrekking tot de verwachte gecontracteerde Vervoerscapaciteiten en vervoerde volumes, de aannames met betrekking tot de activawaarden en gereguleerde activabasis en de belangrijkste toewijzingssleutels en kostendrijvers die worden gebruikt bij de vaststelling van de tarieven.

FEBEG wijst op het belang van voldoende transparantie over de aannames die aan de ontwikkeling van het Netwerk ten grondslag liggen. Hoewel bijkomende toelichtingen werden gegeven over de methodologische principes achter de tariefberekening, vindt FEBEG dat beperkte informatie beschikbaar is over de gehanteerde volumescenario's, de ontwikkeling van commerciële volumes, de gevoeligheid van de infrastructuurontwikkeling aan gewijzigde marktomstandigheden en de impact van vertragingen in investeringsbeslissingen van Netgebruikers. FEBEG vraagt dat toekomstige regulatoire documenten maximaal transparant zijn over de gebruikte aannames zodat marktpartijen de economische implicaties van hun investeringsbeslissingen beter kunnen beoordelen.

Febelcem en Fediex geven aan dat er onzekerheden blijven bestaan over de manier waarop de tariefniveaus worden vastgesteld die zowel in Vlaanderen als in Wallonië zouden kunnen worden toegepast. Er is volgens hen momenteel een reëel gebrek aan transparantie, wat de algemene zichtbaarheid van het tarifair kader aantast en de economische beoordeling van de projecten

bemoeilijkt. Febelcem en Fediex geven aan dat hun leden transparantie vragen over het scenario en de onderliggende aannames waarop de Beheerder heeft gewerkt.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR onderschrijft het belang van voldoende transparantie om het vertrouwen in het reguleringskader te waarborgen. In dit kader acht de VNR het met name van belang dat de Beheerder aan de hand van de begeleidende nota, zoals vooropgesteld in artikel 3.4.1, §4, a) van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement, transparantie biedt in de methodologische uitgangspunten die aan zijn tariefvoorstel ten grondslag liggen. Tegelijk wijst de VNR erop dat de decretale bepalingen inzake de ontwikkelingsplannen¹⁹ reeds garanderen dat in belangrijke mate transparantie wordt geboden over o.m. de verwachtingen inzake de vervoersbehoeften en een investeringsprogramma met o.m. de concreet geplande investeringen voor de eerstkomende jaren.

Rekening houdende met deze elementen erkent de VNR dat het huidige kader geen verplichtingen aan de Beheerder oplegt tot publicatie van de methodologische uitgangspunten en de wijze waarop de verschillende ontwikkelingsscenario's uit het ontwikkelingsplan aan de grondslag liggen van het tariefvoorstel. Met het oog op voormeld advies en teneinde de transparantie van de tarieven te bevorderen en een efficiënt gebruik van het Netwerk te bevorderen, wordt in artikel 3.4.1, §4 van het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften voorzien in een bijkomend voorschrift.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse

¹⁹ Artikelen 19 en 39 van het CO2-decreet waarbij o.m. de minimale elementen van het ontwikkelingsplan worden bepaald.

Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies aan de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 3.4.1, §4 van het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften wordt voorzien in volgend bijkomend voorschrift: *“b) Een niet-vertrouwelijke versie van het tariefvoorstel, inclusief het rapporteringssjabloon en de begeleidende nota, wordt door de Beheerder gepubliceerd. De niet-vertrouwelijke informatie laat de marktpartijen toe om inzicht te krijgen in de belangrijkste elementen die de tarieven bepalen.”*

2.3.4.1.4. Zienswijze 47

Zienswijze	Maximaliseren van de beschikbaarheid van het Netwerk
Belanghebbende(n)	Holcim en Equinor

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim vindt dat de formulering omtrent netwerkprestaties aanzienlijk aangescherpt moet worden aangezien een hoge beschikbaarheid de conditio sine qua non is voor de financierbaarheid van hun project. Holcim vraagt om daarbij rekening te houden met het passieve karakter van de leidingen en eist een streefcijfer van minimaal 99%, naar analogie met industriële gasnetwerken elders. Voor kritieke knooppunten zoals het compressiestation in Zeebrugge pleit Holcim voor redundante ontwerpen (bijvoorbeeld N+1) om onderhoudsimpact op de exportstromen te verminderen. Holcim stelt voor dat de redelijke winstmarge van de Beheerder expliciet wordt gekoppeld aan de daadwerkelijke benutting, om te voorkomen dat de redelijke winstmarge volledig veiliggesteld wordt ten koste van de ‘first movers’.

Equinor vraagt om doelstellingen met betrekking tot de kwaliteit, betrouwbaarheid en prestaties van het Netwerk te koppelen aan passende stimulansen en verantwoordelijkheidsmechanismen.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR onderschrijft het belang van de kwaliteit en betrouwbaarheid van het Netwerk zoals ook blijkt uit verschillende bepalingen in het technisch reglement. Zo bepaalt het technisch reglement o.m. dat de Beheerder een monitoringssysteem moet implementeren (artikel 4.2.2 van het technisch reglement), een proactief congestiebeleid moet voeren (artikel 4.2.3, §1 van het technisch reglement) en wordt in het geconsulteerde voorstel van technisch reglement voorzien in een tarifair voorschrift dat de Beheerder moet worden aangemoedigd om de beschikbaarheid van het Netwerk te maximaliseren. De VNR acht het echter niet opportuun om in het technisch reglement ook gerichte prestatienormen of stimulansen voor te schrijven. De concrete uitwerking van dergelijke normen of stimulansen heeft zijn plaats in de begeleidende nota, als onderdeel van het tariefvoorstel.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.5. Zienswijze 48

Zienswijze	Onduidelijkheid over de gevolgen van onderbenutting van het Netwerk
Belanghebbende(n)	Febelcem en Fediex

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Febelcem en Fediex vragen wat de gevolgen zijn van onderbenutting van het Netwerk.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

Het is belangrijk om de specifieke context van de huidige markt, die zich in de beginfase bevindt en waarvoor nog geen of beperkte infrastructuur bestaat, voor ogen te houden. Het is niet gewenst dat bij de aanleg en uitbouw van die noodzakelijke, nieuwe infrastructuur uitsluitend rekening gehouden wordt met de concrete marktvraag op dat moment. Een efficiënte uitbouw van dergelijke infrastructuur vereist dat vooruitziend wordt tewerk gegaan en dat bij de dimensionering onder meer rekening wordt gehouden met volumes die in de toekomst verwacht worden. Dit zal, minstens in de beginfase, gepaard gaan met een lage Benuttingsgraad van minstens bepaalde delen van het Netwerk.

De VNR oordeelt daarom dat het niet zinvol is om op reglementair niveau consequenties te koppelen aan een bepaalde Benuttingsgraad van het Netwerk, aangezien dat de Beheerder zou ontmoedigen om een toekomstbestendig Netwerk uit te bouwen.

Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de potentiële tarifaire implicaties van een lagere Benuttingsgraad van het Netwerk, verwijst de VNR naar de reactie op de zienswijze in par. 2.3.4.1.8.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.6. Zienswijze 49

Zienswijze	Versterkt toezicht op marktconformiteit van transacties tussen de Beheerder en de met de Beheerder verbonden vennootschappen
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp verkiezen een beter afgebakende formulering betreffende het versterkte toezicht op de transacties tussen de Beheerder en de met de Beheerder verbonden vennootschappen, waarvoor wordt verwezen naar Fluxys Belgium (de moedermaatschappij van Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp) en Fluxys Hydrogen (een zustermaatschappij van Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp) die voor de activiteit van vervoer van aardgas, respectievelijk waterstof

onder de bevoegdheid van de CREG vallen. Ze stellen volgende formulering voor: “onderworpen aan een versterkt toezicht door de bevoegde regulatoren binnen hun bevoegdheidsperimeter.”

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR verwijst in dit kader ook naar par. 2.1.3.3 van zijn advies over de aanwijzing van de beheerder van de lokale cluster in het Antwerpse havengebied²⁰. In dat advies werd door de VNR onder de aandacht gebracht dat artikel 15/14 van de Gaswet²¹ de CREG geen algemene bevoegdheid toekent om het regulatorisch toezicht op alle activiteiten van Fluxys Belgium, in zijn hoedanigheid als aardgasvervoersnetbeheerder, uit te oefenen. Uit het aanwijzingsdossier van Fluxys c-grid Antwerp blijkt echter dat hij zijn activiteiten plant te organiseren door als het ware een beroep te doen op een vorm van werkmaatschappij, terwijl het regelgevend kader voor de bouw en het beheer van een lokale cluster niet voorziet in de aanwezigheid van en toezicht op een dergelijke marktpartij. De VNR raadt de Vlaamse Regering dan ook aan om te garanderen dat de VNR toezicht kan houden op de, vanuit het CO2-decreet, gereuleerde activiteiten van de Beheerder, ongeacht de wijze waarop deze zijn activiteiten organiseert.

De VNR erkent uiteraard wel dat elke bevoegde regulator zijn regulatorisch toezicht moet uitoefenen overeenkomstig de aan hem toegewezen taken en bevoegdheden.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse

²⁰ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/adv-2025-11>.

²¹ <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/1965/04/12/1965041214/justel#LNK0012>.

Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.7. Zienswijze 50

Zienswijze	Evenwicht tussen de belangen van de andere netbeheerder, de netgebruikers van de andere netbeheerder, de Beheerder en de Bevrachters bij de waardering van herbestemde activa
Belanghebbende(n)	Holcim, ENGIE en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Volgens Holcim zou de raming van de activa-basis gestoeld moeten zijn op transparante en redelijke uitgangspunten waarbij de historische afschrijvingen integraal worden verrekend. Holcim vindt dat de Bevrachter niet mag fungeren als financier voor geoptimaliseerde winstmarges bij de overdracht van bestaande activa en waarschuwt voor scenario's waarbij interne overdrachten tussen netbeheerders leiden tot een kunstmatige inflatie van de tarieven.

ENGIE stelt vast dat dit betrekking heeft op de waardering van infrastructuur die beschikbaar is gesteld uit een bestaande gereguleerde activabasis, met name in de context van het hergebruik van aardgaspijpleidingen voor het vervoer van Koolstofdioxidentromen. ENGIE ondersteunt het doel om de belangen van de andere netbeheerders, de gebruikers van dat netwerk, de Beheerder en de Bevrachters in balans te brengen. Tegelijkertijd vindt ENGIE dat de waarderingsmethodologie voor herbestemde infrastructuur moet bijdragen aan het verlagen van de kosten van CCS zodat investeringsbeslissingen ondersteund worden. ENGIE vraagt voldoende transparantie in het tariefkader over hoe hergebruikte activa gewaardeerd worden en hoe de voordelen van herbestemming (bijvoorbeeld via tariefbenaderingen gebaseerd op resterende amortisatie) worden weerspiegeld in tarieven.

FEBEG ondersteunt dat hergebruik van bestaande infrastructuur kan bijdragen tot een kostenefficiënte ontwikkeling van het Netwerk en geeft aan dat de Beheerder daarover inmiddels reeds bijkomende toelichting verstrekt heeft, waaronder de mogelijke regulatoire behandeling van tijdelijk gebruik, leasing of structurele overdracht van bestaande activa. Tegelijk blijft het voor FEBEG belangrijk dat geen dubbele vergoeding van infrastructuur plaatsvindt, dat kosten correct worden toegewezen, dat bestaande aardgas- en waterstofgebruikers niet worden benadeeld en dat de besluitvorming rond hergebruik voldoende transparant verloopt.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement

vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR onderschrijft dat de herbestemming van bestaande infrastructuur moet bijdragen aan de efficiënte ontwikkeling van het Netwerk. De VNR acht het echter niet opportuun dat in de tarifaire voorschriften een welbepaalde waarderingsmethode wordt bepaald. De concrete uitwerking van de waarderingsmethode heeft zijn plaats in de begeleidende nota, als onderdeel van het tariefvoorstel, waarbij het evenwicht tussen de belangen van de andere netbeheerder, de netgebruikers van de andere netbeheerder, de Beheerder en de Bevrachters wordt aangetoond.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.8. Zienswijze 51

Zienswijze	Lange termijn kostenspreidingsmechanisme
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp vinden de formulering van de verdeling van de redelijke kosten over de verwachte Koolstofdioxidestromen verwarrend en zouden het duidelijker vinden om over een verdeling op de Vervoerscapaciteit te praten.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement

bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

Het lange termijn kostenspreidingsmechanisme is bedoeld om de redelijke kosten van het Netwerk te spreiden over het verwachte gebruik van het Netwerk overheen de relevante periode. Daarbij wordt de relevante periode a priori afgestemd op de economische levensduur van de pijpleidingen. Rekening houdende met de definitie van de term ‘Vervoerscapaciteit’, acht de VNR het niet geschikt om die term in deze context te gebruiken aangezien de gecontracteerde Vervoerscapaciteit kan afwijken van de verwachte volumes die gedurende de levensduur van de infrastructuur zullen vervoerd worden.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.9. Zienswijze 52

Zienswijze	Het tarief moet competitief zijn
Belanghebbende(n)	Heidelberg, FEBEG, Febelcem en Fediex

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Heidelberg benadrukt dat een competitief en voorspelbaar tarief essentieel is voor CCS-projecten en vindt dat het tarifair kader een gelijk speelveld moet waarborgen ten opzichte van vergelijkbare projecten in andere Europese lidstaten en binnen België. Heidelberg pleit voor de integratie van een

duidelijk mechanisme om te verzekeren dat de tarieven aanvaardbaar blijven voor zowel de Beheerder als Bevrachters en tegelijk competitief zijn in Europees perspectief.

FEBEG apprecieert dat het tariefvoorstel moet voorzien in een lange termijn kostenspreidingsmechanisme en dat een opstarttarief moet worden bepaald waarbij rekening wordt gehouden met de impact van het opstarttarief op de vraag naar vervoersbehoeften op het Netwerk.

Febelcem en Fediex vinden het essentieel dat het tarief concurrerend is en een gelijk speelveld waarborgt ten opzichte van projecten in andere lidstaten of regio's van de Europese Unie, en er zo voor te zorgen dat CCS-projecten een positieve definitieve investeringsbeslissing ('FID') kunnen nemen. Volgens hen zou een overdimensionering buitensporige kosten met zich meebrengen voor de eerste gebruikers en zou een onderdimensionering de decarbonisatiedoelstellingen van een deel van de industrie in gevaar brengen. Febelcem en Fediex vragen welk mechanisme voorzien is om het tariefvoorstel aanvaardbaar te houden voor zowel de Beheerder als voor de Bevrachters en het concurrentievermogen te waarborgen ten opzichte van de tarieven in andere lidstaten of regio's van de Europese Unie.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR wijst erop dat het tarifaire voorschrift inzake het lange termijn kostenspreidingsmechanisme bepaalt dat het opstarttarief moet worden bepaald o.m. rekening houdende met de impact ervan op de vraag naar vervoersbehoeften op het Netwerk. Hiermee wordt volgens de VNR in belangrijke mate de in de zienswijzen vooropgestelde doelstelling weerspiegeld.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse

Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.10. Zienswijze 53

Zienswijze	Sensitiviteitsanalyses
Belanghebbende(n)	Equinor

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Equinor zou het nuttig vinden dat de VNR de Beheerder verzoekt om sensitiviteitsanalyses te leveren die de impact van verschillende scenario's voor volume, Benuttingsgraad en infrastructuurontwikkeling op toekomstige tarieven illustreren. Volgens Equinor zou dergelijke informatie het marktinzicht in de belangrijkste kostendrijvers verbeteren en bijdragen aan beter onderbouwde investeringsbeslissingen door Netgebruikers.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR wijst erop dat het ontwikkelingsplan verschillende ontwikkelingsscenario's moet bevatten met een gedetailleerde raming van de capaciteitsbehoeften en met aanduiding van de verschillende onderliggende hypothesen²². Deze ontwikkelingsscenario's kunnen volgens de VNR als basis dienen voor de sensitiviteitsanalyses die in een lange termijn kostenspreidingsmechanisme worden voorzien, maar zijn hier niet tot beperkt. Verder wordt ook verwezen naar de reactie op de zienswijze in par. 2.3.4.1.3.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1

²² Artikelen 19 en 39 van het CO2-decreet.

doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.11. Zienswijze 54

Zienswijze	Opstarttarief op een niveau dat recuperatie van de redelijke kosten van het Netwerk over de looptijd van het mechanisme mogelijk maakt
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim maakt specifiek voorbehoud bij deze bepaling en vindt dat, hoewel het technisch reglement stelt dat het opstarttarief stabiel moet blijven om de vraag niet te ontmoedigen, harde garanties ontbreken tegen een "tarievenspiraal" bij een lage initiële Benuttingsgraad. Volgens Holcim is expliciete bescherming voor 'first movers' tegen onderbenuttingsrisico's vereist en mag de redelijke winstmarge van de Beheerder niet worden veiliggesteld ten koste van de 'first movers' die het risico van de marktontwikkeling dragen. Holcim pleit voor een tariefplafonnering en vraagt om te waarborgen dat er geen "tarievenspiraal" kan ontstaan onder het kostenspreidingsmechanisme.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR verwijst naar de reactie op de zienswijze in par. 2.3.4.1.17.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.12. Zienswijze 55

Zienswijze	Afstemming van het lange termijn kostenspreidingsmechanisme op relevante steunmaatregelen
Belanghebbende(n)	Holcim, FEBEG, Febelcem en FedieX

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim pleit voor gerichte “derisking” van de “first movers” gedurende de eerste drie jaar van operationele opstart om de uitrol van CCS-projecten in België effectief te laten slagen en de volledige CO2-waardeketen te ondersteunen. Holcim stelt concreet voor om in het technisch reglement de status van “first mover” toe te kennen aan de groep van ondernemingen die als eerste gezamenlijk een volume van tot wel 4 miljoen ton per jaar vertegenwoordigen (het minimaal nodige om een CCS-route in België te ontgrendelen), en dit tot x jaar nadat dergelijk volume is bereikt. Holcim benadrukt dat de ‘first movers’ immers uitzonderlijk grote risico's op zich nemen (zoals onzekerheden over de technologie en de betrouwbaarheid van de volledige transportroute). Om dit investeringsrisico beheersbaar te houden, vraagt Holcim twee cruciale stimuleringsmaatregelen:

- Vrijstelling van strafbepalingen (“exemption of penalties”) en tariefsupplementen: een tijdelijke en – minstens gedeeltelijke – vrijstelling van boetes en supplementen op het door de Beheerder gehanteerde tarief gedurende de eerste drie operationele jaren, rekening houdende met de vereisten van het EU-recht.
- Volume-gebaseerde tarieven: een variabel tarief dat berekend wordt op basis van het effectief geïnjecteerde volume, in plaats van een vaste kost op basis van de gereserveerde Vervoerscapaciteit (per uur). Deze op volume gebaseerde tarieven, als een voorstel voor een structureel ander tariefmechanisme dat van toepassing is gedurende een vastgestelde overgangperiode, moeten uiteraard in overeenstemming zijn met het lange termijn kostenspreidingsmechanisme.

Dit variabele tarief is volgens Holcim essentieel om de opstartfase financieel te overbruggen, omdat indien er anders onvoorziene technische problemen plaatsvinden, ‘first movers’ onmiddellijk geconfronteerd worden met de volledige kosten voor vervoer dat niet heeft kunnen plaatsvinden. Door deze initiële risico's financieel te dempen zou volgens Holcim het noodzakelijke vertrouwen gecreëerd

worden voor toekomstige projecten en het fundament gelegd worden voor het vervoer van een substantieel groter volume Koolstofdioxidestromen op lange termijn.

FEBEG vraagt om te verduidelijken welke rol toekomstige steunmechanismen precies zullen spelen en onder welke voorwaarden ze toegepast zullen worden. Bijkomend vraagt FEBEG verduidelijking over de impact van deze mechanismen op huidige en toekomstige Netgebruikers en Bevrachters.

Ook Febelcem en Fediex vragen wat onder dit mechanisme verstaan moet worden en welke gevolgen ervan worden verwacht, bijvoorbeeld voor de WACC, de activa en de Vervoersovereenkomst. Ze vragen ook hoe de VNR er voor zal zorgen dat het tariefvoorstel wordt aangepast wanneer deze mechanismen van toepassing zijn. Daarnaast vinden ze dat de regels met betrekking tot “instrumenten voor risicobeperking” uiterst vaag blijven.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

Betreffende de zienswijze dat het technisch reglement moet voorzien in een aparte status, merkt de VNR op dat het technisch reglement reeds voorziet in bepalingen die het mogelijk maken om in de Vervoersovereenkomst en dienstenformulier te voorzien in specifieke bepalingen voor Bevrachters die een contractueel engagement met de Beheerder aangaan vooraleer het Netwerk operationeel is²³. De VNR acht het niet opportuun dat in de tarifaire voorschriften welbepaalde stimuleringsmaatregelen worden bepaald aangezien specifieke uitvoeringsbepalingen hun plaats hebben in de begeleidende nota, als onderdeel van het tariefvoorstel.

Verder verduidelijkt de VNR dat de elementen van het lange termijn kostenspreidingsmechanisme werden opgesteld rekening houdende met de aanbeveling van ACER m.b.t. een lange termijn kostenspreidingsmechanisme voor de financiering van waterstofinfrastructuur²⁴. Ook uit die aanbeveling blijkt dat bij het uitwerken van het mechanisme rekening moet worden gehouden met de manier waarop het mechanisme en eventuele ondersteunde maatregelen elkaar kunnen impacteren (bv. m.b.t. terugvorderingsbepalingen en verbintenissen van Bevrachters). Deze afweging is volgens de VNR met name van belang voor relevante steunmaatregelen die aan de Beheerder worden

²³ Artikelen 3.1.2, §3 en 3.2.1, §2 van het technisch reglement.

²⁴ <https://www.acer.europa.eu/news/acer-recommends-flexible-and-transparent-inter-temporal-cost-allocation-support-hydrogen-investments>.

toegekend, maar ook de impact van relevante steunmaatregelen voor de Aangeslotenen dienen worden beschouwd.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.13. Zienswijze 56

Zienswijze	Weerspiegeling van de verwachte economische levensduur van de pijpleidingen in het gehanteerde afschrijvingstermijnen
Belanghebbende(n)	BASF en Indaver

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Volgens BASF kan de aannahme m.b.t. de verwachte economische levensduur van de pijpleidingen een aanzienlijke impact hebben op de hoogte en de spreiding van de tarieven over de tijd. BASF vraagt daarom om verder te verduidelijken op welke manier de economische levensduur wordt bepaald, welke onderliggende parameters daarbij in overweging worden genomen en hoe wordt gewaarborgd dat deze keuze leidt tot een evenwichtige en transparante tariefvorming voor de betrokken marktpartijen.

Volgens Indaver bedraagt de economisch te verwachten levensduur voor deze infrastructuur meer dan 50 jaar (cf. TSO aardgas en TSO elektriciteit) waardoor tariefstellingen die uitgaan van minder dan de helft van deze levensduur voor Indaver dan ook niet als een passend uitgangspunt kunnen worden beschouwd. In dit kader verwijst Indaver naar het voorstel van de Beheerder²⁵, waarin een economische levensduur van 25 jaar voor pijpleidingen en 15 jaar voor glasvezel wordt gehanteerd, wat niet in lijn lijkt met de economische realiteit van dergelijke infrastructuur. Deze uitgangspunten, in combinatie met de gehanteerde WACC, resulteren volgens Indaver in een eenvoudige terugverdientijd van circa 12-15 jaar, waardoor dit tariefsysteem leidt tot een impliciete “front loading” van kosten waarbij ‘first movers’ disproportioneel bijdragen aan de initiële terugverdiening van de infrastructuur. Volgens Indaver ondermijnt dat een evenwichtige intertemporele kostenallocatie en kan dat een rem zetten op de tijdige ontwikkeling van een robuust en schaalbaar Netwerk, aangezien

²⁵ https://www.fluxys.com/en/co2/empowering-you/customer-interactions/260521_marketconsultation05-c-grid-tariff.

vroege projecten hierdoor een onevenredig hoge kostendruk dragen ten opzichte van latere projecten.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

In §6 van het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften wordt bepaald welk evenwicht moet worden bewaakt met het oog op het bepalen van de verwachte economische levensduur. De uitwerking en motivering van de betreffende levensduur heeft vervolgens zijn plaats in de begeleidende nota, als onderdeel van het tariefvoorstel.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.14. Zienswijze 57

Zienswijze	De in de toekomst verwachte CO2-emissies volgens de economische en industriële processen van de verwachte Netgebruikers
Belanghebbende(n)	Indaver

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Indaver vindt dat het ontbreekt aan inzicht in de uitgangspunten en richtlijnen die worden gehanteerd om de toekomstig te verwachten CO₂-emissies te bepalen, aangezien de huidige formulering weinig objectieve handvaten en transparantie biedt over dit criterium. In de publieke consultatie van het ontwikkelingsplan van Fluxys c-grid²⁶ leest Indaver dat dit gebaseerd zal worden op geïdentificeerde vervoersbehoeften, waarover voor Indaver het nodige inzicht ontbreekt. Volgens Indaver zal een (te) conservatieve inschatting van deze projecties opnieuw resulteren in een impliciete “front loading” van kosten, waarbij ‘first movers’ disproportioneel bijdragen aan de initiële terugverdiening van het Netwerk en bovendien bestaat het risico dat vooral de ‘first movers’ vertegenwoordigd zullen zijn in de ‘geïdentificeerde vervoersbehoeften’.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO₂-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO₂-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR verduidelijkt dat de betreffende bepaling niet noodzakelijk is beperkt tot de vervoersbehoeften die onderdeel uitmaken van het ontwikkelingsplan van de Beheerder. Tegelijk wijst de VNR erop dat overeenkomstig de decretale bepalingen ook het ontwikkelingsplan publiek moet geconsulteerd worden waardoor het opportuun is dat partijen met potentiële vervoersbehoeften zich minstens op dat moment ook aan de Beheerder kenbaar maken. De VNR verwacht wel dat in de begeleidende nota, als onderdeel van het tariefvoorstel, de keuze voor de economische levensduur wordt onderbouwd rekening houdende met het evenwicht dat in het betreffende tarifair voorschrift wordt vooropgesteld. Uit de zienswijze van de belanghebbende leidt de VNR echter niet af dat het vooropgestelde evenwicht ontoereikend zou zijn.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement

²⁶ https://www.fluxys.com/en/co2/empowering-you/customer-interactions/260330_marketconsultation01-fluxys-c-grid-network-development-plan-2026-2035.

vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.15. Zienswijze 58

Zienswijze	Geen onderscheid tussen transit- en binnenlandse stromen
Belanghebbende(n)	ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ENGIE vindt dat de tarieven de ontwikkeling van een efficiënte, niet-discriminerende en schaalbare vervoersinfrastructuur moeten ondersteunen en dat daarom geen onderscheid mag worden gemaakt tussen transit- en binnenlandse stromen.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR wijst erop dat in het geconsulteerde voorstel van technisch reglement geen bepalingen zijn vervat die dergelijk onderscheid vooropstellen. Indien het tariefvoorstel van de Beheerder toch in een verschillende behandeling zou voorzien, zal door de Beheerder moeten worden aangetoond in hoeverre dit voldoet aan de decretale tariefprincipes zoals objectiviteit en non-discriminatie.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse

blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.16. Zienswijze 59

Zienswijze	Betalen voor werkelijk gebruik i.p.v. 'ship-or-pay'
Belanghebbende(n)	Holcim en Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim stelt voor om een variabel tarief op basis van werkelijke volumes te hanteren in plaats van de huidige 'ship-or-pay'-structuur waarbij Bevrachters worden gefactureerd op basis van gecontracteerde Vervoerscapaciteit en niet op basis van de werkelijk geïnjecteerde volumes.

Volgens Essenscia ontstaan in een opstartfase met gefaseerde projectontwikkeling significante onderbenuttingsrisico's doordat vaste Vervoerscapaciteit impliceert dat Bevrachters vooraf Vervoerscapaciteit moeten vastleggen, ook wanneer volumes nog onzeker zijn. Essenscia vindt dat het systeem beter moet aansluiten bij de realiteit van onzekere en geleidelijk groeiende volumes en vraagt om expliciet de mogelijkheid tot 'pay-as-shipped' of hybride modellen (bijvoorbeeld 50% 'ship-or-pay' en 50% 'pay-as-shipped') te voorzien. Dit laat toe dat een deel van de Vervoerscapaciteit variabel wordt verrekend in functie van effectief gebruik, wat volgens Essenscia de instapdrempel kan verlagen en kan vermijden dat Bevrachters betalen voor onbenutte Vervoerscapaciteit.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

De VNR wijst erop dat dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften geen specifieke tariefstructuur vooropstelt. De concrete uitwerking van de tariefstructuur heeft zijn plaats in de

begeleidende nota, als onderdeel van het tariefvoorstel, waarbij de VNR wel erkent dat de keuze voor een tariefstructuur een invloed kan hebben op het lange termijn kostenspreidingsmechanisme waarvoor in paragraaf §5, d) van het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften o.m. wordt bepaald dat het opstarttarief moet bepaald worden op een niveau dat, indien het ongewijzigd blijft en rekening houdt met inflatie, het mogelijk maakt om de redelijke kosten van het Netwerk over de looptijd van het mechanisme te recupereren, en waarbij ook rekening wordt gehouden met de impact van het opstarttarief op de vraag naar vervoersbehoeften op het Netwerk.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.3.4.1.17. Zienswijze 60

Zienswijze	Het tarief moet stabiel en voorspelbaar zijn
Belanghebbende(n)	BASF, ArcelorMittal, Holcim, Heidelberg, ENGIE, Essenscia, FEBEG, Febelcem en FedieX

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF stelt vast dat moet worden voorzien in een lange termijn kostenspreidingsmechanisme in functie van de redelijke kosten en de verwachte volumes in het Netwerk, maar zou het goed vinden om ook het streefdoel naar prijsstabiliteit op lange termijn ter ondersteuning van investeringszekerheid voor Bevrachters explicieter te benoemen. BASF acht het aangewezen om dit principe overkoepelend te beschrijven als algemene maatstaf bij de uitwerking van tarifaire principes en de herziening van tarieven over tarifaire periodes heen. Volgens BASF kan dit principe investeringsbeslissingen, specifiek voor de 'first movers', ondersteunen in afwezigheid van een gedetailleerde beschrijving van verschillende elementen van de tariefmethodologie die actueel nog ontbreken.

Volgens ArcelorMittal wordt er geen aandacht besteed aan de lange termijn economische stabiliteit voor emittoren terwijl CCS een horizon van 15 jaar vereist. ArcelorMittal geeft aan dat regulering moet zorgen voor voorspelbaarheid voor alle stakeholders van de waardeketen en stelt daarom voor om een regulatoire stabiliteitsclausule te introduceren om de emittoren te beschermen tegen tariefschommelingen en wijzigingen in de methodologie.

Holcim pleit voor een garantie op tariefstabiliteit voor 'first movers' voor een vastgestelde beginperiode, waarbij voorafgaande goedkeuring van de VNR vereist is voor eventuele tariefafwijkingen.

Heidelberg geeft aan dat, gezien de opstartfase waarin de markt zich nog bevindt, de voorgestelde reguleringsperiode van 2 jaar (2027-2028) moeilijk te verantwoorden lijkt en dat een langere reguleringsperiode de voorspelbaarheid voor investeerders aanzienlijk zou kunnen verhogen. Volgens Heidelberg hebben industriële installaties doorgaans een economische levensduur van meerdere decennia, waardoor reguleringsperiodes van slechts 2 jaar onvoldoende zekerheid bieden voor investeringsprojecten waarvan de terugverdientermin vaak meer dan 20 jaar bedraagt.

ENGIE begrijpt dat een kortere tariefperiode gepast kan zijn in een nieuwe markt, maar geeft aan dat de voorgestelde tweejaarlijkse tariefperiode de voorspelbaarheid voor gebruikers kan verminderen terwijl dat belangrijk is om langere termijnverplichtingen aan te gaan. ENGIE vindt ook dat de gebruikers die onder langdurige overeenkomsten aan tarieven worden blootgesteld, beschermd moeten worden tegen aanzienlijke tariefverhogingen, bijvoorbeeld a.d.h.v. beëindigingsopties als de tarieven boven de inflatie stijgen of door geen langdurige boekingen te verplichten.

Essenscia merkt op dat de huidige tariefvisibiliteit slechts 2 jaar dekt terwijl tarieven voldoende stabiel en voorspelbaar moeten zijn om investeringsbeslissingen mogelijk te maken. Essenscia stelt daarom voor om de termijn van tariefvisibiliteit te verlengen tot een periode die beter aansluit bij industriële investeringscycli (ten minste in lijn met andere gereguleerde sectoren). Ook vraagt Essenscia om expliciete grenzen aan tariefschommelingen tussen periodes te definiëren en ex ante transparantie over mogelijke aanpassingsmechanismen te voorzien, zodat volumeschommelingen niet volledig worden doorgerekend aan bestaande gebruikers. Verder geeft Essenscia aan dat gebruikers geconfronteerd worden met bijkomende onzekerheid doordat tarieven kunnen stijgen bij lagere volumes dan verwacht. In de huidige opzet kunnen deze risico's volgens Essenscia bij de gebruikers komen te liggen.

FEBEG vraagt welke bescherming bestaat voor 'first movers' wanneer volumes trager ontwikkelen dan verwacht.

Febelcem en Fediex merken op dat er tijdens de regelgevingscyclus 2027-2028 waarschijnlijk zeer weinig injectie en transport zal zijn. Ze vragen waarom deze cyclus van 2 jaar werd gekozen en wat de impact zou zijn van een langere cyclus (bijvoorbeeld 10 jaar).

Reactie op de zienswijze

De VNR heeft erkenning voor de aangebrachte zienswijzen en wijst erop dat in §5, d) van het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften reeds wordt bepaald dat het tariefvoorstel een lange termijn kostenspreidingsmechanisme moet bevatten dat de redelijke kosten van het toekomstbestendig Netwerk eerlijk verdeelt over de verwachte Koolstofdioxidestromen op het Netwerk. Daarbij moet het opstarttarief binnen dit mechanisme worden bepaald op een niveau dat, indien het ongewijzigd blijft en rekening houdt met inflatie, de recuperatie van de redelijke kosten over de volledige looptijd van het mechanisme mogelijk maakt en waarbij wordt rekening gehouden met de impact van het opstarttarief op de vraag naar vervoersbehoefte op het Netwerk. Bijkomend moet het mechanisme voorzien in duidelijke en meetbare criteria om het mechanisme bij te sturen waarbij tegelijk de impact op de reële waarde van het opstarttarief overheen de looptijd van het mechanisme wordt gelimiteerd. Bijgevolg heeft het mechanisme tot doel om disproportionele tariefffecten tijdens

de opstartfase te vermijden, maar kan het tegelijk geen garantie bieden op tariefstabiliteit aangezien het moet toelaten dat de Beheerder de redelijke kosten van het Netwerk kan recupereren.

Zoals ook uit de zienswijzen naar voor komt, stellen artikelen 65-66 van het CO2-decreet dat de tarieven telkens voor twee jaar worden vastgesteld. Overeenkomstig diezelfde artikelen is de VNR bevoegd om, rekening houdende met de tarifaire principes, deze tarieven goed te keuren. Op basis van deze decretale bepalingen kan de VNR, ondanks de bepalingen in §5, d) van het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften, bij de vaststelling van de tweejaarlijkse tariefvoorstellen geen garanties bieden op de hoogte van de toekomstige tarieven.

Tegelijk wijst de VNR erop dat teneinde de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement worden geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement. Bijkomend zal de VNR in zijn advies bovenstaande zienswijzen inzake de behoefte aan tariefstabiliteit onder de aandacht van de Vlaamse Regering brengen.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden. In het voormeld advies zal de VNR bovenstaande zienswijzen inzake de behoefte aan tariefstabiliteit onder de aandacht van de Vlaamse Regering brengen.

2.3.4.1.18. Zienswijze 61

Zienswijze	Het tariefmodel moet compatibel zijn met andere marktmodellen
Belanghebbende(n)	ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ENGIE vindt dat de tarieven de ontwikkeling van een efficiënte, niet-discriminerende en schaalbare vervoersinfrastructuur moeten ondersteunen. In dat opzicht vindt ENGIE dat het tariefkader compatibel moet zijn met flexibelere marktmodellen zoals een 'entry-exit'-marktmodel, vergelijkbaar met het 'entry-exit'-marktmodel dat is ontworpen voor aardgaspijpleidingen. Volgens ENGIE kunnen midstreamers en Bevrachters de Beheerder helpen financiering te verkrijgen door Vervoerscapaciteit en volumes te aggregeren.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

Om die reden behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van tarifaire voorschriften mocht ontvangen. Dit met het oog op de eventuele bijsturing van deze voorschriften in zijn voormeld advies.

In dit kader verwijst de VNR naar de reactie op de zienswijze in par. 2.3.4.1.16.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 3.4.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 3.4.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Het geconsulteerde voorstel van technisch reglement bevatte met artikel 3.4.1 bepalingen die beoogden bijkomende duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de decretale tariefprincipes kunnen worden toegepast. Uit verdere juridische analyse blijkt dat, gelet op de bevoegdheidsverdeling en de bepalingen inzake het technisch reglement vastgelegd in het CO2-decreet, de bepalingen in artikel 3.4.1 geen onderdeel van het technisch reglement kunnen vormen. Gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet) bezorgt de VNR een advies aan de Vlaamse Regering waarin wordt gewezen op het belang van een verdere regelgevende verankering van o.m. de betreffende tarifaire voorschriften, buiten het technisch reglement.

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van tarifaire voorschriften met het oog op voormeld advies niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

2.4. Beheer en uitbating

2.4.1. Gegevens voor beheer en uitbating

2.4.1.1.1. Zienswijze 62

Zienswijze	Uitwisseling van prognosegegevens enkel van toepassing in het kader van de Vervoersovereenkomst
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat de uitwisseling van prognosegegevens enkel van toepassing is in het kader van de Vervoersovereenkomst en niet relevant is voor de Aansluitingsovereenkomst zoals momenteel wel voorzien is.

Reactie op de zienswijze

De VNR acht het aangewezen om vast te houden aan de voorziene informatie-uitwisseling in artikel 4.1.1, §1 van het technisch reglement. De VNR wijst er in dit verband ook op dat dezelfde belanghebbenden in de zienswijze in par. 2.4.4.2.1 aangeven behoefte te hebben aan de gegevens van zowel Bevrachters als Aangeslotenen.

Nazicht van artikel 4.1.1, §1 van het technisch reglement toont aan dat de term ‘capaciteitsbehoeften’ niet in lijn ligt met de terminologie die doorheen het technisch reglement wordt gehanteerd. Daarom wordt in artikel 4.1.1, §1 van het technisch reglement de term “capaciteitsbehoeften” vervangen door de term “vervoersbehoeften”.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement moet aangepast worden met het oog op consistente terminologie. In artikel 4.1.1, §1 van het technisch reglement wordt de term “capaciteitsbehoeften” vervangen door de term “vervoersbehoeften”.

2.4.2. Ontwikkelingsplan

2.4.2.1.1. Zienswijze 63

Zienswijze	Nood aan duidelijkheid over het kader voor een kosten-batenanalyse, de beoordelingscriteria voor de economische verantwoording van investeringen en transparantie over de kosten van verschillende ontwikkelingsscenario's
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid, Fluxys c-grid Antwerp, BASF, TotalEnergies, Indaver, Heidelberg en ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat de criteria voor de beoordeling van de economische verantwoording van investeringen, alsook enige kosten-batenanalyse die de Beheerder voor een investeringsbeslissing uitvoert, moeten worden besproken tussen de VNR en de Beheerder, maar niet moeten worden opgenomen in het ontwikkelingsplan.

BASF geeft aan dat het zeer belangrijk is om bij een kosten-batenanalyse ter ondersteuning van investeringsbeslissingen voldoende rekening te houden met de belangen van de (toekomstige) Producenten en Verbruikers. Volgens BASF is het bij de ontwikkeling van nieuwe infrastructuur namelijk aannemelijk dat investeringen zullen leiden tot tijdelijke overdimensionering, wat tot een negatieve kosten-batenanalyse kan leiden. BASF geeft aan dat de concrete invulling van deze kosten-batenanalyse echter onvoldoende uitgewerkt blijft en vindt het, in het bijzonder in het perspectief van een zich ontwikkelende markt, aangewezen om expliciet te verduidelijken op welke wijze de kosten-batenanalyse rekening houdt met de onzekerheid over toekomstige vraagontwikkeling, het strategisch en systeemrelevant karakter van de infrastructuur, de bereidheid van marktpartijen om (tijdelijk) hogere kosten te dragen teneinde infrastructuurontwikkeling mogelijk te maken en de nagestreefde tariefstabiliteit op langere termijn voor bestaande Bevrachters. Een dergelijke verduidelijking kan volgens BASF voorkomen dat investeringen die op lange termijn noodzakelijk zijn toch niet zouden worden gerealiseerd ten gevolge van een te restrictieve interpretatie van de economische haalbaarheid.

TotalEnergies veronderstelt dat de economische test van de Beheerder waarschijnlijk gebaseerd zal zijn op aannames met betrekking tot toekomstige volumes, de Benuttingsgraad van de pijpleiding en afschrijvingsprofielen en kostenaannames, maar vindt dat de economische toets eigenlijk transparanter zou moeten zijn voor de markt. Zo vindt TotalEnergies dat het publiceren van onder meer de gehanteerde hypothesen, de netto contante waarde (NPV) parameters en de verschillende vraagscenario's noodzakelijk is om zich te beschermen zowel tegen een neerwaarts volumerisico dat kan leiden tot hogere tarieven of uitgestelde investeringen als tegen een opwaarts volumerisico dat kan leiden tot congestie. TotalEnergies stelt voor dat in het geval van een uitbreiding van het Netwerk kan worden overwogen om de partij die de uitbreiding financiert een prioritair en gegarandeerd toegangsrecht tot deze Vervoerscapaciteit toe te kennen.

Indaver vraagt om erover te waken dat de aansluiting voor één Netgebruiker (of groep Netgebruikers) niet tot onevenredige hogere kosten voor de andere Netgebruikers leidt. Elke uitbreiding van het Netwerk zou volgens Indaver minstens getoetst moeten worden aan het eigen terugverdieneffect en de bijdrage aan de terugbetaling van de breder gedeelde infrastructuur.

Heidelberg vindt dat de planning, fasering en technische ontwikkeling van het Netwerk onvoldoende transparant blijven en vraagt naar meer duidelijkheid over het uitrolschema, de Vervoersbehoeften, de dimensionering van het Netwerk en de verdeling van eventuele kosten verbonden aan initiële over- of onderdimensionering.

ENGIE benadrukt ook het belang van kostenefficiëntie en vindt het in dat opzicht nodig dat waar verschillende marktontwikkelingsscenario's mogelijk zijn, het systeem moet worden samengesteld in samenspraak met de marktpartijen en met duidelijke transparantie van de Beheerder over de kosten van de verschillende opties, zodat kan worden beoordeeld welk model het meest geschikt is ter ondersteuning van een efficiënte en betaalbare decarbonisatie.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 4.2.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Hierdoor worden de bepalingen in het technisch reglement gealigneerd met artikelen 19-20 en artikelen 39-40 van het CO2-decreet. Deze bepalingen immers dat de Vlaamse Regering (i) bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan kan vaststellen

en (ii) de criteria voor de kosten-batenanalyse in het kader van de verplichte ontwikkeling bepaalt. Vanuit zijn adviserende bevoegdheid bezorgt de VNR, gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet), ook een advies aan de Vlaamse Regering met het oog op de uitvoeringsmodaliteiten zoals voorzien in artikelen 19, §1, derde lid en 39, §1, derde lid van het CO2-decreet. In het advies roept de VNR bijgevolg o.m. op om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren.

Met het oog op de voormelde oproep tot regelgevende verankering behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van bepalingen inzake het ontwikkelingsplan mocht ontvangen.

De VNR erkent de behoefte van de sector om voldoende inzicht te krijgen in de verschillende ontwikkelingsscenario's en hoe deze bijdragen aan een efficiënte ontwikkeling van het Netwerk. Overeenkomstig artikelen 19 en 39 van het CO2-decreet moet het ontwikkelingsplan o.m. informatie bevatten over ontwikkelingsscenario's en het investeringsprogramma.

Verder onderschrijft de VNR het belang van overleg tussen de Beheerder en de VNR, maar wordt tegelijk gewezen op het belang van transparantie voor marktpartijen inzake de algemene principes die bij de beoordeling van een investeringsbeslissing worden toegepast. De VNR wijst er in dit kader ook op dat de geconsulteerde bepalingen niet voorschrijven dat de kosten-batenanalyses onderdeel moeten uitmaken van het ontwikkelingsplan, logischerwijs wel de positieve resultaten van de kosten-batenanalyse. De bepalingen schrijven ook niet voor op welke wijze de kosten-batenanalyse moet worden uitgevoerd, waardoor ook toekomstige vervoersbehoeften in rekening kunnen worden gebracht. In dat verband wijst de VNR er ook op dat cfr. artikelen 20 en 40 van het CO2-decreet de Vlaamse Regering de criteria bepaalt waarop kosten-batenanalyses m.b.t. verplichte ontwikkelingen moeten uitgevoerd worden door de VNR. Dergelijke criteria kunnen uiteraard ook als leidraad dienen bij de uitvoering van kosten-batenanalyses die door de Beheerder wordt uitgevoerd.

Betreffende het verzoek om een prioritair en gegarandeerd toegangsrecht te verlenen aan de partij die de uitbreiding financiert, wijst de VNR op het uitgangspunt van niet-discriminerende en transparante toegang cfr. artikel 62 van het CO2-decreet. Deze zienswijze is hiermee niet verenigbaar. In artikel 63 van het CO2-decreet wordt wel bepaald dat in het geval van weigering de Beheerder de capaciteitsverhogende werkzaamheden uitvoert o.m. als de potentiële Netgebruiker bereid is daarvoor te betalen, hetgeen uiteraard wel kadert binnen een lopende aansluitings- en toegangsprocedure overeenkomstig de bepalingen in artikel 2.1.1 en artikel 3.1.1 van het technisch reglement.

Ten gevolge van de schrapping van artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement zijn ook volgende aanpassingen vereist aan bepalingen die met dit artikel verband houden:

- Artikel 1.1.2, §1, 4° (definitie 'Aansluitingscapaciteit') van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement wordt geschrapt;
- In artikel 2.1.1, §3, 2° punt van het technisch reglement wordt volgende zinsnede geschrapt: *"en kosten-batenanalyse zoals bedoeld in Art. 4.2.1, §2 van dit reglement"*;
- Artikel 3.3.2, §2, (iii) van het technisch reglement wordt als volgt gewijzigd: *"Tijdens de bindende fase dienen de geïnteresseerde marktpartijen een bindende aanvraag voor Vervoerscapaciteit in. De Beheerder stelt de Vervoerscapaciteit op transparante en niet-discriminerende wijze aan de Aanvragers van Toegang tot het Netwerk beschikbaar. De Beheerder integreert de resultaten van de bindende fase in het eerstvolgende*

ontwikkelingsplan van de Beheerder. In geval van een investeringsbeslissing wordt de ‘open season’-procedure afgesloten met het ondertekenen van een Vervoersovereenkomst of een dienstenformulier.”

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 4.2.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Hierdoor worden de bepalingen in het technisch reglement gealigneerd met artikelen 19-20 en artikelen 39-40 van het CO2-decreet. Deze bepalen immers dat de Vlaamse Regering (i) bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan kan vaststellen en (ii) de criteria voor de kosten-batenanalyse in het kader van de verplichte ontwikkeling bepaalt. Vanuit zijn adviserende bevoegdheid bezorgt de VNR, gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet), ook een advies aan de Vlaamse Regering met het oog op de uitvoeringsmodaliteiten zoals voorzien in artikelen 19, §1, derde lid en 39, §1, derde lid van het CO2-decreet. In het advies roept de VNR bijgevolg o.m. op om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren.

De VNR oordeelt dat het technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze bijkomend moet aangepast worden als volgt:

- Artikel 1.1.2, §1, 4° (definitie ‘Aansluitingscapaciteit’) van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement wordt geschrapt;
- In artikel 2.1.1, §3, 2° punt van het technisch reglement wordt volgende zinsnede geschrapt: *“en kosten-batenanalyse zoals bedoeld in Art. 4.2.1, §2 van dit reglement”*;
- In artikel 3.3.2, §2, (iii), 3° zin van het technisch reglement wordt het woord *“gebruikt”* vervangen door het woord *“integreert”* en wordt de zinsnede *“voor het uitvoeren van de kosten-batenanalyse zoals bepaald in Art. 4.2.1, §2 met het oog op de investeringsbeslissing en is onderdeel van”* vervangen door *“in”*. In artikel 3.3.2, §2, (iii), laatste zin wordt de zinsnede *“positieve kosten-batenanalyse”* vervangen door *“investeringsbeslissing”*.

2.4.2.1.2. Zienswijze 64

Zienswijze	Nood aan een evenwichtige aanpak tussen gecoördineerde netwerkplanning en investeringen gedreven door (individuele) Netgebruikers in geval van negatieve uitkomst van de economische test
Belanghebbende(n)	TotalEnergies en ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies stelt vast dat de Beheerder een economische test uitvoert om de uitbreiding van het Netwerk te rechtvaardigen, en dat de Netgebruiker de mogelijkheid heeft om de uitbreiding zelf te financieren indien die economische test negatief uitvalt. TotalEnergies merkt ter vergelijking op dat in een volwassen aardgastransportnet uitbreidingen worden opgenomen in de ontwikkelingsplannen en geïntegreerd in de nettarieven, waardoor de kosten worden gesocialiseerd. TotalEnergies geeft aan dat de bepaling in dit technisch reglement daarom vragen oproept: de Netgebruiker die de uitbreiding financiert kan verplicht worden om te betalen voor infrastructuur waarvan toekomstige Netgebruikers eveneens zullen profiteren, zonder daar enige compensatie voor te ontvangen ondanks het dragen van het volledige bouw-, volume- en planningsrisico.

ENGIE merkt op dat investeringen kunnen worden uitgevoerd wanneer ze economisch gerechtvaardigd zijn of wanneer een Netgebruiker bereid is de kosten te dragen. ENGIE vindt dat het passend kan zijn dat investeringen worden gedreven door toegewijde Netgebruikers, maar stelt de bredere toepassing van dit principe in vraag met het oog op de netwerkontwikkeling. De huidige formulering van de bepaling kan volgens ENGIE onduidelijkheid creëren en leiden tot een ontwikkelingsmodel waarbij investeringen voornamelijk afhangen van geïdentificeerde Netgebruikers die vooraf willen investeren en niet van een gecoördineerde planning. Volgens ENGIE zou dat een beperkend effect kunnen hebben op de ontwikkeling van anticiperende infrastructuur en bredere optimalisatiemogelijkheden op systeemniveau. ENGIE raadt daarom aan om te verduidelijken hoe het kader bijdraagt tot een evenwichtige aanpak tussen ontwikkelingen gedreven door Netgebruikers enerzijds en gecoördineerde netwerkplanning anderzijds, zodat het kader een efficiënte en schaalbare vervoersinfrastructuur ondersteunt.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 4.2.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Hierdoor worden de bepalingen in het technisch reglement gealigneerd met artikelen 19-20 en artikelen 39-40 van het CO2-decreet. Deze bepalen immers dat de Vlaamse Regering (i) bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan kan vaststellen en (ii) de criteria voor de kosten-batenanalyse in het kader van de verplichte ontwikkeling bepaalt. Vanuit zijn adviserende bevoegdheid bezorgt de VNR, gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet), ook een advies aan de Vlaamse Regering met het oog op de uitvoeringsmodaliteiten zoals voorzien in artikelen 19, §1, derde lid en 39, §1, derde lid van het CO2-decreet. In het advies roept de VNR bijgevolg o.m. op om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren.

Met het oog op voormelde oproep tot regelgevende verankering behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van bepalingen inzake het ontwikkelingsplan mocht ontvangen.

De VNR wijst erop dat in artikel 63 van het CO2-decreet wordt bepaald dat in het geval van weigering, de Beheerder de capaciteitsverhogende werkzaamheden uitvoert o.m. als de potentiële Netgebruiker bereid is daarvoor te betalen, hetgeen uiteraard geen verplichting is voor de potentiële Netgebruiker.

Verder wijst de VNR op de bepalingen inzake de 'open season'-procedure zoals voorzien in artikel 3.3.1 en artikel 3.3.2 van het technisch reglement enerzijds en de bepalingen inzake de publieke consultatie over het ontwikkelingsplan zoals voorzien in artikelen 19 en 39 van het CO2-decreet anderzijds. Deze bepalingen zijn erop gericht om tot een gecoördineerde ontwikkeling van het Netwerk te komen. De ontwikkeling van het Netwerk vertrekt aldus niet louter vanuit een individuele vervoersbehoefte.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 4.2.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Hierdoor worden de bepalingen in het technisch reglement gealigneerd met artikelen 19-20 en artikelen 39-40 van het CO2-decreet. Deze bepalen immers dat de Vlaamse Regering (i) bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan kan vaststellen en (ii) de criteria voor de kosten-batenanalyse in het kader van de verplichte ontwikkeling bepaalt.

Vanuit zijn adviserende bevoegdheid bezorgt de VNR, gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet), ook een advies aan de Vlaamse Regering met het oog op de uitvoeringsmodaliteiten zoals voorzien in artikelen 19, §1, derde lid en 39, §1, derde lid van het CO2-decreet. In het advies roept de VNR bijgevolg o.m. op om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren.

2.4.2.1.3. Zienswijze 65

Zienswijze	Aannames van ontwikkelingsplan baseren op bindende engagementen en publiceren
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim vindt dat het ontwikkelingsplan niet louter gebaseerd mag zijn op redelijke aannames en simulaties maar dat investeringsbeslissingen ook gekoppeld moeten worden aan bindende engagementen van industriële clusters om te vermijden dat ‘first movers’ via hun tarieven opdraaien voor overdimensionering of foutieve inschattingen van de Beheerder. Holcim geeft aan dat de lange looptijd van de ontwikkeling van CCS-projecten ruimte geeft aan de Beheerder om zijn ontwikkeling te realiseren. Holcim stelt ook voor om dit artikel te actualiseren en in lijn te brengen met de eerdere suggestie betreffende de opname van verplichte redundantie om overmatige congestie te voorkomen. Holcim vindt bovendien dat bijkomende procedurele verfijningen vereist zijn en vraagt om (i) de Beheerder te verplichten om de aannames van zijn ontwikkelingsplan te publiceren als onderdeel van de verplichte informatievoorziening zodat onjuiste aannames formeel kunnen worden aangevochten en (ii) de bevoegdheid van de VNR om de operationele regels te evalueren expliciet uit te breiden naar het herzien van het ontwikkelingsplan.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 4.2.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Hierdoor worden de bepalingen in het technisch reglement gealigneerd met artikelen 19-20 en artikelen 39-40 van het CO2-decreet. Deze bepalen immers dat de Vlaamse Regering (i) bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan kan vaststellen en (ii) de criteria voor de kosten-batenanalyse in het kader van de verplichte ontwikkeling bepaalt. Vanuit zijn adviserende bevoegdheid bezorgt de VNR, gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet), ook een advies aan de Vlaamse Regering met het oog op de uitvoeringsmodaliteiten zoals voorzien in artikelen 19, §1, derde lid en 39, §1, derde lid van het CO2-decreet. In het advies roept de VNR bijgevolg o.m. op om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren.

Met het oog op voormelde oproep tot regelgevende verankering behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van bepalingen inzake het ontwikkelingsplan mocht ontvangen.

De VNR wijst op de decretale taak van de Beheerder om een Netwerk te ontwikkelen onder economische voorwaarden, hetgeen ook blijkt uit de bepalingen in artikel 63 van het CO2-decreet. In dit kader wijst de VNR ook op de bepalingen inzake de ‘open season’-procedure in artikel 3.3.2 van het technisch reglement waarbij die procedure wordt afgerond met een bindende fase.

Betreffende het verzoek om verplichte redundantie op te nemen, wijst de VNR erop dat de verschillende ontwikkelingsscenario's van het Netwerk cfr. de bepalingen in artikelen 19 en 39 van het CO2-decreet onderdeel uitmaken van het ontwikkelingsplan. Voormelde artikelen bepalen ook dat het ontwikkelingsplan publiek geconsulteerd moet worden en uiteindelijk moet worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering, na advies van de VNR en het VEKA.

De VNR verwijst ook naar de reactie op de zienswijze in par. 2.4.2.1.2.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 4.2.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Hierdoor worden de bepalingen in het technisch reglement gealigneerd met artikelen 19-20 en artikelen 39-40 van het CO2-decreet. Deze bepalen immers dat Vlaamse Regering (i) bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan kan vaststellen en (ii) de criteria voor de kosten-batenanalyse in het kader van de verplichte ontwikkeling bepaalt. Vanuit zijn adviserende bevoegdheid bezorgt de VNR, gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet), ook een advies aan de Vlaamse Regering met het oog op de uitvoeringsmodaliteiten zoals voorzien in artikelen 19, §1, derde lid en 39, §1, derde lid van het CO2-decreet. In het advies roept de VNR bijgevolg o.m. op om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren.

2.4.2.1.4. Zienswijze 66

Zienswijze	Vermijden van gestrande activa
Belanghebbende(n)	BP

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BP geeft aan dat het ontwikkelingsplan een cruciaal instrument is om te vermijden dat infrastructuur wordt aangelegd zonder voldoende maatschappelijk nut of zonder realistische benutting en vraagt daarom dat in het technisch reglement wordt verduidelijkt dat het ontwikkelingsplan minstens een kosten-batenanalyse, een analyse van alternatieven, scenario's inzake vraagontwikkeling, een risicoanalyse inzake onderbenutting en gestrande activa, impact op tarieven, impact van publieke steun, verhouding tot directe emissiereductie, elektrificatie, energie-efficiëntie, waterstof en circulariteit en een beoordeling van klimaatdoelmatigheid moet bevatten. BP vindt dat CO2-vervoer slechts maatschappelijk verantwoord kan zijn wanneer het effectief bijdraagt tot emissiereductie en niet leidt tot het in stand houden van emissie-intensieve activiteiten zonder duidelijke klimaatwinst.

Reactie op de zienswijze

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 4.2.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Hierdoor worden de bepalingen in het technisch reglement gealigneerd met artikelen 19-20 en artikelen 39-40 van het CO2-decreet. Deze bepalen immers dat de Vlaamse Regering (i) bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan kan vaststellen en (ii) de criteria voor de kosten-batenanalyse in het kader van de verplichte ontwikkeling bepaalt. Vanuit zijn adviserende bevoegdheid bezorgt de VNR, gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet), ook een advies aan de

Vlaamse Regering met het oog op de uitvoeringsmodaliteiten zoals voorzien in artikelen 19, §1, derde lid en 39, §1, derde lid van het CO2-decreet. In het advies roept de VNR bijgevolg o.m. op om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren.

Met het oog op voormelde oproep tot regelgevende verankering behandelt de VNR hieronder ook de inhoudelijke reacties die hij op het voorstel van bepalingen inzake het ontwikkelingsplan mocht ontvangen.

De VNR oordeelt dat door (i) het regelgevend kader (o.m. de minimale elementen van het ontwikkelingsplan en de decretale taken van de Beheerder), (ii) het technisch reglement (o.m. de bepalingen inzake de ‘open season’-procedure) en (iii) voormeld advies (met o.m. oproep om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren) reeds voldoende is tegemoetgekomen aan deze zienswijze.

Conclusie

Om de juridische robuustheid van het technisch reglement te waarborgen, worden artikel 4.2.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement en alle verwijzingen naar dat artikel 4.2.1 doorheen het technisch reglement geschrapt. Hierdoor worden de bepalingen in het technisch reglement gealigneerd met artikelen 19-20 en artikelen 39-40 van het CO2-decreet. Deze bepalen immers dat de Vlaamse Regering (i) bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan kan vaststellen en (ii) de criteria voor de kosten-batenanalyse in het kader van de verplichte ontwikkeling bepaalt. Vanuit zijn adviserende bevoegdheid bezorgt de VNR, gelijktijdig met de indiening van het technisch reglement bij de Vlaamse Regering (cfr. artikel 62, §2 van het CO2-decreet), ook een advies aan de Vlaamse Regering met het oog op de uitvoeringsmodaliteiten zoals voorzien in artikelen 19, §1, derde lid en 39, §1, derde lid van het CO2-decreet. In het advies roept de VNR bijgevolg o.m. op om bijkomende elementen van het ontwikkelingsplan regelgevend te verankeren.

2.4.3. Uitbating van het Netwerk

2.4.3.1. Interoperabiliteit

2.4.3.1.1. Zienswijze 67

Zienswijze	Aanbieden van geharmoniseerde Vervoersdiensten
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat het veeleisend is om “geharmoniseerde” Vervoersdiensten aan te bieden, vooral in een activiteit die zich mogelijks op verschillende snelheden zal ontwikkelen bij de verschillende beheerders. Ze stellen daarom voor om “compatibel” of “gecoördineerd” te gebruiken in plaats van “geharmoniseerd”.

Reactie op de zienswijze

De VNR wijst erop dat in de bepaling sprake is van “alle redelijke en noodzakelijke middelen”, waardoor aan de Beheerder geen verplichting wordt opgelegd om de Vervoersdiensten te harmoniseren. Uiteraard moeten de Vervoersdiensten wel onderling gecoördineerd zijn. De

bepalingen in het CO2-decreet en het technisch reglement m.b.t. publieke consultaties moeten daartoe bijdragen.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.3.1.2. Zienswijze 68

Zienswijze	Gebruik van te brede term 'Koolstofdioxidestromen'
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF vindt het gebruik van de breed gedefinieerde term 'Koolstofdioxidestromen' ook in artikel 4.3.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement problematisch en stelt opnieuw voor om dit te beperken tot "Koolstofdioxidestromen die geïnjecteerd dan wel afgenomen worden van het Netwerk".

Reactie op de zienswijze

De VNR verwijst naar de reacties op de zienswijzen in par. 2.2.1.2.1 en par. 2.3.1.2.2.

Artikel 4.2.1, §1, 1^e punt van het technisch reglement wordt gewijzigd als volgt: "de kwaliteitsnormen *te harmoniseren* voor de Koolstofdioxidestromen *die via het Toegangspunt met het Netwerk worden uitgewisseld*".

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. Artikel 4.2.1, §1, 1^e punt van het technisch reglement wordt gewijzigd als volgt: "de kwaliteitsnormen *te harmoniseren* voor de Koolstofdioxidestromen *die via het Toegangspunt met het Netwerk worden uitgewisseld*".

2.4.3.1.3. Zienswijze 69

Zienswijze	Voorkeur voor balancering per dag en op netwerkniveau
Belanghebbende(n)	ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ENGIE benadrukt dat balanceren een belangrijk operationeel element zal zijn binnen het kader voor het vervoer van Koolstofdioxide. Gezien de kenmerken van het vervoer van Koolstofdioxidestromen en de opslagbaarheid van Koolstofdioxide in bepaalde delen van de keten, vindt ENGIE dat een Evenwichtsperiode van een dag relevanter is dan een Evenwichtsperiode van een uur. ENGIE vraagt ook om balancering op het niveau van het Netwerk te overwegen en niet per combinatie van individuele Injectie- en Afnamepunten, aangezien dat een efficiënte systeemwerking en flexibiliteit beter zou ondersteunen.

Reactie op de zienswijze

In het technisch reglement wordt geen expliciete tijdseenheid inzake de Evenwichtsperiode opgelegd. Dit kan verder onderdeel uitmaken van de operationele regels die cfr. artikel 3.1.2, §3, voorlaatste punt van het technisch reglement worden opgenomen in de Vervoersovereenkomst.

Het technisch reglement bepaalt reeds dat de Beheerder verantwoordelijk is voor het evenwicht op het niveau van het Netwerk, onverminderd de individuele verantwoordelijkheid van de Bevrachter en Aangeslotene.

Overeenkomstig de reactie op de zienswijze in par. 2.3.2.1.3 acht de VNR het aangewezen om in het technisch reglement de huidige bepalingen inzake 'Evenwichtsperiode' en 'balancerings' te behouden.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.3.2. Monitoringsysteem

2.4.3.2.1. Zienswijze 70

Zienswijze	Nodig om Netgebruikers en Bevrachters te betrekken en transparantie te bieden over werking en prestaties van het Netwerk
Belanghebbende(n)	BASF en Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF stelt vast dat het ontwerp voorziet in de uitwerking van een monitoringsysteem waarbij de Beheerder periodiek rapporteert aan de VNR over de prestaties van het Netwerk. BASF erkent dat deze rapportering bijdraagt tot transparantie richting regulator, maar betreurt dat in het huidige voorstel geen actieve betrokkenheid van de Netgebruikers of Bevrachters voorzien wordt in de evaluatie van deze indicatoren. Gezien de directe impact van netwerkprestaties (zoals onderbrekingen of kwaliteitsafwijkingen) op de industriële processen van de aangesloten partijen, acht BASF het aangewezen om de betrokkenheid van deze partijen te versterken, bijvoorbeeld via de oprichting van een technische werkgroep waarin de gerapporteerde indicatoren worden besproken en geëvalueerd in samenspraak met de marktpartijen. Een dergelijke aanpak kan volgens BASF bijdragen tot een beter wederzijds begrip van operationele noden en een verhoogde transparantie in de werking van het Netwerk.

Holcim vraagt om de minimale rapportering van het monitoringsysteem uit te breiden met de locatie van de onderbreking en de impact op het Netwerk en deze indicatoren ook transparant te delen met de Bevrachters. Holcim verzoekt ook dat de openbaarmaking van alle incidenten wordt opgenomen als een vereist onderdeel in het jaarverslag van de Beheerder. Verder vindt Holcim dat de verplichte rapportering zo veel als mogelijk in lijn zou moeten zijn met andere vereisten die op de website gepubliceerd moeten worden.

Reactie op de zienswijze

Overeenkomstig de reactie op de zienswijze in par. 2.1.2.2.2 wijst de VNR erop dat hij na publieke consultatie, afzonderlijk de informatie zal bepalen die de Beheerder publiek ter beschikking moet stellen (cfr. artikel 1.2.2 van het technisch reglement). Ook betreffende de rapporteringsverplichtingen (cfr. artikel 6.1.1 van het technisch reglement) zal het rapporteringsmodel worden opgesteld na

consultatie van de sector. Mede om die reden hecht de VNR veel belang aan continu overleg met de sector om op de hoogte te blijven van dergelijke behoeften. De VNR roept de sector daarom op om hun aandachtspunten met hem te blijven delen.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.3.3. Congestiebeleid

2.4.3.3.1. Zienswijze 71

Zienswijze	Nood aan duidelijke prioriteitsregels bij congestie en een dwingend compensatiemechanisme in geval van injectiereductie op vraag van de Beheerder
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim vindt dat de huidige bepalingen omtrent congestiebeheer onvoldoende bindend zijn en onaanvaardbare financiële risico's voor Netgebruikers en Bevrachters creëren bij gedwongen onderbrekingen of reducties. Holcim vraagt om deze aspecten niet louter over te laten aan de individuele contractuele onderhandelingen. Holcim pleit voor volstrekte helderheid over de prioriteitsregels bij congestie en een dwingend compensatiemechanisme wanneer de Beheerder een injectiereductie aanvraagt, naar analogie met de praktijken in de elektriciteitssector.

Reactie op de zienswijze

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen. Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

Verder wijst de VNR erop dat in de minimale elementen van de Vervoersovereenkomst cfr. artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement reeds wordt bepaald dat de Vervoersovereenkomst bepalingen moet bevatten inzake compensatie of alternatieve rechten in het voordeel van de Bevrachter in het geval van onderbreking of reductie van de Vervoersdiensten.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.3.4. Verhandeling Vervoersdiensten

2.4.3.4.1. Zienswijze 72

Zienswijze	Het aanbieden van een gedeelte van onbenutte Vervoerscapaciteit op de Secundaire markt
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat het zinsdeel “een gedeelte van” (in artikel 4.3.4, §1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement) betekent dat de Bevrachter geen verplichting heeft om alle onbenutte Vervoerscapaciteit op de Secundaire markt aan te bieden. Het lijkt hen beter om “een gedeelte van” weg te laten, aangezien dat volgens hen garant staat voor de goede werking van een Secundaire markt en het vermijden van capaciteitshamstering.

Reactie op de zienswijze

De VNR gaat akkoord met de zienswijze. De betreffende zinsnede in het geconsulteerde voorstel van technisch reglement had als bedoeling om te duiden dat ook een gedeelte van de toegewezen Vervoerscapaciteit op de Secundaire markt kon worden aangeboden. Die intentie wordt ook aangetoond door de bepaling in artikel 3.1.2, §3, 15^e punt van het technisch reglement. Door de zinsnede die aangeeft dat het aanbod met name kan gebeuren voor de toegewezen Vervoerscapaciteit die hij tijdelijk of permanent niet meer nodig heeft, is de zinsnede “(een gedeelte van)” vanuit dit oogpunt overbodig.

Dit doet evenwel geen afbreuk aan het gegeven dat het voor de Bevrachter mogelijk moet zijn om de aangeboden Vervoerscapaciteit op te splitsen, zoals aangegeven in de reactie op de zienswijzen in par. 2.4.3.4.2.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 4.2.4, §1 van het technisch reglement wordt de zinsnede “(een gedeelte van)” geschrapt.

2.4.3.4.2. Zienswijze 73

Zienswijze	Het aanbieden van onbenutte Vervoerscapaciteit op de Secundaire markt in een ‘point-to-point’-marktmodel met vaste Vervoerscapaciteit
Belanghebbende(n)	BASF, TotalEnergies, ArcelorMittal, ENGIE en Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF geeft aan dat de werking van de Secundaire markt sterk beperkt zal worden door het ‘point-to-point’-principe waarop de Vervoerscapaciteit is gebaseerd. Wanneer een Bevrachter zijn Vervoerscapaciteit wenst te verkopen, kan het volgens BASF namelijk voorvallen dat slechts een gedeelte van zijn ‘point-to-point’-route relevant is voor een andere Bevrachter. Volgens BASF zouden investeringen in het Netwerk vermeden kunnen worden door het gedeeltelijk aanbieden van

Vervoerscapaciteit. Daarom vraagt BASF om te onderzoeken of het in een dergelijke situatie mogelijk is om de Vervoerscapaciteit op te splitsen.

TotalEnergies vindt dat de verplichting voor de Bevrachter om Vervoerscapaciteit die hij tijdelijk of permanent niet meer nodig heeft aan te bieden op de Secundaire markt genuanceerd moet worden, met name afhankelijk van de betrokken periode en de precieze definitie van de verplichting

Voor ArcelorMittal volstaat het niet dat de Beheerder een Secundaire markt beschikbaar moet stellen, en vindt dat de Beheerder verplicht zou moeten zijn om een oplossing te vinden die geen onredelijke kosten voor de Netgebruiker of Bevrachter met zich meebrengt. ArcelorMittal geeft aan dat een robuuste Secundaire markt vereist is aangezien industriële Producenten geconfronteerd kunnen worden met industriële cycli.

ENGIE ondersteunt het doel om Technische capaciteit maximaal te benutten en Contractuele congestie te voorkomen en geeft aan dat de Secundaire markt vanaf het begin operationeel, transparant en voldoende liquide moet zijn om dit doel effectief te bereiken. ENGIE vindt dat Bevrachters ongebruikte Vervoerscapaciteit op een praktische en niet-discriminerende manier moeten kunnen overdragen en dat dit vooral belangrijk is in een kader gebaseerd op vaste Vervoerscapaciteit, waar ongebruikte Vervoerscapaciteit efficiënt beschikbaar moet worden gesteld aan andere Bevrachters. ENGIE beveelt daarom ook aan om in het kader te voorzien dat de 'use-it-or-lose-it' of equivalente mechanismen zodanig worden ontworpen om capaciteitshamstering voorkomen wordt en tegelijkertijd legitieme commerciële flexibiliteit voor Bevrachters behouden blijft. ENGIE begrijpt dat vaste Vervoerscapaciteit in de beginjaren nodig kan zijn om voldoende investeringszekerheid te bieden, maar vindt dat onderbreekbare Vervoerscapaciteit op een passend moment ook moet worden overwogen. Enkel met vaste Vervoerscapaciteiten werken kan volgens ENGIE namelijk verhinderen dat het systeem zijn maximale technische potentieel benut, terwijl onderbreekbare Vervoerscapaciteit een nuttig hulpmiddel kan zijn om nieuwe routes te verkennen en het gebruik van het Netwerk te maximaliseren. Ten slotte stelt ENGIE dat als Netgebruikers of Bevrachters bereid zijn het risico op onderbreking te nemen, het kader hen niet onnodig mag verhinderen om dit te doen. Daarom pleit ENGIE ervoor dat het kader vanaf het begin expliciet een robuuste Secundaire markt mogelijk maakt en de toekomstige introductie van onderbreekbare Vervoerscapaciteit mogelijk maakt naarmate het systeem zich ontwikkelt.

Voor Essenscia is het onzeker of een Secundaire markt effectief zal functioneren gezien het beperkte aantal marktpartijen, de onzekere liquiditeit en het gebrek aan maturiteit, waardoor dit instrument in de praktijk mogelijk onvoldoende is om risico's te mitigeren. Essenscia vindt dat de Secundaire markt ondersteunend kan zijn, maar niet het enige flexibiliteitsinstrument mag zijn. Een werkbaar systeem vereist voor Essenscia namelijk dat Bevrachters niet uitsluitend afhankelijk zijn van marktherverdeling om hun risico's te beperken maar ook beschikken over proportionele en realistische mogelijkheden om hun engagementen aan te passen of te beëindigen in uitzonderlijke omstandigheden. Essenscia stelt daarom als concrete aanpassingen voor om minimale vereisten inzake transparantie, Toegang en governance te definiëren, een periodieke evaluatie (bijvoorbeeld na 2 jaar) van de effectieve werking te voorzien, de Secundaire markt verplicht te combineren met andere flexibiliteitsmechanismen en in het kader te verankeren dat contractuele bepalingen moeten voorzien in proportionele flexibiliteit bij substantiële wijzigingen in volumes, activiteiten of marktomstandigheden.

Reactie op de zienswijze

De VNR erkent dat de huidige keuze voor een 'point-to-point'-marktmodel een impact heeft op de liquiditeit van de Secundaire markt. Tegelijk wijst de VNR erop dat het instrument, voor zover mogelijk, moet bijdragen tot het voorkomen van Contractuele congestie. De bepalingen in het technisch reglement sluiten alvast niet uit dat het aanbod op de Secundaire markt kan opgesplitst worden, ook niet na de aanpassing overeenkomstig par. 2.4.3.4.1.

De VNR wijst op het belang van het vermijden van capaciteitshamstering waartoe de Secundaire markt o.m. moet bijdragen. In dit kader wijst de VNR er ook op dat de Beheerder een proactief congestiebeleid moet voeren, overeenkomstig de bepalingen in artikel 4.2.3 van het technisch reglement.

Tegelijk wijst de VNR erop dat de werking van de Secundaire markt met name wordt bepaald door de ter beschikking gestelde Vervoerscapaciteit, de marktontwikkeling en het aantal relevante marktpartijen. Binnen deze context beschouwt de VNR het niet opportuun om een verplichting aan de Beheerder op te leggen om een oplossing te vinden voor de ter beschikking gestelde Vervoerscapaciteit. In dit kader verwijst de VNR ook naar de minimale elementen van de Vervoersovereenkomst cfr. artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement waarbij de Vervoersovereenkomst bepalingen moet bevatten m.b.t. de Secundaire markt enerzijds en het terug aan de Beheerder aanbieden van de Vervoerscapaciteit anderzijds.

Zoals aangegeven in het consultatiedocument²⁷, erkent de VNR dat de ontwikkeling van de markt ertoe kan leiden dat bepaalde concepten in het technisch reglement moeten bijgestuurd worden. Mede om die reden hecht de VNR veel belang aan continu overleg met de sector om op de hoogte te blijven van dergelijke behoeften. De VNR roept de sector daarom op om hun aandachtspunten met hem te blijven delen.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.3.4.3. Zienswijze 74

Zienswijze	Onduidelijkheid over betekenis van 'Secundaire markt'
Belanghebbende(n)	Febelcem en Fediex

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Febelcem en Fediex vinden de term 'Secundaire markt' onduidelijk en vragen aanvullende uitleg.

Reactie op de zienswijze

Uit de zienswijze is niet duidelijk welke elementen van de term 'Secundaire markt' onduidelijk zijn. De VNR wijst erop dat het technisch reglement reeds voorziet in een eenduidig onderscheid tussen de Primaire markt en de Secundaire markt. Overeenkomstig de definitie omvat de Primaire markt alle transacties m.b.t. de Vervoersdiensten die rechtstreeks door de Beheerder op de markt worden

²⁷ https://assets.vlaamsenutsregulator.be/2026-05/CONS-2026-05_0.pdf?VersionId=I4kQtr2QgfGJlo01sFKExe62Sr8Sn6bP.

gebracht. De Secundaire markt omvat alle transacties m.b.t. reeds toegewezen Vervoersdiensten die niet rechtstreeks door de Beheerder maar wel door een Bevrachter op de markt worden gebracht.

Het is begrijpelijk dat het concept van een Secundaire markt pas maximaal begrepen zal worden van zodra de Beheerder de concrete uitwerking en praktische modaliteiten ervan publiek kenbaar maakt. De VNR oordeelt echter dat het technisch reglement geen verdere verduidelijking behoeft, naast hetgeen reeds voorzien is in artikel 4.2.3 en artikel 4.2.4 van het technisch reglement.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4. Onderbreking of reductie

2.4.4.1. Algemene bepalingen inzake onderbreking of reductie

2.4.4.1.1. Zienswijze 75

Zienswijze	Nood aan duidelijke omschrijving van mogelijke oorzaken van een onderbreking of reductie
Belanghebbende(n)	TotalEnergies, ArcelorMittal, Holcim en ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies vindt dat de oorzaken van een onderbreking van de dienstverlening bijzonder duidelijk omschreven moeten worden, bijvoorbeeld wanneer een onderbreking door de Beheerder wordt geïnitieerd ten behoeve van een derde partij omwille van bijvoorbeeld een nieuwe aansluiting, niet-conforme kwaliteitsnormen, inspecties of uitbreidings- of wijzigingswerken.

Volgens ArcelorMittal definieert de regulering geen voorwaarden voor onderbreking of reductie.

Holcim vindt dat "onderbreking of reductie" ook expliciet onderbrekingen of reducties ten gevolge van Onderhoudswerkzaamheden moet omvatten aangezien die volgens Holcim mogelijks niet als een "onderbreking" van de normale gang van zaken worden beschouwd.

ENGIE benadrukt het belang van duidelijke regels over onderbrekingen, reducties en onderhoud.

Reactie op de zienswijze

De VNR onderschrijft het belang van duidelijke regels inzake onderbreking en reductie, zoals ook blijkt uit de bepalingen in artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement waarbij wordt bepaald dat de Vervoersovereenkomst minstens operationele regels inzake onderbrekingen of reducties moet bevatten. Dit met het oog op een duidelijke omschrijving van de situaties waarin een Beheerder kan overgaan tot onderbreking of reductie, volgens welke procedures dat dient te gebeuren en welke rechten en verplichtingen hieraan verbonden zijn voor de contracterende partijen.

De bepalingen in artikel 4.3.1, §2 van het technisch reglement voorzien reeds in een oplistings van minimale situaties waarin kan worden overgegaan tot onderbreking of reductie. Merk op dat ook onderbrekingen of reducties ten gevolge van Onderhoudswerkzaamheden zijn opgenomen in deze opsomming. Echter acht de VNR het niet opportuun om hiervoor in het technisch reglement te voorzien in een exhaustieve opsomming.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.1.2. Zienswijze 76

Zienswijze	Nood aan duidelijke minimale beschikbaarheidsverplichtingen en een compensatiemechanisme voor onbeschikbaarheid
Belanghebbende(n)	TotalEnergies, ArcelorMittal, Holcim, Carmeuse, Equinor, ENGIE en Essenscia

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies vindt dat de Netgebruiker expliciet vergoed zou moeten worden voor ETS-kosten, verloren subsidies en andere geleden schade, voor zover deze voldoende kan worden gedocumenteerd. Ook vraagt TotalEnergies om te voorzien in een minimumniveau van dienstverlening, onder meer via een hersteltermijn bij kwaliteitsproblemen ('quality cure period'), communicatie over onderhoudsplanningen, overleg met de Netgebruikers en Bevrachters en een compensatiemechanisme.

ArcelorMittal merkt op dat er wel compensatie moet worden voorzien voor onbeschikbaarheid, maar dat er tegelijkertijd geen minimale beschikbaarheid, prioriteitsregels tussen Bevrachters of compensatiemechanismen voor reductie worden gedefinieerd in de regulering. Hierdoor heeft de Beheerder volgens ArcelorMittal sterke operationele rechten in de Gereguleerde overeenkomsten terwijl de Bevrachters het volledige industriële risico dragen. ArcelorMittal geeft daarom aan dat gedetailleerdere regulering nodig is en stelt voor om verplichte compensatiemechanismen en maximale onderbrekingsdrempelwaarden te introduceren.

Holcim oordeelt dat het woord "louter" in de verplichting voor de Beheerder om "in geval van onderbreking of reductie van de Vervoersdiensten louter te voorzien in een regeling voor compensatie of alternatieve rechten in het voordeel van de betrokken Bevrachter" een juridische uitsluiting is van elke vorm van aansprakelijkheid voor zware bedrijfsschade of indirecte gevolgschade (zoals het stilleggen van de cementoven door een onderbreking). Holcim vindt dat de Beheerder zich niet achter een minimale "no service, no fee"-compensatie mag verschuilen als een storing te wijten is aan slecht beheer van het Netwerk en vraagt daarom dat de "louter"-formulering uitdrukkelijk genuanceerd wordt om de aansprakelijkheid van de Beheerder in gevallen van opzettelijke fout of grove nalatigheid te behouden. Holcim vindt bovendien dat de minimale compensatie meer gedetailleerd en uitgebreid moet worden gezien de potentieel grotere kans op uitval bij nieuwe technologieën.

Carmeuse verwelkomt de versterkte rol voor de VNR en de invoering van bepalingen inzake compensatiemechanismen. Deze elementen zullen volgens Carmeuse bijdragen aan een sterker regulatorisch kader en tonen een duidelijke intentie om een niet-discriminerend systeem voor toekomstige Netgebruikers op te zetten.

Equinor stelt vast dat het technisch reglement een aantal verplichtingen voor Netgebruikers en Bevrachters bevat, maar geeft aan dat het even belangrijk is dat het regulatorisch kader voorziet in stimulansen voor de Beheerder om het Netwerk zo efficiënt en betrouwbaar mogelijk uit te baten en te ontwikkelen. Equinor moedigt de VNR daarom aan om te onderzoeken of prestatiedoelstellingen

inzake de kwaliteit van de dienstverlening, beschikbaarheid, onderhoudsplanning, operationele betrouwbaarheid en andere kernindicatoren gekoppeld moeten worden aan consequenties indien deze doelstellingen niet worden gehaald. Dergelijke mechanismen zouden volgens Equinor helpen waarborgen dat de belangen van Netgebruikers in lijn blijven met die van de Beheerder, en bijdragen aan de geloofwaardigheid en effectiviteit van het regulatorisch kader op lange termijn.

Volgens ENGIE is een compensatiemechanisme essentieel om voldoende bescherming te bieden aan Bevrachters en om de Beheerder te stimuleren om onderbrekingen tot het strikte minimum te beperken. Verder vindt ENGIE dat prestatiebonussen niet passend zijn in een CCS-markt waar Bevrachters al betalen voor beschikbaarheid, en dat de focus dus eerder moet liggen op duidelijke beschikbaarheidsverplichtingen, transparante rapportering en passende vergoeding of alternatieve rechten in geval van onderbreking of reductie van Vervoersdiensten.

Essenscia merkt op dat het kader belangrijke operationele modaliteiten (onder meer bepalingen rond beschikbaarheid van het Netwerk en toegelaten onderbrekingen, compensatie bij verminderde dienstverlening en operationele verplichtingen bij Koolstofdioxidestromen die niet voldoen aan de kwaliteitsnormen en onderbrekingen of reducties) overlaat aan de Beheerder via Gereguleerde overeenkomsten. Dit creëert volgens Essenscia risico op grote discretionaire ruimte voor de Beheerder, onvoldoende voorspelbaarheid voor Netgebruikers en Bevrachters en potentieel onevenwichtige contractuele bepalingen waarvan de impact aanzienlijk kan zijn. Essenscia geeft aan dat onderbrekingen of beperkte beschikbaarheid er in de praktijk toe kunnen leiden dat afgevangen Koolstofdioxidestromen tijdelijk niet kunnen worden afgevoerd, wat voor industriële installaties kan betekenen dat productieprocessen moeten worden aangepast of stilgelegd, bijkomende kosten ontstaan en de vermeden CO₂-emissies niet kunnen worden gerealiseerd, met mogelijke impact op ETS-verplichtingen. Essenscia vindt het essentieel om in een monopolistische context zonder alternatieve mogelijkheden om Koolstofdioxidestromen te vervoeren, dergelijke risico's niet eenzijdig via contractuele bepalingen bij de Netgebruikers en Bevrachters te leggen en de vrijheid van de Beheerder in de uitwerking van uitvoeringsregels duidelijk te begrenzen. Daarom vraagt Essenscia om minimumvereisten vast te leggen voor operationele en contractuele bepalingen, met name inzake beschikbaarheid, compensatie, dienstverleningsniveau, maximale duur en frequentie van onderbrekingen zonder compensatie, graduele compensatiemechanismen bij verminderde dienstverlening en duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden bij operationele verstoringen. Daarnaast vraagt Essenscia om duidelijke grenzen te definiëren aan afwijkingen of discretionaire toepassing en te voorzien dat operationele risico's die buiten de controle van de Netgebruiker of Bevrachter liggen niet in overwegende mate bij de Netgebruiker of Bevrachter terechtkomen. Ten slotte beveelt Essenscia aan om expliciet vast te leggen dat de VNR bij goedkeuring systematisch toetst aan proportionaliteit en evenwicht.

Reactie op de zienswijze

De VNR erkent de impact van onderbrekingen of reducties op de Bevrachter. Dit blijkt ook uit de bepalingen die in het technisch reglement reeds voorzien zijn, zoals o.a. de minimale elementen van de Vervoersovereenkomst (o.m. regeling voor compensatie of alternatieve rechten, wederzijdse aansprakelijkheid, operationele regels inzake onderbrekingen of reducties) cfr. artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement, een monitoringssysteem cfr. artikel 4.2.2 van het technisch reglement en een proactief congestiebeleid cfr. artikel 4.2.3 van het technisch reglement.

Betreffende de zienswijzen die aansturen op specifieke drempels in het technisch reglement, acht de VNR het echter niet opportuun om in het technisch reglement dergelijke uitvoeringsbepalingen op te

nemen die hun plaats hebben in de Gereguleerde overeenkomsten. Teneinde toe te zien op de transparantie, niet-discriminatoir karakter en de evenredigheid van de bepalingen in de Gereguleerde overeenkomsten, voorziet artikel 1.2.3 van het technisch reglement dat de Gereguleerde overeenkomsten publiek worden geconsulteerd en vervolgens, samen met een consultatieverslag, ter goedkeuring aan de VNR worden voorgelegd. Hiermee wordt volgens de VNR het risico op grote discretionaire ruimte voor de Beheerder ondervangen.

Met betrekking tot zienswijzen die vragen naar stimulansen voor de Beheerder om het Netwerk zo efficiënt en betrouwbaar mogelijk uit te baten enerzijds en zienswijzen die prestatiebonussen niet passend vinden anderzijds, verwijst de VNR naar het tarifair voorschrift in artikel 3.4.1, §5, a) van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement, waarbij het tariefvoorstel de Beheerder moet aanmoedigen om de beschikbaarheid van het Netwerk te maximaliseren. Ook in het eerder vermelde advies aan de Vlaamse Regering zit dit op die manier vervat. De VNR wijst er echter op dat de bepaling niet voorschrijft dat deze prikkel tot een bonus van de Beheerder leidt, m.n. kan een prikkel ook worden vormgegeven a.d.h.v. een malus voor de Beheerder.

De VNR wijst erop dat de bepaling in artikel 4.3.1, §4 van het technisch reglement niet beoogt om te voorzien in aansprakelijkheidsbeperkingen, maar net tot doel heeft om te garanderen dat de Vervoersovereenkomst bij onderbrekingen of reducties voorziet in bepalingen voor compensatie of alternatieve rechten enkel in het voordeel van de Bevrachter, zoals ook bepaald in artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement. De VNR oordeelt dat een verplaatsing van het woord "louter" de duidelijkheid van de betreffende bepaling ten goede komt. Daarom wordt in artikel 4.3.1, §4 van het technisch reglement de eerste zin als volgt aangepast: "In geval van onderbreking of reductie van de Vervoersdiensten voorziet de Beheerder in een regeling voor compensatie of alternatieve rechten *louter* in het voordeel van de betrokken Bevrachter".

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 4.3.1, §4 van het technisch reglement wordt de eerste zin als volgt aangepast: "In geval van onderbreking of reductie van de Vervoersdiensten voorziet de Beheerder in een regeling voor compensatie of alternatieve rechten *louter* in het voordeel van de betrokken Bevrachter".

2.4.4.1.3. Zienswijze 77

Zienswijze	Vraag naar transparante hiërarchie, prioriteitsregels en allocatiemechanismen voor onderbrekingen of reducties
Belanghebbende(n)	TotalEnergies en ArcelorMittal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies vraagt welke prioriteitsregels of allocatiemechanismen van toepassing zijn in geval van een reductie.

ArcelorMittal stelt voor om een transparante onderbrekings- of reductiehiërarchie te introduceren, bijvoorbeeld gebaseerd op pro rata- of prioriteitsregels.

Reactie op de zienswijze

De VNR begrijpt de behoefte aan duidelijkheid hieromtrent. Zoals aangegeven in de reactie op de zienswijze in par. 2.4.4.1.1, wordt in artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement bepaald dat de Vervoersovereenkomst minstens operationele regels inzake onderbrekingen of reducties moet bevatten.

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen. Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

De VNR verwijst in dit verband ook naar de reactie op de zienswijze in par. 2.4.3.3.1.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.2. Onderhoudswerkzaamheden

2.4.4.2.1. Zienswijze 78

Zienswijze	Verplichte gegevensuitwisseling van Bevrachters en Netgebruikers naar Beheerder
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat ze hun best zullen doen om de werkzaamheden waar mogelijk te synchroniseren zodat de impact op de markt zo beperkt mogelijk blijft, maar geven tegelijk aan dat medewerking van de marktpartijen daarvoor nodig is. Daarom stellen ze voor om in het technisch reglement ook aan de kant van de Bevrachters en Netgebruikers verplichtingen te voorzien inzake bijvoorbeeld informatie-uitwisseling.

Reactie op de zienswijze

De VNR wijst op de bepalingen in artikel 2.1.2, §3 en artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement, waaruit blijkt dat “bepalingen met betrekking tot informatie-uitwisselingen” reeds onderdeel uitmaken van de minimale elementen van de Aansluitingsovereenkomst en de Vervoersovereenkomst.

Bovendien wordt in artikel 4.1.1, §1 van het technisch reglement de basis gelegd voor de uitwisseling van gegevens voor beheer en uitbating.

Volgens de VNR volstaan de bepalingen in het technisch reglement om wederzijdse gegevensuitwisselingen, onder meer in het kader van Onderhoudswerkzaamheden, te faciliteren.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.2.2. Zienswijze 79

Zienswijze	Indicatief 5-jarlijks onderhoudsprogramma
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Op basis van de ervaring van hun moedermaatschappij (Fluxys Belgium) met de exploitatie van het aardgasvervoersnetwerk, geven Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp aan dat een 5-jarlijks onderhoudsprogramma (ook indicatief) een uitdaging blijft en veronderstelt dat de informatie beschikbaar is.

Reactie op de zienswijze

Voor het opstellen van een 5-jarlijks onderhoudsprogramma wordt de Beheerder inderdaad geconfronteerd met onzekerheden. Zo is hij o.m. afhankelijk van de informatie die aan hem beschikbaar wordt gesteld. Vandaar dat de VNR het geschikt vindt dat de huidige verwoording in artikel 4.3.2, §1, 1^e punt van het technisch reglement voldoende blijkt geeft van het indicatieve karakter van dat 5-jarlijks onderhoudsprogramma.

Hoewel dit 5-jarlijks onderhoudsprogramma dus niet bindend is voor de Beheerder, kan het er nog steeds toe bijdragen dat de onderhoudsprogramma's van de Beheerders van een aangrenzend netwerk, de Beheerders van een aangrenzende CO2-installatie, en alle Bevrachters en Aangeslotenen daardoor meer op elkaar afgestemd zijn. Het blijft daarom nuttig dat de Beheerder hierover in overleg treedt met deze partijen.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.2.3. Zienswijze 80

Zienswijze	Tijdig de nodige informatie inzake Onderhoudswerkzaamheden bezorgen aan Bevrachters, Netgebruikers, Beheerders van een aangrenzend netwerk en Beheerders van een aangrenzende OO2-installatie
Belanghebbende(n)	TotalEnergies, Holcim en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies en FEBEG vragen om te verduidelijken wat er wordt verstaan onder "tijdig".

Holcim vindt dat het jaarlijks onderhoudsprogramma bindend moet zijn en in september van het jaar vooraf gecommuniceerd moet worden. Holcim stelt voor om een concrete tijdlijn voor het verstrekken van informatie op te nemen die voldoende tijd geeft voor planning, met bijvoorbeeld herinneringen 20 werkdagen voorafgaand aan de start van de werken als het plan gevolgd wordt en 60 werkdagen in geval van afwijkingen in beide richtingen. Holcim vraagt ook om uitdrukkelijk duidelijk te maken dat het volledige 5-jarenplan gedeeld moet worden met de Bevrachters.

Reactie op de zienswijze

De VNR erkent dat bewust werd gekozen om de term ‘tijdig’ niet concreet in te vullen in het technisch reglement, rekening houdende met de verschillende situaties waarbij Onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk kunnen zijn.

De VNR voorziet wel graag in een verdere duiding bij de betreffende term. Daarbij verwacht de VNR dat de Beheerder de betreffende marktpartijen voldoende voorafgaand op de hoogte brengt zodat de partijen in hun eigen planning redelijkerwijs rekening kunnen houden met deze geplande Onderhoudswerkzaamheden. Verder wijst de VNR er ook op dat de betreffende bepalingen ook voorzien dat de relevante marktpartijen worden geraadpleegd bij het opstellen van een jaarlijks onderhoudsprogramma.

Wat de communicatietermijnen betreft, acht de VNR het alvast niet geschikt om gedetailleerde termijnen in het technisch reglement te vervatten. De VNR onderschrijft wel de behoefte van de belanghebbenden om voldoende transparantie te verkrijgen inzake de planning van de Onderhoudswerkzaamheden. Deze kunnen volgens de VNR bijvoorbeeld onderdeel uitmaken van het jaarlijks onderhoudsprogramma dat met betrokkenheid van de relevante marktpartijen door de Beheerder moet worden opgesteld. Alternatief wijst de VNR op de bepalingen in artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement waarbij wordt bepaald dat de Vervoersovereenkomst bepalingen moet bevatten m.b.t. informatie-uitwisselingen minstens m.b.t. onderbrekingen of reducties.

Betreffende het delen van het 5-jaarlijks onderhoudsprogramma verwijst de VNR naar de reactie op de zienswijze in par. 2.4.4.2.2. Bovendien is de bepaling m.b.t. het tijdig bezorgen van de informatie niet louter beperkt tot het jaarlijks onderhoudsprogramma maar heeft deze ook betrekking op het 5-jaarlijks onderhoudsprogramma.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.2.4. Zienswijze 81

Zienswijze	Maximale termijn voor Onderhoudswerkzaamheden per jaar en maximale duurtijd per gepland onderhoud
Belanghebbende(n)	TotalEnergies, ENGIE en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies en FEBEG vragen of er een maximale termijn voor Onderhoudswerkzaamheden per jaar wordt vastgelegd.

ENGIE vindt dat voor gepland onderhoud alleen korte onderbrekingsperiodes toegestaan mogen worden, vooral bij pijpleidingonderhoud waar doorgaans een hoge beschikbaarheid van de beste kwaliteit wordt verwacht.

Reactie op de zienswijze

De VNR erkent de impact van Onderhoudswerkzaamheden op Bevrachters. Om die reden worden in het technisch reglement ook specifieke bepalingen voorzien die ertoe moeten bijdragen om de onbeschikbaarheid van het Netwerk tot een minimum te beperken. Het vastleggen van een maximale termijn voor Onderhoudswerkzaamheden is volgens de VNR echter niet geschikt aangezien dit de Beheerder van het Netwerk kan beperken om de veiligheid en integriteit van het Netwerk te waarborgen.

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen. Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.2.5. Zienswijze 82

Zienswijze	Inzake onderhoudsplanning louter de verplichting tot raadplegen van Bevrachters, Netgebruikers, Beheerders van een aangrenzend netwerk en Beheerders van een aangrenzende CO2-installatie
Belanghebbende(n)	ArcelorMittal en ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ArcelorMittal merkt op dat de Beheerder enkel verplicht is om de Bevrachters, Netgebruikers, Beheerders van een aangrenzend netwerk en Beheerders van een aangrenzende CO2-installatie te raadplegen bij het opstellen van een jaarlijks onderhoudsprogramma, maar vindt dat de Beheerder vervolgens ook verplicht zou moeten worden om bij het plannen van zijn eigen onderhoudsperiodes rekening te houden met de geplande onderhoudsprogramma's van alle Netgebruikers. ArcelorMittal vindt dat een onderhoudsperiode van een Netgebruiker enkel buiten beschouwing mag gelaten worden indien dat anders onevenredige of onredelijke kosten voor het volledige Netwerk met zich mee zou brengen.

ENGIE raadt aan dat de Beheerder verplicht zijn onderhoudsplanung op Aangrenzende netwerken en relevante Aangrenzende CO2-installaties moet afstemmen om de impact op Netgebruikers en Bevrachters in de hele keten te minimaliseren.

Reactie op de zienswijze

De VNR wijst erop dat de bepaling in artikel 4.3.2, §1, 2^e punt van het technisch reglement tot doel heeft om de Onderhoudswerkzaamheden zoveel als redelijkerwijs mogelijk af te stemmen op de relevante onderhoudswerken van de betrokken actoren. De VNR erkent dat deze doelstelling onvoldoende blijkt uit het geconsulteerde voorstel van technisch reglement. De VNR acht het daarbij echter niet opportuun om de Beheerder te verplichten zijn onderhoudsplanung af te stemmen o.m. met het oog op het waarborgen van de veiligheid en integriteit van het Netwerk.

Geïnspireerd op de relevante bepalingen in artikel 87 van de federale gedragscode aardgas²⁸ wordt aan artikel 4.3.2, §1, 2^e punt van het technisch reglement volgende zinsnede toegevoegd: “raadplegen van de Bevrachters, Aangeslotenen, Beheerders van een aangrenzend netwerk en Beheerders van een aangrenzende CO2-installatie bij het opstellen van een jaarlijks onderhoudsprogramma, *en dit teneinde het jaarlijks onderhoudsprogramma zoveel als redelijkerwijze mogelijk af te stemmen op de relevante onderhoudswerken bij die betrokken actoren.*”

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 4.3.2, §1, 2^e punt van het technisch reglement wordt volgende zinsnede toegevoegd: “raadplegen van de Bevrachters, Aangeslotenen, Beheerders van een aangrenzend netwerk en Beheerders van een aangrenzende CO2-installatie bij het opstellen van een jaarlijks onderhoudsprogramma, *en dit teneinde het jaarlijks onderhoudsprogramma zoveel als redelijkerwijze mogelijk af te stemmen op de relevante onderhoudswerken bij die betrokken actoren.*”.

2.4.4.3. Incident – noodgeval – overmacht

2.4.4.3.1. Zienswijze 83

Zienswijze	Publiek incidentenbeheerplan
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat het incidentenbeheerplan dat ze op hun website dienen te publiceren een publieke versie zal zijn en dat ze daarnaast ook een intern, gedetailleerd noodplan zullen ontwikkelen en dat enkel met betrokken partijen (bijvoorbeeld Netgebruikers, Bevrachters, hulpdiensten, overheden) zullen delen.

Reactie op de zienswijze

De VNR neemt kennis van deze verduidelijking. Het onderscheid tussen een publieke versie en een meer gedetailleerde versie van het plan is ook verenigbaar met de bepalingen in het technisch reglement. De VNR wijst er wel op dat ook de publieke versie voldoende transparantie moet bevatten

²⁸ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2411Annex1.pdf>.

omtrent de wijze waarop met een incident wordt omgegaan. Ook de minimale bepalingen zoals vervat in artikel 4.3.3, §4 van het technisch reglement moeten minstens in de publieke versie vervat zijn.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.3.2. Zienswijze 84

Zienswijze	Mogelijks meerdere procedures noodzakelijk
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp merken op dat het nu nog te vroeg is om nauwkeurig te weten hoeveel procedures noodzakelijk zijn en geven aan dat “procedure” in artikel 4.4.3, §4, 2^e punt van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement beter als “procedure(s)” voorzien kan worden.

Reactie op de zienswijze

De VNR begrijpt dat mogelijks meerdere procedures noodzakelijk kunnen zijn. Daarom wordt die mogelijkheid opengehouden in het technisch reglement door in artikel 4.3.3, §4, 2^e punt van het technisch reglement “*procedure*” te vervangen door “*procedure(s)*”.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 4.3.3, §4, 2^e punt van het technisch reglement wordt “*procedure*” vervangen door “*procedure(s)*”.

2.4.4.3.3. Zienswijze 85

Zienswijze	Goedkeuring en wijziging van het incidentenbeheerplan
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp benadrukken dat geen goedkeurings- of wijzigingsprocedures noodzakelijk zouden moeten zijn voor een incidentenbeheerplan teneinde pragmatisch te blijven en de nodige reactiviteit te behouden. Indien de VNR zulke procedures toch wil voorzien, vragen ze om die zo pragmatisch en reactief mogelijk te houden.

Reactie op de zienswijze

De VNR erkent dat een incidentenbeheerplan een operationeel instrument is waarvoor voldoende flexibiliteit m.b.t. gewijzigde omstandigheden opportuun is. Rekening houdende met het operationeel karakter en de bepalingen in artikel 1.2.3, §3 van het technisch reglement, volgt de VNR deze zienswijze. De VNR wil met name toezicht houden op de wijze waarop het incidentenbeheer wordt georganiseerd, waarbij een toezicht op basis van de bepalingen in artikel 1.2.3, §4 van het technisch reglement geschikt is.

Daarom wordt de laatste zin in artikel 4.3.3, §4 van het technisch reglement vervangen door: “Het incidentenbeheerplan is een document zoals gedefinieerd in *Art. 1.2.3, §4* van dit reglement.”.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. In artikel 4.3.3, §4, laatste zin van het technisch reglement wordt de zinsnede “*Art. 1.2.3, §3*” vervangen door: “*Art. 1.2.3, §4*”, en wordt de zinsnede “*en is aldus aan de goedkeurings- en wijzigingsprocedures onderworpen zoals omschreven in dat artikel*” geschrapt.

2.4.4.3.4. Zienswijze 86

Zienswijze	Zo snel mogelijk informeren en herstellen
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim stelt vast dat de Beheerder alle redelijke en noodzakelijke maatregelen moet nemen om de normale werking zo snel als mogelijk te herstellen, maar vindt dat er afdwingbare “service level agreements” voor hersteltijden en een koppeling aan aansprakelijkheid bij procesuitval door nalatigheid voorzien moeten worden. Holcim vraagt dat ook realtime communicatie met getroffen Netgebruikers en Bevrachters wordt inbegrepen. Volgens Holcim zou ook de volgende informatie additioneel gegeven moeten worden: type van incident, locatie, gevolg en impact op het Netwerk, voorziene duurtijd van de herstelling en hoeveelheid Koolstofdioxide die “gevent” is. Holcim acht deze informatie nodig omdat processen moeten worden aangepast afhankelijk van de duurtijd van de onderbreking, waarbij onderbrekingen van meer dan één uur aanzienlijke financiële gevolgen kunnen hebben.

Reactie op de zienswijze

De VNR wijst op de bepalingen in artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement. Daar wordt opgelegd dat de Vervoersovereenkomst minstens bepalingen moet bevatten met betrekking tot de operationele regels inzake incidentenbeheer enerzijds en een regeling voor compensatie of alternatieve rechten in het voordeel van de Bevrachter in het geval van onderbreking of reductie van Vervoersdiensten anderzijds.

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.4. Vaststelling van Koolstofdioxidestromen die niet voldoen aan de kwaliteitsnormen

2.4.4.4.1. Zienswijze 87

Zienswijze	Nood aan mitigerende maatregelen en tolerantiemechanisme tegen het weigeren van Koolstofdioxide die niet aan de kwaliteitsnormen voldoet
Belanghebbende(n)	TotalEnergies en Indaver

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies geeft aan dat de huidige regulering geen andere mitigerende maatregelen voorziet dan het weigeren van Koolstofdioxidestromen die niet aan de kwaliteitsnormen voldoen, zonder enig tolerantiemechanisme dat rekening houdt met operationele flexibiliteit zoals bijvoorbeeld tijdelijke pieken van Koolstofdioxidestromen die niet voldoen aan de kwaliteitsnormen tijdens specifieke operaties zoals een heropstart van installaties. Daarom vraagt TotalEnergies om een tolerantiemarge op de kwaliteitsgrenzen toe te staan en een systeem van “quality banking” in te voeren, waarmee de kwaliteit van de Koolstofdioxidestromen over een nader overeen te komen periode kan worden gebalanceerd en waarbij gebruik kan worden gemaakt van het mengen van verschillende stromen in het Netwerk (“blending”).

Indaver begrijpt dat het vervoer van Koolstofdioxide zo veilig mogelijk moet kunnen verlopen. Indaver vindt de gevraagde kwaliteitsnormen echter heel strikt terwijl heel wat zuiveringstechnologieën nog volop in ontwikkeling zijn, en pleit daarom voor het toestaan van een tolerantiemarge betreffende de kwaliteitsnormen. Indaver vindt dat ook betreffende de meetnauwkeurigheid tolerantie moet worden toegestaan en vraagt om te bekijken of het halen van alle kwaliteitsnormen voor 95% van de tijd ook volstaat voor veilig vervoer (met uiteraard een grens in de 5% van de tijd dat niet alle kwaliteitsnormen gehaald worden). De motivering voor dat voorstel is dat de aangehaalde flexibiliteitsmaatregelen de risico's op het niveau van de individuele Netgebruiker sterk reduceren, terwijl de risico's op het niveau van een grotere populatie statistisch zullen wegvallen of resulteren in eerder verwaarloosbare effecten. Volgens Indaver zal het opleggen van kwaliteitsnormen in 100% van de tijd en zonder tolerantie er toe leiden dat zeer hoge veiligheidsfactoren en risicopremies zullen worden toegepast door technologieleveranciers.

Reactie op de zienswijze

De VNR erkent dat de naleving van de kwaliteitsnormen essentieel is met het oog op het waarborgen van de veiligheid en systeemintegriteit van het Netwerk. Bijgevolg is het aangewezen dat de Beheerder het recht heeft om elke hoeveelheid Koolstofdioxidestromen te weigeren die niet voldoet aan de kwaliteitsnormen.

Tegelijk wijst de VNR erop dat artikel 4.3.4 van het technisch reglement er niet toe leidt dat Koolstofdioxidestromen die niet voldoen aan de kwaliteitsnormen automatisch worden geweigerd. Bijgevolg laten de bepalingen in het technisch reglement de mogelijkheid om, voor zover technisch verantwoord, in de Gereguleerde overeenkomsten in bepalingen te voorzien die in specifieke gevallen Koolstofdioxidestromen toelaten die niet voldoen aan de kwaliteitsnormen.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.4.4.4.2. Zienswijze 88

Zienswijze	Consistentie tussen technische regelgeving, kwaliteitsnormen en contractuele documentatie
Belanghebbende(n)	TotalEnergies, Carmeuse, ENGIE en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies vraagt dat de VNR bij de definitieve goedkeuring van het technisch reglement expliciet beoordeelt of er voldoende consistentie bestaat met de parallel ontwikkelde kaders inzake contractuele voorwaarden en kwaliteitsnormen.

Carmeuse stelt vast dat in het consultatiedocument wordt aangegeven dat de kwaliteitsnormen onderworpen zijn aan een afzonderlijk consultatieproces. Carmeuse begrijpt dat deze scheiding vanuit procedureel oogpunt wellicht passend is maar dat kwaliteitsnormen, vervoersverplichtingen en de toewijzing van aansprakelijkheid nauw met elkaar verweven blijven. Carmeuse geeft aan dat de praktische haalbaarheid van CCS-projecten afhankelijk is van stabiele, transparante en technisch verantwoorde kwaliteitsnormen, samen met een duidelijke allocatie van verantwoordelijkheid vanaf het moment dat conforme Koolstofdioxide geaccepteerd is in het Netwerk.

Ook ENGIE stelt vast op dat de kwaliteitsnormen van Koolstofdioxidestromen en hun goedkeuring geen deel uitmaken van het ontwerp technisch reglement maar wel via afzonderlijke procedures worden behandeld. ENGIE merkt wel op dat kwaliteitsnormen relevant blijven in verschillende operationele contexten zoals meting, onderbreking of reductie van Vervoersdiensten en naleving van toegangs- of vervoersvoorwaarden. ENGIE raadt daarom aan om voldoende consistentie te garanderen tussen de technische regelgeving, de kwaliteitsnormen en de contractuele documentatie om te vermijden dat onzekerheid bestaat voor Netgebruikers over de toepasselijke kwaliteitsnormen en de gevolgen van niet-naleving.

FEBEG ondersteunt de keuze voor een kadergerichte opzet van het technisch reglement, maar geeft wel aan dat het belangrijk blijft om de coherentie tussen deze verschillende documenten ook in de toekomst te blijven realiseren. FEBEG vraagt daarom aan de VNR om bij de finale goedkeuring van het technisch reglement expliciet na te gaan of er voldoende coherentie bestaat tussen het technisch reglement en de parallel uitgewerkte documenten inzake contractuele voorwaarden en kwaliteitsnormen.

Reactie op de zienswijze

De VNR hecht sterk belang aan een coherent kader waarbij het technisch reglement en de kwaliteitsnormen telkens na respectievelijk voorbereiding en advies van de VNR ter goedkeuring bij de Vlaamse Regering worden ingediend. De VNR verwijst naar het procedureel kader inzake de goedkeuring van de kwaliteitsnormen in artikel 68 t.e.m. 70 van het CO2-decreet.

Zoals eerder aangegeven, voorziet artikel 1.2.3, §3 van het technisch reglement in een afzonderlijke goedkeuringsprocedure van de Gereguleerde overeenkomsten door de VNR. Dit kader laat volgens

de VNR voldoende toe dat de consistentie tussen de verschillende instrumenten wordt bewaakt, waardoor de VNR uit de zienswijze niet afleidt dat in het technische reglement bijstellingen noodzakelijk zouden zijn.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.5. Meting

2.5.1. Meting van massa, kwaliteit, druk en temperatuur

2.5.1.1. Algemene bepalingen

2.5.1.1.1. Zienswijze 89

RZienswijze	Verantwoordelijkheid voor het installeren, herstellen, onderhouden, vernieuwen en verbeteren van de meetapparatuur op de site van de Netgebruiker
Belanghebbende(n)	Fluxys c-grid, Fluxys c-grid Antwerp en Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp geven aan dat ze als standaard hanteren dat het installeren, herstellen, onderhouden, vernieuwen en verbeteren van de meetapparatuur op de site van de Netgebruiker de verantwoordelijkheid van de Netgebruiker is en dat die standaard sterk wordt afgezwakt in het technisch reglement door de woorden “tenzij anders overeengekomen”. Ze verkiezen daarom dat het tweede deel van §2 geschrapt wordt.

Holcim daarentegen ondersteunt ten volle dat de Beheerder expliciet verantwoordelijk is voor het installeren, herstellen, onderhouden, vernieuwen en verbeteren van de meetapparatuur. Volgens Holcim waarborgt die verantwoordelijkheid een onafhankelijke, fiscaal gecertificeerde meting door de Beheerder.

Reactie op de zienswijze

Overeenkomstig artikelen 12, 1° en 32, 1° van het CO₂-decreet is het de taak van de Beheerder om een veilig, betrouwbaar en efficiënt Netwerk te ontwikkelen. Betrouwbare meetapparatuur zijn daarbij essentieel.

Tegelijk dient rekening te worden gehouden met de ETS-regelgeving²⁹ en de daaruit voortvloeiende Uitvoeringsverordening inzake monitoring en rapportering van emissies³⁰. Hoewel de verantwoordelijkheid voor de monitoring en rapportering bij de exploitant van de installatie berust, laat

²⁹ Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad, *Pb. L* 275 van 25 oktober 2003, <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>.

³⁰ Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie van 19 december 2018 inzake de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 601/2012 van de Commissie, *Pb. L* 334 van 31 december 2018, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj.

die regelgeving toe dat daarvoor gebruik gemaakt wordt van meetsystemen buiten de controle van de exploitant.³¹ Hieruit volgt dat de ETS-regelgeving weliswaar de verantwoordelijkheid inzake monitoring en rapportering bij de exploitant van een installatie legt, maar niet voorschrijft welke partij eigenaar of verantwoordelijk moet zijn van de plaatsing van deze meetapparatuur.

Naar analogie voorziet artikel 5.1.1, §2 van het technisch reglement dat de Beheerder in beginsel verantwoordelijk is voor de installatie, herstelling, onderhoud, vernieuwing en verbetering van de meetapparatuur, terwijl tegelijk de mogelijkheid wordt gelaten om hierover anders overeen te komen.

Aangezien deze bepaling uit het technisch reglement betrekking heeft op de eigendom en het beheerrecht van de meetapparatuur, acht de VNR het van belang dat de Gereguleerde overeenkomsten duidelijke bepalingen bevatten inzake de verantwoordelijkheden en controlemechanismen van zowel de meetapparatuur als de meetresultaten. Dit aangezien de eigendom over de meetapparatuur en de verantwoordelijkheid over de betrouwbaarheid van de meetgegevens niet noodzakelijk bij dezelfde partij liggen. De VNR verwijst in dit kader ook naar de relevante bepalingen in artikel 2.1.2, §3 en artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.5.1.1.2. Zienswijze 90

Zienswijze	Voorstel om concept van een Evenwichtsperiode te schrappen
Belanghebbende(n)	BASF

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BASF geeft aan dat het concept van een ‘Evenwichtsperiode’, waarnaar wordt gerefereerd in artikel 5.1.1 van het technisch reglement, geen onderdeel uitmaakt van het contractuele kader dat ter publieke consultatie voorlag bij Fluxys c-grid en Fluxys c-grid Antwerp³².

Reactie op de zienswijze

De VNR verwijst naar de reactie op de zienswijze in par. 2.3.2.1.3.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.5.1.1.3. Zienswijze 91

Zienswijze	Verificatie van de meetgegevens en minimale meetnauwkeurigheid
------------	--

³¹ Artikel 29 van de Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie van 19 december 2018 inzake de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 601/2012 van de Commissie, *Pb. L.* 334 van 31 december 2018, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj.

³² https://www.fluxys.com/en/co2/empowering-you/customer-interactions/260521_marketconsultation03-c-grid-standard-agreements.

Belanghebbende(n)	ArcelorMittal en Holcim
-------------------	-------------------------

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ArcelorMittal vraagt of de Netgebruiker zomaar akkoord zal moeten gaan met de meetgegevens of dat dit volgens een onafhankelijke verificatie zal verlopen.

Holcim vindt dat de Beheerder binnen zijn gereguleerde activabasis meetinrichtingen dient te voorzien die voldoen aan een bepaalde nauwkeurigheid (bijvoorbeeld $\pm 0,25\%$ ("mass flow")) en verzoekt daarom om in het technisch reglement dwingende criteria vast te leggen aangaande de minimale nauwkeurigheidsklasse. Volgens Holcim dreigen er zonder deze eenduidige en scherpe technische standaard onoplosbare geschillen tussen de Beheerder enerzijds en de Netgebruikers en Bevrachters anderzijds over de gefactureerde volumes.

Reactie op de zienswijze

De VNR onderschrijft dat betrouwbare metingen essentieel zijn teneinde de veiligheid en systeemintegriteit van het Netwerk te waarborgen. In dit kader wijst de VNR erop dat in artikel 5.1.1, §2 van het technisch reglement wordt bepaald dat metingen worden uitgevoerd op basis van betrouwbare meetapparatuur, rekening houdend met alle geldende wettelijke verplichtingen en nationale en internationale normen. Uit de bepalingen in het technisch reglement volgt bovendien niet dat de meetgegevens zonder meer bindend zijn.

In dit kader verwijst de VNR naar de bepalingen in artikel 2.1.2, §3 en artikel 3.1.2, §3 van het technisch reglement waarbij wordt voorzien dat de Aansluitingsovereenkomst respectievelijk Vervoersovereenkomst o.m. bepalingen moet bevatten inzake informatie-uitwisselingen, de rechten en verplichtingen en geschillenbeslechting tussen beide partijen.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.5.1.1.4. Zienswijze 92

Zienswijze	Nood aan gedetailleerde uitwerking van de kwaliteitsmonitoring en de verantwoordelijkheid voor de conformiteit van de Koolstofdioxidestromen
Belanghebbende(n)	Holcim

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim vindt dat de huidige bepalingen inzake kwaliteitsmonitoring en verantwoordelijkheid in artikel 5.1.1, §3 van het technisch reglement te summier zijn en vraagt een gedetailleerde uitwerking van de kwaliteitsmonitoring, waarbij de verantwoordelijkheid van de Netgebruikers en Bevrachters voor de conformiteit van de Koolstofdioxidestroom strikt wordt verwoord.

Reactie op de zienswijze

De VNR verduidelijkt dat de bepaling in het technisch reglement tot doel heeft om eenduidig de verantwoordelijkheid over de Koolstofdioxidestromen in het Netwerk toe te wijzen.

Het technisch reglement heeft als doel de technische en operationele regels vast te leggen. Rekening houdend met het procedureel kader waarbij het technisch reglement ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, wordt ervoor gekozen om uitvoeringsbepalingen, in de mate van het mogelijke, buiten het technisch reglement te houden. Deze uitvoeringsmodaliteiten kunnen verder uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten die de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen regelen. Volgens de modaliteiten van artikel 1.2.3 van het technisch reglement staat de VNR in voor de goedkeuring van de Gereguleerde overeenkomsten.

Deze zienswijze heeft betrekking op voornoemde uitvoeringsbepalingen die uitgewerkt worden in de Gereguleerde overeenkomsten en is bijgevolg relevant in het kader van de publieke consultaties inzake deze Gereguleerde overeenkomsten die door de Beheerder worden georganiseerd. Gegeven bovenstaande ziet de VNR geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.5.1.2. Uitwisseling meetgegevens

Er werden van de stakeholders geen reacties ontvangen m.b.t. artikel 5.1.2 van het technisch reglement.

2.6. Rapportering

2.6.1. Rapporteringsverplichtingen

2.6.1.1.1. Zienswijze 93

Zienswijze	Consultatie van stakeholders bij het opstellen van rapporteringsmodel
Belanghebbende(n)	TotalEnergies en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

TotalEnergies vraagt of de stakeholders vooralsnog geconsulteerd worden bij het opstellen van het rapporteringsmodel.

FEBEG vraagt meer duidelijkheid over de rapporteringsverplichtingen en de relevante KPI's en indicatoren. FEBEG is verheugd dat de VNR het rapporteringsmodel pas opstelt na consultatie van de belanghebbenden, zodat er rekening kan worden gehouden met een aantal zaken die de FEBEG-leden wensen te zien opgenomen worden (zoals "downtime" en onderhoud). FEBEG signaleert dat het wellicht nuttig is om hierrond duidelijke doelstellingen vast te leggen.

Reactie op de zienswijze

Artikel 6.1.1 van het technisch reglement stelt onmiskenbaar dat de belanghebbenden zullen worden geconsulteerd over het ontwerp van rapporteringsmodel.

Bijkomende duidelijkheid over de rapporteringsverplichtingen wordt niet opgenomen in het technisch reglement maar zal wel worden geboden op het moment dat het rapporteringsmodel publiek geconsulteerd wordt. Bij die consultatie kunnen eventuele aandachtspunten (bijvoorbeeld over bepaalde indicatoren of doelstellingen) kenbaar worden gemaakt.

Verder verwijst de VNR in dit kader ook naar de reactie op de zienswijze in par. 2.1.2.2.2.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.6.1.1.2. Zienswijze 94

Zienswijze	Rapportering moet afgestemd zijn op EU ETS-vereisten
Belanghebbende(n)	ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ENGIE herhaalt dat de rapportering afgestemd moet zijn op de EU ETS-vereisten en de MRV-principes moet volgen. ENGIE vindt dat de Beheerder de informatie moet verstrekken die de Netgebruikers en Bevrachters nodig hebben voor de injectie van Koolstofdioxide in overeenstemming met het toepasselijke ETS- en MRR-kader. ENGIE raadt aan ervoor te zorgen dat het rapporteringsmodel voldoende en betrouwbare informatie biedt ter ondersteuning van de nalegingsverplichtingen voor Netgebruikers en Bevrachters, inclusief gegevens die nodig zijn om de geïnjecteerde en vervoerde hoeveelheden Koolstofdioxidestromen te onderbouwen.

Reactie op de zienswijze

De rapporteringsverplichting in artikel 6.1.1 van het technisch reglement betreft een algemene rapportering door de Beheerder, o.m. bedoeld om verder invulling te geven aan de decretale taken van de VNR. De rapportering heeft aldus niet tot doel om als instrument te dienen voor de informatie-uitwisseling tussen de Beheerder en de Aangeslotene met het oog op de overeenstemming met het toepasselijke ETS- en MRR-kader. Hiervoor verwijst de VNR naar de bepalingen in artikel 2.1.2, §3 van het technisch reglement waarbij o.m. wordt bepaald dat de Aansluitingsovereenkomst bepalingen moet bevatten betreffende informatie-uitwisselingen met betrekking tot de informatiebehoeften van de Aangeslotene in uitvoering van de ETS-wetgeving en CDR-wetgeving.

Verder verwijst de VNR naar de reactie op de zienswijze in par. 2.6.1.1.1.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.6.1.1.3. Zienswijze 95

Zienswijze	Wijziging van het rapporteringsmodel
Belanghebbende(n)	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Volgens FEBEG kan het nuttig zijn om bepalingen te voorzien over hoe en wanneer het rapporteringsmodel kan worden aangepast.

Reactie op de zienswijze

De VNR erkent dat de huidige bepalingen in het technisch reglement geen eenduidigheid bieden omtrent de wijze waarop met wijzigingen aan het rapporteringsmodel wordt omgegaan. De betreffende bepaling wordt daarom aangepast opdat wijzigingen aan het rapporteringsmodel op initiatief van de VNR kunnen aangebracht worden.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden. Artikel 6.1.1, §1 van het technisch reglement wordt als volgt gewijzigd: “Met het oog op de recurrente opvolging van (i) de zekerheid en betrouwbaarheid van het Netwerk, (ii) de kwaliteit van de dienstverlening van de Beheerder en (iii) de informatieverplichtingen die voortvloeien uit de bepalingen van dit reglement, *wordt door de Vlaamse Nutsregulator, na consultatie van de belanghebbenden, een rapporteringsmodel opgesteld, of op zijn initiatief nadien gewijzigd, en telkens gepubliceerd op zijn website*”.

2.6.1.1.4. Zienswijze 96

Zienswijze	Jaarlijkse publieke rapportering
Belanghebbende(n)	BP

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BP vindt het vanuit consumentenperspectief belangrijk dat rapportering niet enkel intern of tussen Beheerder en regulator gebeurt maar daarnaast ook leidt tot publieke verantwoording. BP stelt daarom voor dat de VNR periodiek, minstens jaarlijks, een publiek rapport publiceert over Vervoerscapaciteit, benutting, congestie, onderbrekingen, incidenten, investeringen, kosten- en tariefevoluitie en de behandeling van aansluitings- en toegangs aanvragen.

Reactie op de zienswijze

De VNR verwijst naar de reactie op de zienswijze in par. 2.6.1.1.2 betreffende het doel van het voormelde rapporteringsmodel. Verder wijst de VNR erop dat het betreffende rapporteringsmodel niet kan verward worden met de publieke informatieverlening die door de Beheerder overeenkomstig artikel 1.2.2 van het technisch reglement moet gerespecteerd worden. In dit kader wordt ook verwezen naar de reactie op de zienswijze in par. 2.1.2.2.2.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.7. Samenwerking

2.7.1. Verbinding van het Netwerk met een Aangrenzend netwerk of een Aangrenzende CO2-installatie

2.7.1.1.1. Zienswijze 97

Zienswijze	Verplichte afstemming tussen beheerders met oog op compatibiliteit en harmonisatie van de netwerken
Belanghebbende(n)	ArcelorMittal, Holcim, ENGIE en FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ArcelorMittal stelt dat de 'interface mismatch'-risico's (i.v.m. bijvoorbeeld de kwaliteitsnormen of contractuele aspecten zoals 'ship-or-pay' in geval van onbeschikbaarheden) met Beheerders van een aangrenzend netwerk en Beheerders van een aangrenzende CO2-installatie niet worden behandeld. ArcelorMittal stelt voor om de verplichting te introduceren dat Beheerders moeten afstemmen en aligneren over dergelijke onderwerpen, met een 'single chain liability principle' of een duidelijke toewijzing van 'interface risks'.

Holcim pleit voor een harmonisatie van de kwaliteitsnormen, gezien het cruciale belang van een uniforme technische standaard met het oog op grensoverschrijdend vervoer naar opslaglocaties. Holcim geeft aan de operationele onzekerheid van een stopgezette exportstroom door incompatibele netwerkvereisten (zoals kwaliteitsnormen) niet te kunnen dragen, en verzoekt daarom dat de Interconnectie-overeenkomst stoelt op haalbare en internationaal geharmoniseerde kwaliteitsnormen.

ENGIE benadrukt dat samenwerking met Aangrenzende netwerken en Aangrenzende CO2-installaties essentieel is voor de praktische werking van de transportketen. ENGIE verzoekt dat de Gereguleerde overeenkomsten duidelijke bepalingen bevatten over operationele coördinatie, onderhoudsplanning en kwaliteitsbeheer gezien het belang van deze elementen voor een veilige, efficiënte en transparant functionerende transportketen.

Ook FEBEG wijst op het belang van een geharmoniseerde ontwikkeling van de Belgische CO2-markt en geeft aan dat België slechts optimaal zal kunnen profiteren van de ontwikkeling van een Netwerk indien Netgebruikers en Bevrachters geconfronteerd worden met een coherent regelgevend kader over de verschillende regio's heen. FEBEG ondersteunt nadrukkelijk de reeds geleverde inspanningen op dit vlak en dringt erop aan dat de VNR de verdere afstemming met andere bevoegde regulatoren blijft ondersteunen zodat onnodige verschillen tussen de verschillende Belgische CO2-netwerken worden vermeden.

Reactie op de zienswijze

De verplichtingen voor Beheerders om Interconnectie-overeenkomsten en Bindende wilsverklaringen af te sluiten met Beheerders van aangrenzende netwerken cfr. artikelen 7.1.1, §1 en 7.1.2, §1 van het technisch reglement bieden voldoende zekerheid dat het nodige overleg zal plaatsvinden. De aangehaalde onderwerpen waarvoor harmonisatie en afstemming worden gevraagd in deze zienswijze zijn reeds als minimale elementen opgenomen in §2 van diezelfde artikelen.

Het is dan ook niet nodig om bijkomende verplichtingen op te leggen. De huidige bepalingen in TITEL 7 van het technisch reglement volstaan om aan de bezorgdheden geuit in deze zienswijze tegemoet te komen.

Met het oog op de goedkeuring van de kwaliteitsnormen door de Vlaamse Regering verwijst de VNR ook naar de relevante bepalingen in artikelen 68 t.e.m. 70 van het CO₂-decreet waarbij wordt opgelegd dat de Beheerder moet rekening houden met Europese normen enerzijds en de kwaliteitsnormen moet opstellen na overleg met o.m. de Beheerders van aangrenzende netwerken anderzijds.

Nazicht van TITEL 7 van het technisch reglement naar aanleiding van deze zienswijze toont aan dat artikel 7.1.1 van het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet toelaat om een Interconnectie-overeenkomst af te sluiten tussen meer dan twee partijen. De Beheerder van de lokale cluster zal echter in de toekomst een tripartite overeenkomst moeten afsluiten met de Beheerder van het vervoersnetwerk en de Beheerder van een Aangrenzend netwerk om een potentiële verbinding met het Nederlandse CO₂-vervoersnetwerk te bewerkstelligen³³. Hoewel het Verbindingspunt in de Lokale cluster ligt is het immers de decretale taak van de Beheerder van het vervoersnetwerk om te voorzien in verbindingen met pijpleidingen in het buitenland. Daarom wordt in artikel 7.1.1 van het technisch reglement iedere verwijzing naar “de Beheerder van een aangrenzend netwerk” vervangen door “*de Beheerder(s) van een aangrenzend netwerk*”. Ook de definitie van ‘Interconnectie-overeenkomst’ wordt als volgt gewijzigd: “een overeenkomst tussen de Beheerder en *de Beheerder(s) van een aangrenzend netwerk* of de Beheerder van een aangrenzende CO₂-installatie die de modaliteiten inzake het beheer van het Verbindingspunt regelt, voor zover de Beheerder en *de Beheerder(s) van een aangrenzend netwerk* enerzijds en de Beheerder en de Beheerder van een aangrenzende CO₂-installatie anderzijds verschillende rechtspersonen zijn”.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement naar aanleiding van de zienswijze moet aangepast worden:

- In artikel 1.1.2, §1, 21° van het technisch reglement wordt het woord “bilaterale” geschrapt en iedere verwijzing naar “de Beheerder van een aangrenzend netwerk” vervangen door “*de Beheerder(s) van een aangrenzend netwerk*”;
- In artikel 7.1.1 van het technisch reglement wordt iedere verwijzing naar “de Beheerder van een aangrenzend netwerk” vervangen door “*de Beheerder(s) van een aangrenzend netwerk*”.

2.7.1.1.2. Zienswijze 98

Zienswijze	Verplichte en transparante gegevensuitwisseling
Belanghebbende(n)	Holcim en ENGIE

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

Holcim pleit voor een verplichte gegevensuitwisseling betreffende de “hangende aanvragen” op naburige netten (artikel 7.1.1, §2, 9° punt van het technisch reglement). Holcim vindt deze proactieve

³³ Dit ter uitvoering van één van de voorwaarden gekoppeld aan de aanwijzing als Beheerder van de lokale cluster, artikel 2, 3° Besluit van 20 maart 2026 van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de beheerder van de lokale cluster in het Antwerpse havengebied.

informatievoorziening essentieel om te vermijden dat hun exportvolumes onvoorzien worden beknot door congestie buiten de rechtstreekse controle van de Beheerder van het Vlaamse Vervoersnetwerk.

ENGIE verzoekt dat de Gereguleerde overeenkomsten duidelijke bepalingen bevatten over de uitwisseling van meetgegevens en informatie.

Reactie op de zienswijze

De VNR verwijst naar de reactie op de zienswijze in par. 2.7.1.1.1.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.7.1.1.3. Zienswijze 99

Zienswijze	Vereiste toetsing van Interconnectie-overeenkomst en Bindende wilsverklaring
Belanghebbende(n)	BP

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

BP hecht belang aan voldoende transparantie en kostencontrole aangezien CCS-infrastructuur snel een interregionaal of grensoverschrijdend karakter kan krijgen. BP vraagt daarom dat Interconnectie-overeenkomsten en Bindende wilsverklaringen minstens worden getoetst aan transparantie, interoperabiliteit, kostenreflectiviteit, duidelijke aansprakelijkheidsverdeling, vermindering van kostenverschuiving tussen regio's, afstemming met andere regulatoren en bescherming tegen marktmacht van geïntegreerde infrastructuurbeheerders.

Reactie op de zienswijze

Gezien de gelijkwaardige concurrentiepositie van Beheerders en de commercieel vertrouwelijke info die verwacht wordt in een Interconnectie-overeenkomst en een Bindende wilsverklaring, vallen enkel bepalingen uit die Gereguleerde overeenkomsten die betrekking hebben op de Aansluiting op of Toegang tot het Netwerk onder de goedkeuringsbevoegdheid van de VNR. Dit wil zeggen dat alle bepalingen uit deze Gereguleerde overeenkomsten die gevolgen hebben voor Aangeslotenen of Bevrachters ter goedkeuring bij de VNR moeten ingediend worden.

In de beoordeling door de VNR zullen zowel de bepalingen van het technisch reglement als relevante gemeenrechtelijke principes uit het Burgerlijk Wetboek en Wetboek Economisch Recht in overweging worden genomen. De VNR ziet geen noodzaak om meer gedetailleerde bepalingen of verplichtingen op te nemen in het technisch reglement.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.

2.8. Overgangsbepalingen

2.8.1. Overgangsbepalingen

2.8.1.1.1. Zienswijze 100

Zienswijze	Suggestie om overgangsperiode of minimale opzegtermijn te voorzien
Belanghebbende(n)	ArcelorMittal

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende(n)

ArcelorMittal stelt vast dat er geen overgangsbepalingen voorzien zijn en geeft aan dat Netgebruikers en Bevrachters hierdoor meteen onderworpen zijn aan wijzigingen. ArcelorMittal stelt daarom voor om een overgangsperiode of minimale opzegtermijn te voorzien.

Reactie op de zienswijze

Het technisch reglement legt een reglementair kader vast inzake de technische en operationele regels die verbonden zijn aan het beheer van het Netwerk. Overgangsbepalingen vanuit hoofde van het technisch reglement kunnen toelaten dat voor specifieke bepalingen in het technisch reglement een overgangsperiode voor de inwerkingtreding of wijziging ervan wordt toegelaten. Deze overgangsbepalingen kunnen aldus niet worden verward met eventuele overgangsbepalingen die het voorwerp zijn van de Gereguleerde overeenkomsten.

Conclusie

De VNR oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van technisch reglement niet aan de zienswijze aangepast moet worden.